

planMER buitengebied Someren deelgebied 4

7 april 2022

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

Verantwoording

Titel	planMER buitengebied Someren deelgebied 4
Opdrachtgever	Gemeente Someren
Projectleider	Martijn Gerritsen
Auteur(s)	Daan van Gils, Lex Bekker
Projectnummer	1281780
Aantal pagina's	170
Datum	7 april 2022
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

Samenvatting.....	7
1 Inleiding.....	11
1.1 Achtergrond.....	11
1.2 Aanleiding bestemmingsplan deelgebied 4 buitengebied Someren	12
1.3 Waarom een planm.e.r.?.....	13
1.4 Doel en procedure planm.e.r.....	13
1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	14
1.6 Opbouw van dit Milieu Effectrapport	14
2 Kader van dit MER - Het bestemmingsplan buitengebied Someren: Deelgebied 4	15
2.1 Plan- en studiegebied: het voornemen	15
2.2 Kenschets agrarische bedrijven in de huidige situatie	17
2.3 Beleids- en wettelijke kaders.....	18
2.3.1 Beleid rondom agrarische sector en stikstofdepositie.....	19
2.3.2 Overige beleidskaders	20
3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek	24
3.1 Alternatievenontwikkeling en-beoordeling.....	24
3.2 Te onderzoeken alternatieven.....	25
3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie	25
3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'	25
3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief.....	25
3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied	26
3.4 Beoordelingsmethodiek effecten	26
4 Onderzoek stikstofemissies.....	28
4.1 Gebiedsgerichte benadering.....	28
4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek	28
4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie en autonome ontwikkeling.....	28
4.1.3 Kenmerken van de bouwvlakken	29
4.1.4 Andere bronnen	31
4.1.5 De verspreidingsberekeningen	34
4.2 Referentiesituatie	35

4.2.1	Referentie vanuit de wet natuurbescherming (Wnb).....	35
4.2.2	Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling	37
4.3	Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector	37
4.4	Planalternatief	38
4.4.1	Planologisch slot op de muur voor de veehouderij	38
4.4.2	Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij	39
4.4.3	Fixeren van de harde (stal)muren	39
4.4.4	Fixeren van de emissie / depositie vanuit de veehouderij	40
4.5	Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie	41
4.5.1	Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen.....	41
4.5.2	De gebruiksregel geldt niet altijd	41
4.6	De resultaten van de emissieberekeningen samengevat	42
5	Natuur.....	43
5.1	Beoordelingskader	43
5.2	Ontwikkelingen en te verwachten effecten.....	44
5.3	Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling	44
5.3.1	Autonome ontwikkeling biodiversiteit	45
5.3.2	Natura 2000-gebieden	46
5.3.3	Gebiedsbescherming - provinciaal beleid	47
5.3.4	Beschermde soorten	51
5.3.5	Beschermde houtopstanden	55
5.4	Ecologische effectbeoordeling	56
5.4.1	Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling).....	56
5.4.2	Effecten gebiedsbescherming - provinciaal beleid.....	59
5.4.3	Effecten beschermde soorten	62
5.4.4	Effectbeoordeling beschermde houtopstanden	68
5.5	Samenvatting	68
6	Effecten over milieuthema's	70
6.1	Effectenonderzoek	70
6.2	Landschap.....	71
6.2.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	71
6.2.2	Effecten.....	74

6.3	Cultuurhistorie, archeologie	77
6.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	77
6.3.2	Effecten	84
6.4	Hydrologie en water	85
6.4.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	85
6.4.2	Effecten	88
6.5	Geomorfologie en bodem	88
6.5.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	88
6.5.2	Effecten	91
6.6	Verkeer	92
6.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	92
6.6.2	Effecten	93
6.7	Geluid	94
6.7.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	94
6.7.2	Effecten	95
6.8	Lucht	95
6.8.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	95
6.8.2	Effecten	97
6.9	Geur	99
6.9.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	99
6.9.2	Effecten	100
6.10	Gezondheid	104
6.10.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	104
6.10.2	Effecten	106
6.11	Gezondheidsbevordering	108
6.11.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	108
6.11.2	Effecten	110
6.12	Klimaatambities en klimaatrobustheid	110
6.12.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	110
6.12.2	Effecten en klimaatrobustheid	116
6.13	Energie	118
6.13.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	118

6.13.2	Effecten Energieambities	124
7	De effecten op een rij	126
8	Uitvoerbaarheid van het plan-alternatief.....	128
8.1	Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid.....	128
8.1.1	Beoordeling van de uitvoerbaarheid op basis van de worst case vulgraad (80 % / 50 %	128
8.1.2	Beoordeling van de uitvoerbaarheid op basis van een vulgraad van 80/20-procent 129	
9	Leemten in kennis, monitoring en evaluatie	130
9.1	Leemten in kennis en informatie	130
9.2	Monitoring en evaluatie	130
Bijlage 1	Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure.....	132
Bijlage 2	Begrippen en afkortingen	136
Bijlage 3	Gebiedsbeschrijvingen N2000	142
Bijlage 4	Uitgangspunten stikstofberekeningen	147
Bijlage 5	Gebruikelijke vulgraad van het bouwvlak.....	151
Bijlage 6	Uitgangspunten referentie en worst case.....	155
Bijlage 7	Uitvoerbaarheidstoets per perceel	159
Bijlage 8	Literatuurlijst.....	168

Samenvatting

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren is en wordt in verschillende etappes vernieuwd. De herziening van de deelgebieden 1,2 en 3 in het zuiden en oostelijke deel van de gemeente is inmiddels voltooid. Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) voor deelgebied 4 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente. Deelgebied 4 is gelegen ten noorden van Lierop en wordt globaal begrensd door de gemeentegrens met de gemeente Geldrop-Mierlo in het westen, de gemeente Helmond in het Noorden, de A67 in het zuiden en de Zuid-Willemsvaart in het oosten.

Planm.e.r.-plicht

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 4 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de twee onderstaande redenen.

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 4 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r, onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

Doel en procedure planm.e.r.

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

Het MER is voorafgegaan door de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt tegelijkertijd met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. In het bestemmingsplan dient te worden aangegeven op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

Opzet van het planm.e.r.

In het planMER zijn per milieuthema de huidige situatie en mogelijke autonome ontwikkelingen beschreven. Dit samen vormt de zogenaamde referentiesituatie. De referentiesituatie bestaat uit een beschrijving van de binnen het plangebied aanwezige waarden (bijvoorbeeld vanuit de thema's cultuurhistorie, landschap en natuur) die dienen als beginpunt van de effectbeschrijvingen. De effectbeschrijvingen geven per milieuthema aan wat de mogelijke

milieugevolgen zijn door de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit van het bestemmingsplan. Dit wordt ook wel het voornemen genoemd. De ontwikkelingsruimte voor de veehouderij (binnen de al bestaande bouwvlakken) vormt het voornemen voor het opstellen van het planMER en neemt daarom een belangrijke plaats in de effectbeschrijvingen in. Op basis van jurisprudentie moet bij de beschrijving van effecten rekening worden gehouden met de maximale benutting van de bouw mogelijkheden in het bestemmingsplan. Het startpunt van waaruit de maximale mogelijkheden zijn bepaald, is de omvang van de bij recht toegekende bouwvlakken. De aangehouden fysiek maximale grens aan de vulgraad voor de dierverblijfplaatsen is gedifferentieerd naar intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij. Bij het bepalen van de worst case is hiervoor uitgegaan van een vulgraad van respectievelijk 80 % en 50 % van de omvang van het bouwvlak op de plankaart. Opgemerkt wordt dat een dergelijke hoge bebouwingsgraad nu nog nergens is gerealiseerd in dit gedeelte van de gemeente.

Het planMER gaat niet alleen in op de effecten van de veehouderijen, maar ook op de effecten ten gevolge van andere ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat daarbij om relatief kleinschalige ontwikkelingen, waarvan in de regels strikte voorwaarden worden gesteld zoals kleinschalige recreatieve ontwikkelingen en mestbewerking afkomstig van het eigen bedrijf.

Vastgestelde effecten

Wanneer alle mogelijkheden die het plan biedt worden benut, kunnen, zonder het toepassen van maatregelen, negatieve effecten optreden vanwege emissies vanuit de landbouw. Met name de extra emissies van stikstof en geur vragen om maatregelen. Vastgesteld is dat de afname van het aantal agrarische ondernemingen, in combinatie met de werking van de regels in het plan, de boven bedoelde negatieve effecten kunnen voorkomen.

De aanleiding voor het bestemmingsplan voor deelgebied 4 is met name gericht op continuïteit van de bestaande situatie. Er zijn verschillende mogelijkheden om bij te dragen aan de klimaatrobuustheid en de energietransitie, maar deze zijn niet als zodanig opgenomen in het plan. Het integrale effect van het plan op de ambities van de gemeente met betrekking tot klimaatadaptatie en de energietransitie worden daarom ook als licht negatief beoordeeld. Deze beoordeling hangt samen met de urgentie van de opgaves op het gebied van klimaat en energie.

In dit planMER voor deelgebied 4 is steeds per milieuthema de mogelijkheden die het plan biedt vergeleken met de referentiesituatie. De effecten van het plan die hiervan per milieuthema zijn beschreven, staan in onderstaande tabel onder elkaar opgesomd. Voor de emissies van stikstof, geur en fijn stof is in eerste instantie een effect berekend dat op zou treden als er geen maatregelen worden genomen. In de samenvattende tabel staan de effecten van de maatregelen die onderdeel uitmaken van het uiteindelijke plan-alternatief.

De effecten op een rij van de gereuleerde mogelijkheden die het plan biedt ten opzichte van de referentie situatie

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
Ecologie		
• Gebiedsbescherming - Natura 2000	--	0
• Gebiedsbescherming – Provinciaal beleid: NNN, Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen', de Groenblauwe mantel	-	0
• Beschermde soorten Wnb	-	0
• Beschermde Houtopstanden	0	0
Landschap		
• Vanuit agrarische bedrijven		0
• Vanuit nevenfuncties		0
• Vanuit recreatieve voorzieningen		0
• Cumulatieve beoordeling		0
Overige criteria		
• Cultuurhistorische structuren		0
• Archeologische waarden		0
• Waterkwaliteit		0
• Waterkwantiteit		0
• Bodem(kwaliteit)		0
• Verkeer		0
• Geluid		0
• Fijn stof	-	0
• Geur	--	0
• Gezondheid		-
• Gezondheidsbevordering		0
• Klimaatbestendigheid		0
• Bijdrage aan klimaatambities		-
• Bijdrage aan energieambities		-

De resultaten van het stikstofonderzoek samengevat

Door emissieberekeningen is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn om de huidige bouwvlakken in het bestemmingsplan ten volle uit te kunnen benutten, zonder dat daar significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden uit voortvloeien.

Door in een generieke gebruiksbeperking de toename van emissies/depositie uit een bouwvlak tot strijdig gebruik te verklaren kunnen significante effecten worden voorkomen. Voor percelen waar

al een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming voor is afgegeven kan van deze gebruiksregel worden afgeweken.

Een en ander betekent dat significant negatieve effecten op de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden kunnen worden voorkomen door in het plan een gebruiksbepanking op te nemen waardoor een toename van de emissie/depositie tot strijdig gebruik zal leiden.

Uitvoerbaarheid van het plan voor de veehouderij

Op gebiedsniveau is onderzocht welke inzet van techniek zin afdoende zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, te kunnen voorkomen dat de gebiedsemissies toenemen bij het volledig benutten van alle bouwvlakken die al eerder bij recht zijn toegekend. De inzet van bijvoorbeeld 85 % emissie reductie in de intensieve veehouderij maakt de maximaal mogelijke groei van de veestapel mogelijk zonder dat de gebiedsemissie toeneemt. Vanuit het perspectief van de gebiedsbenadering is daarmee vastgesteld dat, in redelijkheid, het bestemmingsplan uitvoerbaar is omdat, op basis van de genoemde gemiddelde emissie reductie, de gebiedsemissie afneemt van 73.168 kg/jaar tot 71.404 kg/jaar.

Echter, de generiek vastgestelde emissiereductie die ten grondslag ligt aan het plan-scenario volstaat op een aantal bedrijven niet om de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt ook te kunnen realiseren. Berekeningen hebben aangetoond dat vrijwel geen van de nu in het plangebied aanwezige melkveehouderijen de absoluut maximale vulgraad van 50 % zullen kunnen realiseren zonder dat de emissie toe zal nemen. Van deze bedrijven is er één die, ondanks vergaande emissie reductie op bestaande dierverblijfplaatsen, ook niet het bestaande bouwvlak volledig kunnen benutten tot een vulgraad van ongeveer 20 %. Voor dit bedrijf geldt dat ontwikkelingen in principe wel mogelijk zijn op basis van een buitenplanse procedure zolang de (strengere) kaders uit de Interim Verordening (IOV) van de provincie in acht worden genomen. Daarmee wordt aan dit bedrijf dezelfde mogelijkheden geboden als aan de ondernemers die de nu bij recht toegekende bouwvlakken willen uitbreiden, binnen de grenzen die in het beleid van de provincie biedt.

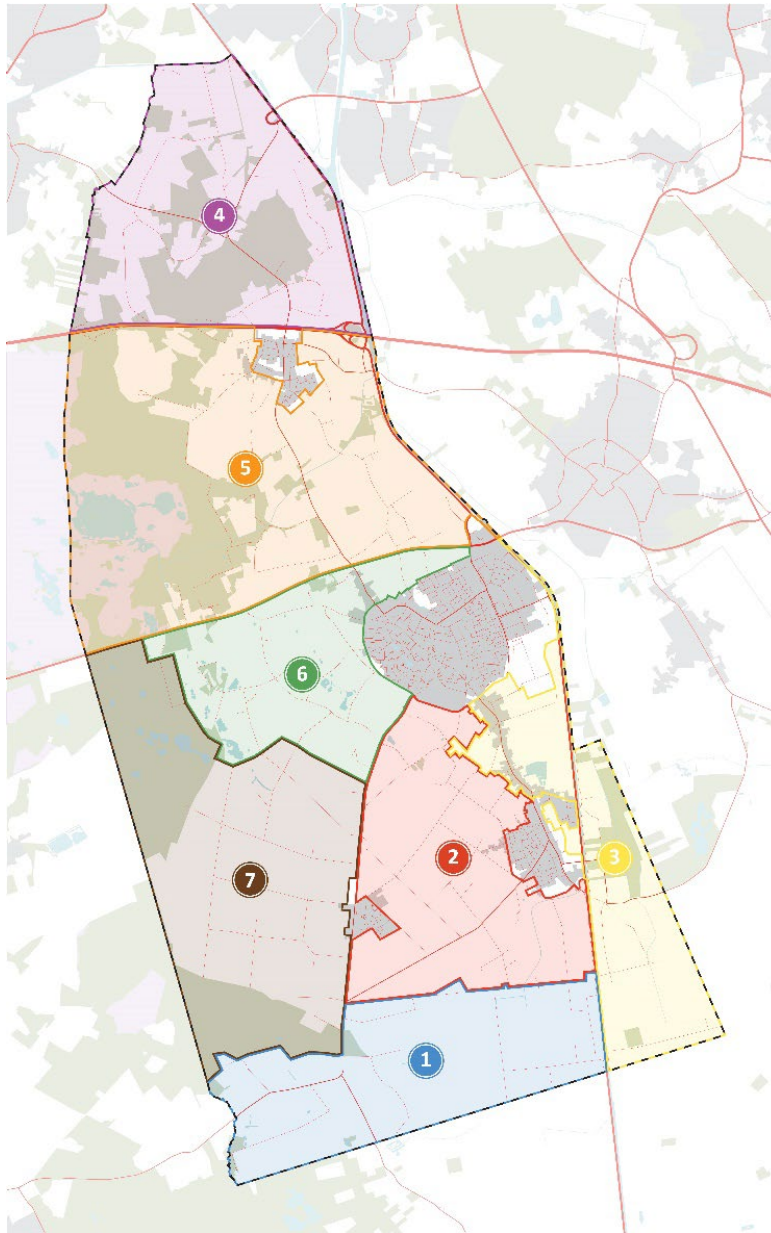
1 Inleiding

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren is de afgelopen jaren in verschillende etappes vernieuwd. In navolging op de herziening van deelgebied 1 (vastgesteld in 2017), deelgebied 2 (vastgesteld in 2020) en deelgebied 3 (vastgesteld in 2021) wordt nu de herziening van deelgebied 4 in procedure gebracht. Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over deelgebied 4 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren. Voorafgaand aan deze MER¹ is in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) beschreven wat in de MER komt te staan en op welke wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan de effectbeschrijvingen. In dit hoofdstuk wordt beschreven: de aanleiding voor de m.e.r-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r-procedure gezet worden.

1.1 Achtergrond

In 2011 en 2013 heeft de gemeente Someren een bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. Het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied 2011 omvat het grootste gedeelte van het buitengebied van de gemeente Someren. Voor de gebieden die buiten het bestemmingsplan van 2011 waren gelaten, is het bestemmingsplan 2013 opgesteld. In de zomer van 2013 zijn delen van het bestemmingsplan uit 2011 echter om verschillende redenen vernietigd door de Raad van State. In 2014 is vervolgens een nieuw bestemmingsplan, 'buitengebied 2014' opgesteld, wat de afgelopen jaren in verschillende etappes vernieuwd is. De herziening is gestart met het meest zuidelijke deel van de gemeente, deelgebied 1 in 2016. Vervolgens is in 2019 deelgebied 2, noordelijk van deelgebied 1, herzien. In december 2019 is daarop een advies uitgebracht door de commissie m.e.r. en is het stikstof beleid door de Raad van State buiten werking gesteld. Vandaar dat er een aanvulling planMER buitengebied Someren voor het deelgebied 2 is gedaan in februari 2020. Vervolgens is van 2020 tot februari 2021 deelgebied 3, het oostelijke gedeelte van de gemeente herzien. In deze voorliggende MER zal worden ingegaan op deelgebied 4 van het buitengebied van Someren (zie figuur 1.1). Na deelgebied 4 zullen ook deelgebied 5 tot en met 7 nog herzien worden.

¹ MER met hoofdletters betreft het daadwerkelijke milieueffectrapport, terwijl m.e.r. met kleine letters en punten verwijst naar de milieueffect procedures.

Figuur 1.1 Buitengebied Someren – deelgebieden geactualiseerd

1.2 Aanleiding bestemmingsplan deelgebied 4 buitengebied Someren

Zoals te zien in bovenstaande figuur 1.1. heeft Someren een omvangrijk buitengebied. Het buitengebied is aan verandering onderhevig. De afgelopen jaren is het buitengebied getransformeerd van een hoofdzakelijk agrarisch gebied naar een gebied met een groeiende diversiteit aan functies. Laatstgenoemde tendens is mede de aanleiding geweest om het beleid voor niet-agrarische functies (hierna ook: NAF-beleid²) te herzien en om alle locaties in het

² Het NAF-beleid is inmiddels van kracht, voorafgaand aan het bestemmingsplan voor deelgebied 3

buitengebied te bezoeken voor een integrale controle in het kader van het handhavingsprogramma.

Een deel van het buitengebied is inmiddels onderzocht. Bij deze controles, die inmiddels ook hebben plaatsgevonden in deelgebied 4 van de gemeente, is beoordeeld of de feitelijke situatie overeenkomt met hetgeen het bestemmingsplan toestaat. De verschillen die bestaan tussen de feitelijke situatie en wat het bestemmingsplan toestaat variëren naar type en omvang.

Voor iedere strijdigheid is bepaald of deze te legaliseren is. Wanneer dat niet gaat, volgt een handhavingstraject om de strijdige situatie te beëindigen. Indien legalisatie wel mogelijk is, volgt een legalisatietraject, meestal in de vorm van een herziening van het bestemmingsplan. Het is efficiënt en overzichtelijk al deze herzieningen samen te voegen in één bestemmingsplan. Door naast deze herzieningen alle overige locaties (waar geen strijdigheden zijn geconstateerd) en omliggende gebieden ook mee te nemen, creëert Someren één actueel bestemmingsplan voor deelgebied 4.

1.3 Waarom een planm.e.r.?

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 4 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 4 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r, onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden.
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

1.4 Doel en procedure planm.e.r.

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

De planm.e.r. is een uitgelezen instrument om in beeld te brengen waar verschillende ontwikkelingen wrijving opleveren of waar die in elkaars nabijheid onmogelijk zijn (vanwege bijvoorbeeld harde wettelijke normen). Aan de andere kant maakt de planm.e.r. het gemeentebestuur mogelijk vast te stellen waar ontwikkelingen op een duurzame wijze naast elkaar kunnen plaatsvinden. Dit inzicht biedt de gemeente de mogelijkheid

'bestemmingsplantechnisch' aan de knoppen te draaien voor eventueel benodigde optimalisatieslagen.

Het MER is voorafgegaan door de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. In het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het MER kent zijn eigen procedure, die parallel loopt aan die van het bestemmingsplan. In de m.e.r.-procedure is het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Someren de initiatiefnemer. De gemeenteraad van Someren is het bevoegd gezag en stelt het bestemmingsplan vast. Het planMER vormt hierbij een onderdeel van het bestemmingsplan.

1.6 Opbouw van dit Milieu Effectrapport

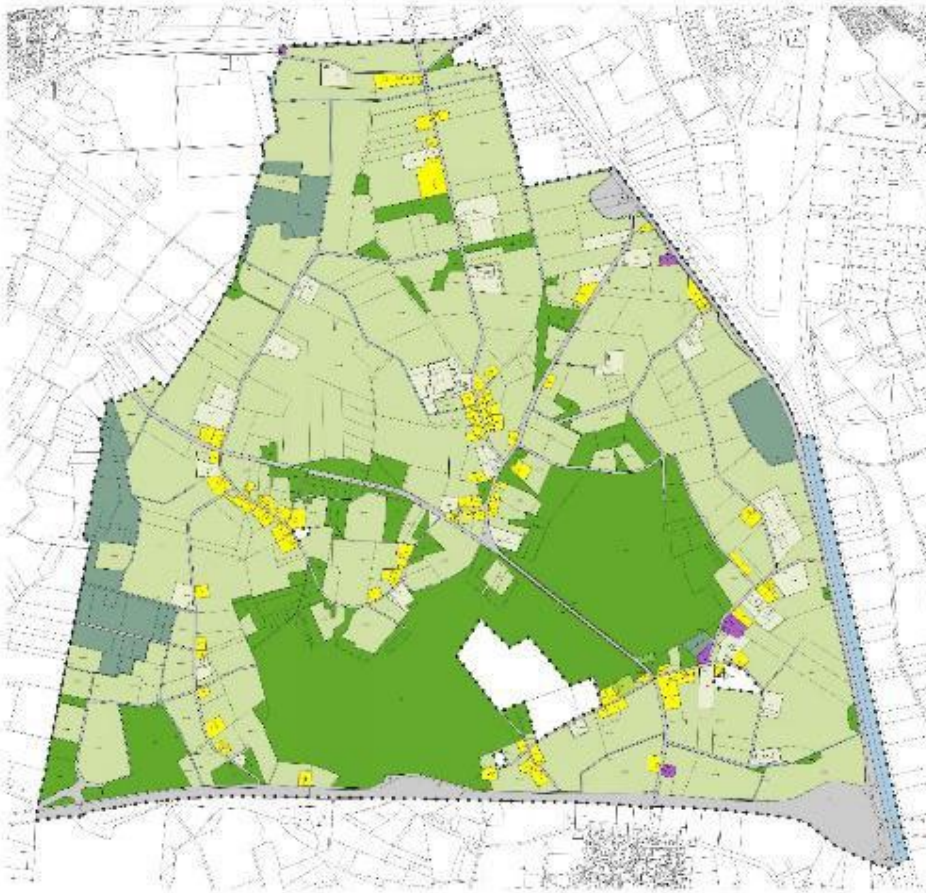
Hoofdstuk 1 bevat de inleiding. Hierin zijn onder andere het doel van het bestemmingsplan, en de aanleiding voor het m.e.r. beschreven. De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan, wijze van uitvoering en de (reële) alternatieven daarvoor. De onderzoeks aanpak stikstof wordt beschreven in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 6 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de alternatieven staat in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 8 worden conclusies getrokken omtrent de uitvoerbaarheid van het plan. Hoofdstuk 9 gaat in op de leemten in kennis.

2 Kader van dit MER - Het bestemmingsplan buitengebied Someren: Deelgebied 4

Dit hoofdstuk schetst het kader van dit MER: een kenschets van het plangebied en de omgeving, het plan- en studiegebied en het relevante beleid dat doorwerkt in het bestemmingsplan buitengebied Someren. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over besluiten die (nog) genomen moeten worden.

2.1 Plan- en studiegebied: het voornemen

Someren ligt in de provincie Noord-Brabant, ten zuidoosten van Eindhoven, grofweg tussen de A67, Nationaal Park De Groote Peel, Weert en de A2. De gemeente Someren grenst aan zes gemeenten: Helmond, Asten, Nederweert (provincie Limburg), Cranendonck, Heeze-Leende en Geldrop-Mierlo. Tussen Someren en Asten ligt het kanaal de Zuid-Willemsvaart. De gemeente Someren telt in 2021 circa 19.428 inwoners (bron: CBS, 2021). Naast de hoofdkern Someren bestaat de gemeente uit de dorpen Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop.

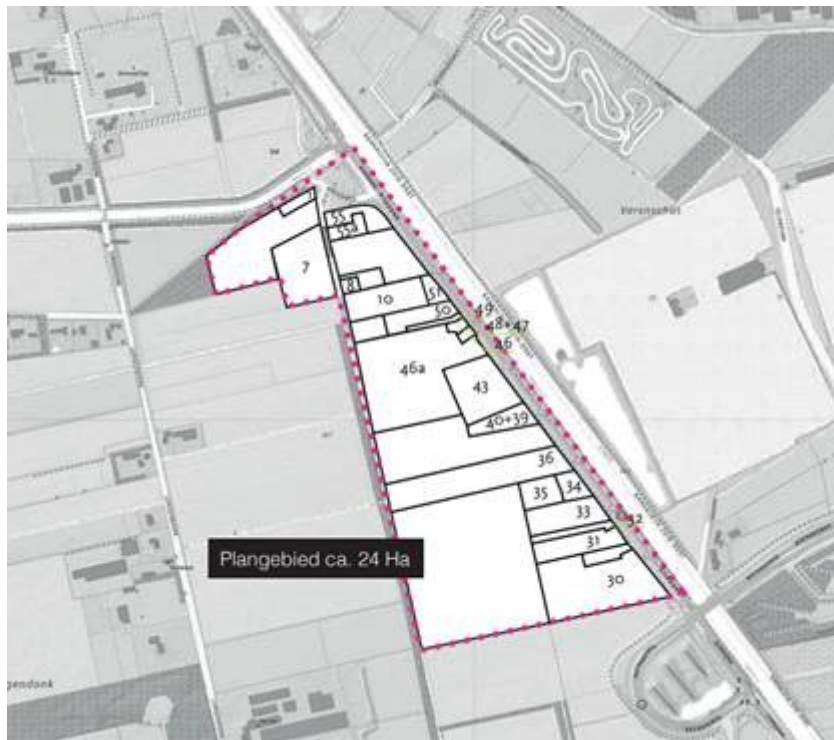
Figuur 2.1 Plangebied voor deelgebied 4

Deelgebied 4 maakt deel uit van het buitengebied van de Gemeente Someren. Het buitengebied is onderverdeeld in 7 deelgebieden. Deze staan in figuur 1.1 schematisch weergegeven.

Deelgebied 4 is gelegen ten noorden van Lierop en wordt globaal begrensd door de gemeentegrens met de gemeente Geldrop-Mierlo in het westen, de gemeente Helmond in het Noorden, de A67 in het zuiden en de Zuid-Willemsvaart in het oosten (zie figuur 2.1).

In de gemeente Someren is het buitengebied belangrijk. De gemeente ontleent haar identiteit aan het plattelandskarakter (bron: Structuurvisie 2028). De agrarische bestemming is in deelgebied 4 sterk vertegenwoordigd. De woon- en bedrijfsbestemmingen liggen verspreid over het deelgebied.

Het buurtschap Stipdonk maakt geen onderdeel uit van het plangebied voor deelgebied 4. Voor dit deel van de gemeente wordt namelijk separaat een visie opgesteld. Stipdonk ligt in het noorden van Lierop aan de Willemsvaart (zie figuur 2.2). Vanwege de visie Stipdonk is op 13 juli 2021 door het college besloten het betreffende gebied niet mee te nemen in de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied voor deelgebied 4. Het is namelijk onwenselijk om te beoordelen welke ontwikkelingen toe te staan en welke legalisatiemogelijkheden te bieden, voordat er duidelijkheid is over wat de toekomst van het gebied gaat zijn. Het vigerende bestemmingsplan blijft voor Stipdonk daarom voorlopig in stand. Nieuwe initiatieven in Stipdonk die passen binnen het huidige beleid kunnen gewoon doorgang vinden.

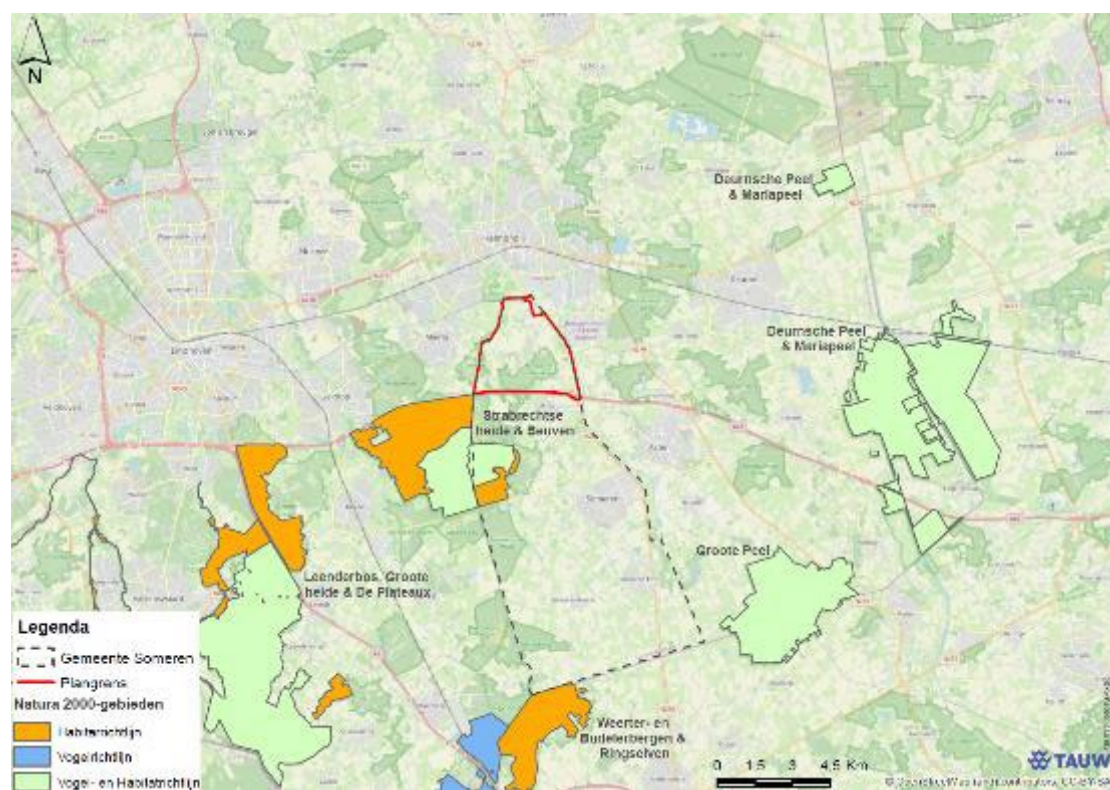
Figuur 2.2 Ligging van Plan voor Stipdonk

Plangebied

Het plangebied is het gebied waarin de daadwerkelijke aanpassingen plaatsvinden. Figuur 2.1 geeft de begrenzing van het plangebied weer. De kenmerken van het plangebied zijn globaal beschreven in deze paragraaf.

Studiegebied

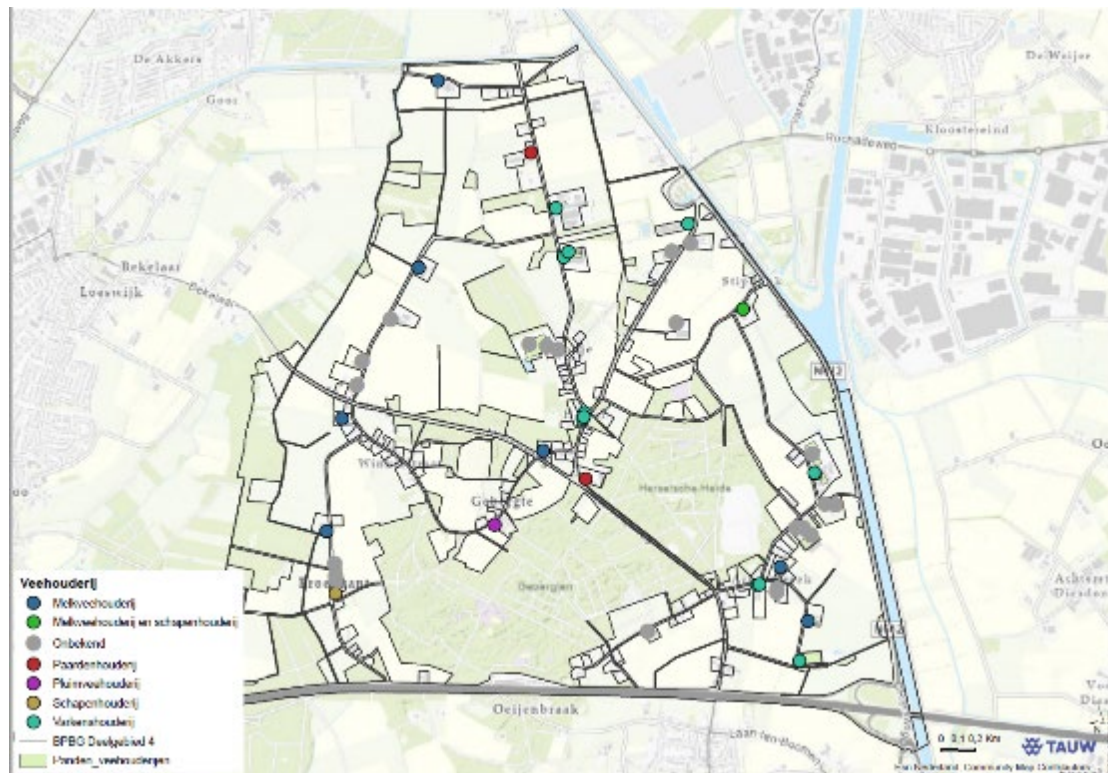
De effecten van de voorgestelde activiteiten kunnen verder reiken dan de grenzen van het bestemmingsplan. In dit MER is daar rekening mee gehouden, dit noemen we het studiegebied. In de directe nabijheid van het plangebied liggen verschillende grote Natura 2000-gebieden. Deze gebieden maken onderdeel uit van het studiegebied. De Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in onderstaand figuur 2.3. De omvang van het studiegebied kan daardoor per milieuaspect verschillen. In de verschillende deelonderzoeken is per thema aangegeven wanneer het studiegebied afwijkt van het plangebied.

Figuur 2.3 Natura 2000-gebieden rondom Someren

2.2 Kenschets agrarische bedrijven in de huidige situatie

In het plangebied zijn ongeveer 40 agrarische bedrijven gelegen. Minder dan de helft daarvan is een actieve veehouderij. In totaal zijn er vijf varkenshouderijen die samen ruim de helft van de emissies veroorzaken. Er is één pluimveehouderij en 6 melkveehouderijen. Verder zijn er twee schapehouderijen, twee paardenhouderijen en een groot gemengd bedrijf.

Figuur 2.4 Verdeling van de verschillende type veehouderijen binnen deelgebied 4

Onderstaand wordt de bijdrage aan de stikstof emissie vanuit het plangebied geschetst:

- Melkveehouderij: 10 %
- Varkenshouderij: 55 %
- Pluimvee: 10 %
- Overig: 25 %

Ontwikkelbehoefte veehouderijbedrijven

Om beter zicht te krijgen op ontwikkelbehoeften van agrarische ondernemers is geïnventariseerd wat de ontwikkelmogelijkheden en - wensen zijn in de sector. Het doel van het onderzoek was onder andere om inzicht te krijgen in het perspectief en kansen voor agrarische bedrijven. Het beeld is en blijft dat het aantal agrarische bedrijven verder zal afnemen en de schaalgrootte toe zal nemen. De inschatting is dat ruim de helft van het aantal bedrijven uiteindelijk zal verdwijnen.

2.3 Beleids- en wettelijke kaders

Het bestemmingsplan staat niet op zichzelf. De voorgenomen ontwikkelingen hebben een relatie met diverse beleidskaders van de overheid. In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven. In paragraaf 2.3.1 worden de ontwikkelingen die spelen rondom (het beleid voor) stikstofdepositie uitgelegd. Het overige beleid komt in paragraaf 2.3.2 aan bod.

2.3.1 **Beleid rondom agrarische sector en stikstofdepositie**

In veel Nederlandse natuurgebieden (onder andere Natura 2000-gebieden) is er een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Verkeer, industrie en veehouderij zorgen ervoor dat er extra stikstof in de lucht komt (stikstofemissie). De stikstof komt daarna in de natuur terecht (stikstofdepositie). Dit is schadelijk voor de natuur (verzuring en eutrofiëring) doordat de kritische depositiewaarden (dat wil zeggen de stikstofneerslag die een habitatype kan verdragen) in natuurgebieden vaak worden overschreden. Dit belemmert ook vergunningverlening voor activiteiten van onder meer veehouders en ondernemers in de land- en tuinbouwsector. Daarom heeft het Rijk het initiatief genomen om deze stikstofproblemen aan te pakken. Daarvoor is in juli 2019 het Adviescollege stikstofproblematiek ingesteld, ook wel genoemd de Commissie Remkes.

Sinds het rapport van Remkes is uitgebracht is het beleid ten aanzien van de vergunningverlening in ontwikkeling.

Interim omgevingsverordening

De Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017 stelt eisen aan door de gemeenten in Noord-Brabant op te stellen bestemmingsplannen en andere planologische maatregelen. Op 25 oktober 2019 hebben Provinciale Staten de Interim omgevingsverordening vastgesteld. De Interim omgevingsverordening is op 22 februari 2020 in werking getreden. De Interim omgevingsverordening voegt bestaande regels uit 6 verordeningen samen. De regels zijn eenvoudiger opgeschreven en omgezet naar een nieuw digitaal systeem, met een meer gebruiksvriendelijke opbouw. De Interim omgevingsverordening is beleidsneutraal van karakter. Dat betekent dat er geen nieuwe beleidswijzigingen zijn doorgevoerd, behalve als deze voortvloeien uit vastgesteld beleid, zoals de omgevingsvisie. In principe zijn de huidige regels gehandhaafd met het huidige beschermingsniveau.

Voor het versnellen van de transitie van de veehouderij zijn diverse wijzigingen doorgevoerd. De wijzigingen hebben betrekking op:

- **Mestbeleid:** Uitgangspunt van beleid is dat mestbewerking voor niet ter plaatse geproduceerde mest plaatsvindt op daartoe geschikte bedrijventerreinen. De verordening kent onder voorwaarden twee uitzonderingen op deze regel
- **Staldering:** Teneinde een regionale concentratie van de veestapel tegen te gaan, wordt er in Midden- en Oost Brabant het zogenaamde stalderen ingevoerd. Hiertoe zijn er zes stalderingsgebieden in de verordening begrensd. Bij ontwikkelingen die leiden tot een toename van de oppervlakte dierenverblijf binnen het stalderingsgebied, moet er elders dierenverblijf verdwijnen

Tijdelijk moratorium voor geitenhouderijen: Uit aanvullend onderzoek Volksgezondheid Veehouderij en Omwonenden blijkt dat er in de nabijheid van geitenhouderijen een verhoogd risico aanwezig is op longontsteking. Omdat op dit moment niet duidelijk is waardoor dit wordt veroorzaakt, kunnen geitenbedrijven geen maatregelen treffen die het risico verminderen. Vanuit

voorzorg hebben Provinciale Staten daarom besloten een tijdelijk moratorium in te stellen voor de ontwikkeling van geitenhouderijen, lopende verder onderzoek.

De Interim omgevingsverordening is digitaal te raadplegen en vervangt de Provinciale milieuverordening, Verordening natuurbescherming, Verordening Ontgrondingen, Verordening ruimte, Verordening water en de Verordening wegen. In de Interim omgevingsverordening zijn al veel wijzigingen vanuit de Omgevingsvisie doorgevoerd. Nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld, hebben Gedeputeerde Staten voorgesteld om een aantal urgente onderwerpen die in de Omgevingsverordening zijn opgenomen, alvast via een wijziging van de Interim omgevingsverordening in werking te laten treden. Hiervoor hebben zij op 22 februari een concept Wijziging Interim omgevingsverordening – actualisatie april 2022 vastgesteld en die aangeboden aan Provinciale Staten ter besluitvorming op 11 maart. Deze wijzigingsverordening treedt naar verwachting halverwege april 2022 in werking.

2.3.2 Overige beleidskaders

In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsmatige kaders kort geschetst.

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro)	De Wet ruimtelijke ordening regelt hoe de ruimtelijke plannen gemaakt en gewijzigd worden. Het Besluit Ruimtelijke Ordening is een uitwerking van de bepalingen in de Wro
Wet natuurbescherming (Wnb)	De Wet natuurbescherming (hierna: 'Wnb') is sinds 1 januari 2017 het wettelijke stelsel voor natuurbescherming van gebieden, soorten en houtopstanden. Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Brabant is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning of ontheffing. Provinciale Staten (PS) van de provincie Noord-Brabant kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	De structuurvisie Infrastructuur en Ruimte stelt principes vast voor de ruimtelijke inrichting in Nederland. Met als doel Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden
Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	In het Barro zijn regels op genomen met betrekking tot de bescherming van de nationale belangen zoals vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Regels die van belang zijn voor de gemeente Someren betreffen: radarverstoringgebied Vliegbasis Volkel en buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen
Nationaal Milieubeleidsplan 4	In het Nationaal Milieubeleidsplan 4 wordt ingegaan op duurzaamheid met betrekking tot de samenleving. De vierledige

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
	ambitie is zowel mondiaal als op nationaal schaalniveau uitgesproken
Rooilijnenbeleid Rijkswaterstaat	Het grondgebied van de gemeente Someren ligt aan weerszijden van de A67, hierdoor is het Rooilijnenbeleid Rijkswaterstaat van toepassing
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	Deze wet regelt de omgevingsvergunningen voor de fysieke leefomgeving. Dit maakt het mogelijk om verschillende activiteiten uit te voeren met één omgevingsvergunning
Wet milieubeheer	Het wettelijke kader waarin de m.e.r. is vastgelegd, en bepaalt welk wettelijk gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen, zoals milieuplannen, vergunningen, algemene regels en handhaving
Wet luchtkwaliteit	In deze wet, ook wel de Wet Milieubeheer genoemd zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen. Een belangrijk onderdeel van de Wet Luchtkwaliteit is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)
Wijzigingswet Wet natuurbescherming en Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering)	Wet is bedoeld om de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige Habitats in Natura 2000-gebieden te verminderen en om de natuur in die gebieden te verbeteren, met behulp van in regelgeving vastgestelde omgevingswaarden en een programma met maatregelen, om de tijdelijke stikstofemissies door activiteiten van de bouwsector buiten beschouwing te kunnen laten bij de Natura 2000-vergunning en om voorheen vergunningvrije projecten met een geringe depositie te legaliseren
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Hierin staat wat knelpunten met betrekking tot de uitstoot van fijn stof van veehouderijen zijn en hoe deze knelpunten moeten worden opgelost
Nota industrielawaai	Door middel van deze nota wordt een richtinggevend beleidskader geschept voor milieuvergunningverlening voor het onderdeel industrielawaai
Wet Inrichting Landelijk Gebied	Deze wet vormt het kader voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied
Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)	Deze wet legt vast op welke wijze er rekening gehouden moet worden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, monumenten
Dierenwelzijnswetgeving	In deze wet staat vastgelegd op welke manier rekening gehouden dient te worden met het welzijn van huis- en hobbydieren, landbouwdieren, dierentuinen en circusedieren en wilde dieren
Wet geurhinder en veehouderij 2013	Vormt het toetsingskader voor de omgevingsvergunning milieu voor het aspect geurhinder van dierenverblijven van veehouderijen

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Besluit emissiearme huisvesting 2020	Het besluit emissiearme huisvesting (Beh) houdt in dat vanaf 2020 de emissiearme technieken in de stallen aanwezig moeten zijn en gebruikt moeten worden.

Beleidsstukken Provinciaal niveau	Relevantie
Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant	Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.
Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) Noord-Brabant	Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld
Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant.	De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de beschermde natuurgebieden. Met de inwerkingtreding van deze regel op 20 december 2016 is de Beleidsregel stikstof en beschermde natuurmonumenten vervallen
Verordening ruimte 2014 (Provincie Noord-Brabant), actualisatie 2017. Interim omgevingsverordening 22 februari 2020 Ontwerp Omgevingsverordening 23 maart 2021	De provincie streeft naar de vaststelling van de ontwerp omgevingsverordening door Gedeputeerde Staten in maart 2021

Gemeentelijke beleidsstukken	Relevantie
Gemeentelijke geurverordening	In de geurverordening is bepaald wat de maximale waarde voor de geurbelasting in het buitengebied van de gemeente Someren
Gemeentelijke structuurvisie – Structuurvisie Someren 2028	Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren
Nota Archeologiebeleid gemeente Someren 2012	In het kader van de Wamz en de Wro heeft de gemeente deze Nota opgesteld, met daarin de beleidsuitgangspunten, achtergrond en instrumentarium voor implementatie van het beleid
Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011	In het beeldkwaliteitsplan is vastgelegd wat de waardevolle elementen en structuren in het buitengebied van Someren zijn. Ook wordt een aanzet gegeven hoe deze waarden kunnen worden beschermd en eventueel versterkt
Nota Toerisme en Recreatie 2010	Toetsingskader voor initiatieven van derden
Toeristische visie en actieprogramma 2030: "De Kracht van Toerisme", Beleidsdocument dat inspeelt op de actuele veranderingen in het buitengebied en maatregelen ter	De nieuwe nota Toerisme en Recreatie voor intern gebruik
	Beleidsdocument dat inspeelt op de actuele veranderingen in het buitengebied van Someren. Onder andere de schaalvergroting in de agrarische sector en de leegstand van agrarische bedrijven en

Gemeentelijke beleidsstukken	Relevantie
stimulering van de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen	noodzakelijke sloop. Maar ook de toenemende mate waarin andere functies zoals toerisme, recreatie, zorg en niet agrarische bedrijvigheid hun weg vinden in het buitengebied
Invoeren Slooplening en Sloopbanken 2016	Bied de mogelijkheid tot financiële ondersteuning van sloop in het buitengebied
Beleidsnota Noodwoningen 2018	Biedt een kader voor het legaliseren van reeds lang bestaande noodwoningen in het buitengebied
Beleid teeltondersteunende voorzieningen 2018	Bevat handvaten om te beoordelen of teeltondersteunende voorziening passend zijn in het gebied
Nota Geluidbeleid 2021	Het geluidsbeleid van de gemeente is vastgesteld in afweging met het gemeentelijke milieu, ruimtelijke ordenings en economisch beleid. Daarnaast staan in de nota de gemeentelijke ambities om en hoe de geluidskwaliteit te beschermen, te behouden en waar mogelijk te verbeteren
Beleid huisvesting arbeidsmigranten 2020	Het nieuwe beleid huisvesting arbeidsmigranten bestaat uit richtlijnen voor de huisvesting van met name de tijdelijke en permanent tijdelijke arbeidsmigrant. Ook de integratie van de arbeidsmigrant vormt onderdeel van het beleid
Landschapsinvesteringsregeling Gemeente Someren 2020	In navolging van de Interim Omgevingsverordening is de gemeentelijke Landschapsinvesteringsregeling (LIR) voor Someren opgesteld. Elke ruimtelijke ontwikkeling buiten het "bestaand stedelijk gebied" moet volgens artikel 3.9 van de Interim omgevingsverordening gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om investeringen in de kwaliteit van landschap, cultuurhistorie, bodem, water, natuur en extensieve recreatieve mogelijkheden

3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek

Kern van elke MER is de vergelijking van één of meer alternatieven met een referentiesituatie op verschillende (milieu-) aspecten. Dit hoofdstuk beschrijft de onderzochte varianten en de wijze waarop de verschillende varianten ontwikkeld zijn en met de referentiesituatie vergeleken worden (beoordelingskader en methodiek).

3.1 Alternatievenontwikkeling en-beoordeling

Wettelijk onderdeel van een milieueffectrapport is de ontwikkeling van alternatieven, het bepalen van de effecten van die alternatieven en de vergelijking van de effectresultaten. In dit milieueffectrapport worden de effecten van de verschillende functies aan de hand van verschillende alternatieven in beeld gebracht.

Kwantitatieve benadering

De alternatievenontwikkeling en -beoordeling vindt plaats in twee stappen. De eerste stap bestaat uit een kwantitatief onderzoek naar stikstofemissie en stikstofdepositie (hoofdstuk 4)³. In deze stap worden drie alternatieven uitgewerkt. Allereerst wordt de huidige situatie in beeld gebracht (zoals beschreven in paragraaf 3.2.1). Hiermee worden de effecten van de andere alternatieven vergeleken. Vervolgens wordt een 'Worstcase' alternatief opgesteld (zoals beschreven in paragraaf 3.2.2). Dit alternatief bestaat uit maximale ontwikkelruimte voor (agrarische) functies zoals opgenomen in het voorontwerp van dit ruimtelijk plan, zonder dat daarbij emissie reducerende technieken worden aangewend.

Indien uit de emissieberekeningen blijkt dat dit alternatief leidt tot een toename van de depositie op stikstofgevoelige natuurgebieden, vindt aanvullend onderzoek plaats om te bepalen welke beperkingen noodzakelijk zijn om dergelijke effecten te voorkomen. De noodzakelijke maatregelen zoals die uit dit onderzoek voortvloeien, liggen uiteindelijk aan de basis van het planalternatief zoals dat in het bestemmingsplan zal worden verwerkt en doorgevoerd.

Kwalitatieve effectbeoordeling

De tweede stap in het MER bestaat vervolgens uit een kwalitatieve effectbeoordeling van het worst case alternatief op de alle overige aspecten die benoemd worden in paragraaf 3.4. Voor het aspect natuur vindt deze effectbeoordeling plaats in hoofdstuk 5, voor de overige aspecten in hoofdstuk 6. Het worst casealternatief wordt daarbij vergeleken met de huidige situatie, met in acht neming van de planregels voor deelgebied 4, die op hoofdlijnen overeenkomen met de regels die voor het bestemmingsplan voor deelgebied 1, 2 en 3 al eerder zijn vastgesteld.

³ Ook in hoofdstuk 6 wordt hier aansluiting op gezocht bij het vaststellen van mogelijke geurhinder en luchtverontreiniging door met name fijnstof.

3.2 Te onderzoeken alternatieven

In dit MER zijn de effecten van de verschillende functies in beeld gebracht voor drie alternatieven: de huidige situatie (alternatief 1), de 'worstcase' (alternatief 2) en het planalternatief (alternatief 3). In deze paragraaf worden deze alternatieven globaal toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de details van de opgestelde alternatieven voor het stikstofonderzoek nader toegelicht.

3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat in principe uit de huidige situatie inclusief autonome ontwikkelingen. Dit alternatief is de situatie die in de toekomst ontstaat als het nieuwe bestemmingsplan niet wordt gerealiseerd. De effecten van de andere alternatieven worden hier mee vergeleken; in hoofdstuk 4 van het MER wordt een onderscheid aangebracht tussen de referentiesituatie vanuit de Wet natuurbescherming en de referentie situatie vanuit de Wet milieubeheer. In dit stadium is deze nuancering nog niet aan de orde.

3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'

Naast het in beeld brengen van de referentiesituatie, wordt als eerste alternatief de worstcase-situatie in beeld gebracht. Het gaat dan om de maximale invulling van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan Deelgebied 4 Someren mogelijk maakt (zie paragraaf 3.3). Het gaat om het benutten van alle ontwikkelmogelijkheden van het ontwerp - bestemmingsplan zonder dat verdergaande (technische) emissie-reducerende maatregelen en/of beperkingen worden ingezet door het bevoegd gezag of de ondernemers.

Nog los van de bestemmingsplan-technische maatregelen is eerst vastgesteld of deze worstcase binnen de milieugebruiksruimte past en of deze worstcase voldoende realiteitswaarde heeft. De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zijn niet via alternatieven beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet (worstcase).

3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief

Het planalternatief bestaat uit de mogelijkheden die worden geboden in het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied Deelgebied 4 Someren (zie paragraaf 3.3). Het verschil met het worstcase scenario (alternatief 2) is de toevoeging van een specifiek gebruiksverbod (emissieplafond) in de planregels van het bestemmingsplan. Door dit emissieplafond te hanteren zijn emissietoenames vanuit het plangebied uitgesloten, net als een daaruit voortvloeiende toename van de depositie. Hiermee wordt zeker gesteld dat uitvoering van het bestemmingsplan voor wat betreft stikstof niet leidt tot significant negatieve effecten op (omliggende) Natura 2000-gebieden. De uitvoerbaarheid van het planalternatief wordt in detail getoetst, vanuit de kaders uit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), in hoofdstuk 8.

3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied

De belangrijkste agrarische en recreatieve ontwikkelingen die het bestemmingsplan Buitengebied Deelgebied 4 mogelijk maakt staan hieronder puntsgewijs vermeld.

Uitbreidingen

Het bestemmingsplan bevat geen wijzigingsbevoegdheden voor vergroting of vormverandering voor bouwvlakken die zijn bestemd als agrarisch bedrijf. De ruimte (tot 1,5 ha) die door de provincie (onder strikte voorwaarden) wordt geboden wordt in dit plan niet generiek mogelijk gemaakt. De gemeente staat er weliswaar niet onwelwillende tegenover maar ervaring leert dat het toepassen van het provinciaal beleid dusdanig maatwerk verlangd dat dergelijke voornemens beter buitenplannen worden beoordeeld.

Agrarisch - Agrarisch bedrijf

Ter plaatse van de bestemming Agrarisch bedrijf zijn de gronden bestemd voor de uitoefening van agrarisch bedrijf met bijbehorende bedrijfsbebouwing en/of ondersteunende voorzieningen. De ruimtelijke kwaliteit van alle gebouwen dient hierin gewaarborgd te zijn, de dakhelling dient tussen de 20 en 60 graden te zijn. Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen en ondersteunende kassen gelden de volgende bepalingen:

- Maximaal toegestane goothoogte 4,5 m
- Maximaal toegestane bouwhoogte 10 m
- Afstand tot de bestemmingsgrens tenminste 5 m
- Afstand tot de as van de weg ten minste 20 m
- De maximaal toegestane oppervlakte voor teeltondersteunende kassen is 1.000 m²

Overig

- In het bestemmingsplan zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen⁴
- Mestbewerking bij agrarische bedrijven is toegestaan indien de mest afkomstig is van het eigen bedrijf en mits dit vanuit het oogpunt van leefklimaat waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is

3.4 Beoordelingsmethodiek effecten

De beschrijving en beoordeling van milieueffecten richt zich vooral op de effecten van de agrarische bestemmingen. De alternatieven worden op diverse thema's vergeleken. Deze te beschouwen thema's en de bijbehorende beoordelingsaspecten en -criteria staan weergegeven in tabel 6.1.

De referentiesituatie die in het MER van belang is, is de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling wordt inzichtelijk gemaakt door aan te haken bij

⁴ Gemeentelijke statistieken laten echter zien dat het aantal overnachtingen de afgelopen 15 jaar schommelt rond de 90.000 per jaar. Een trend die zou wijzen op een toename tekent zich in deze statistieken niet af.

vigerende bestemmingsplannen, trends en vastgesteld beleid. Het gaat specifiek om toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden, evenals generieke, plan-overstijgende ontwikkelingen.

De te verwachte effecten worden in tabellen gewaardeerd (gescoord). Hierbij worden de volgende waarderingen onderscheiden:

Tabel 3.1 Effectwaardering

Symbol	Betekenis
--	Negatief effect
-	Licht negatief effect
0	Geen effect (neutraal)
+	Licht positief effect
++	Positief effect

4 Onderzoek stikstofemissies

Het onderzoek naar de verzurende en eutrofiërende⁵ werking van stikstof richt zich in eerste instantie op de emissies vanuit het gebied. Daarbij geldt (nog steeds) als leidraad dat er bij het bepalen van de effecten uitgegaan moet worden van de maximale mogelijkheden die het plan biedt aan elk van de ondernemers die nu nog actief zijn binnen het plangebied. Op macro-economisch niveau wordt gewerkt aan beleid dat er op is gericht de (emissies uit) de veestapel terug te brengen. Dit streven laat zich echter nog niet vertalen in de ruimtelijke kaders zoals die in dit bestemmingsplan buitengebied worden vastgesteld.

4.1 Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering passend bij het abstractieniveau van het te nemen ruimtelijk besluit. In bijlage 4 zijn de uitgangspunten opgenomen die ten grondslag liggen aan het berekenen van het emissieprofiel van het plangebied.

4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten, is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype⁶ en het aantal dierplaatsen. Het aantal dierplaatsen wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak. Per stal zijn deze kentallen bepaald, op basis van de door de gemeente in 2021 geïnterviewde (vergunning) situatie.

4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie en autonome ontwikkeling

De basis van het model is de inventarisatie van de vergunningen/meldingen dossiers zoals die bij de afdeling handhaving van de omgevingsdienst geregistreerd staan. De dossierkennis van de afdeling handhaving is hierin verwerkt zodat zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de huidige feitelijke situatie. De belangrijkste aanpassing waar voor is gecorrigeerd is de verhoging van de emissies uit een gangbare melkveestal (A1.100) van 9,5 naar 13 kg/jaar.

In het model zijn de emissiegegevens uit het inrichtingenbestand (vergunde / gemelde dieraantallen / diercategorieën / stalsystemen) gekoppeld aan de plankaart. Dit is het uitgangspunt geweest voor de uitgevoerde berekeningen. Het resultaat van deze opgeschoonde lijst is opgenomen in bijlage 6 - met de aanduiding 'inventarisatie op basis van vergunningen'. Deze data set zou een gebiedsemissie opleveren van 93.168 kg/jaar.

Op basis van deze gegevens is vervolgens een check gedaan op de opvulbare ruimte binnen de bestaande dierverblijfplaatsen. Op basis van kentallen uit het Besluit houden van dieren en, bij het

⁵ Eutrofiërend = vermestend, door het vergroten van de voedselrijkdom van de bodem

⁶ De emissies vanuit de verschillende staltypes staan vastgelegd in de Rav, alleen deze kentallen zijn gebruikt

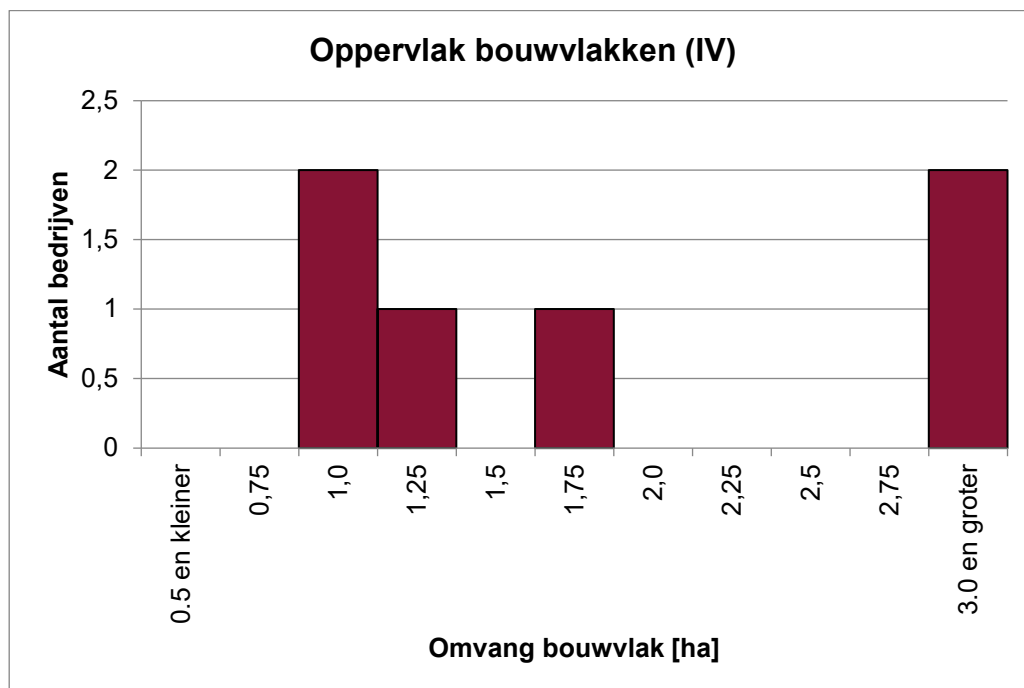
ontbreken daarvan kentallen vastgesteld op basis van expert judgement, is het ruimtegebruik per diersoort gebruikt om vast te stellen welke latente ruimte er nog beschikbaar is binnen de al gerealiseerde stalruimte. Deze data set (in feite de autonome ontwikkeling die er nog mogelijk is binnen al gerealiseerde stallen) zou een gebieds-emissie opleveren van ruim 110.000 kg/jaar.

Omdat het plangebied slechts een deel van het buitengebied van de gemeente betreft is een vergelijking met de door het CBS gerapporteerde statistieken niet goed mogelijk.

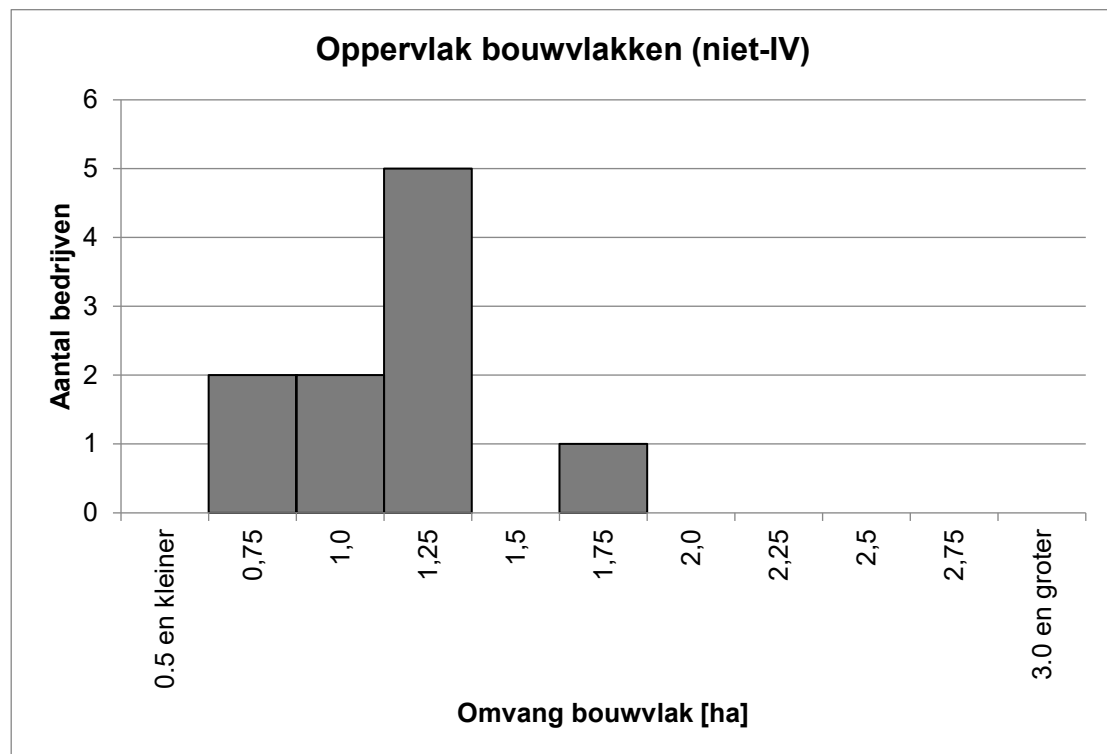
4.1.3 Kenmerken van de bouwvlakken

Op basis van de beschikbare informatie is een grafische analyse gemaakt van de omvang van de bouwvlakken met intensieve veehouderij zoals die nu bij recht bestaan. Deze is weergegeven in onderstaande grafiek. Opgemerkt wordt dat in de huidige situatie de ruimte die beschikbaar is binnen de bouwvlakken nog niet overal volledig is benut. Zoals in bijlage 5 is onderbouwd is een gangbare maximaal haalbare vulgraad voor een intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij ongeveer 50 %.

Het uitgangspunt voor de maximaal haalbare vulgraad is op basis van empirisch verkregen eigen data vastgesteld op 50 %. Dit kan gezien worden als een realistisch maximum. Echter, als er concessies worden gedaan aan met name de landschappelijke aspecten van (de uitstraling van) een overvol bouwvlak kan de vulgraad in theorie oplopen tot 80 % voor een IV-bedrijf. Daarom is er voor het bepalen van de worst case emissie uitgegaan van deze hoge vulgraad van 80 %.

Op basis van de beschikbare informatie is een grafische analyse gemaakt van de omvang van de bouwvlakken met grondgebonden veehouderij zoals die nu bij recht bestaan. Deze is weergegeven in de volgende grafiek.

Bij het vaststellen van de maximale mogelijkheden die het plan biedt, en de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan (in hoofdstuk 8), is voor melkveehouderijen uitgegaan van een maximale vulgraad van 50 %. Omdat in de gemeente Someren het in principe mogelijk is om (onder voorwaarden⁷) de silo's ook buiten het bouwvlak te realiseren gaat de maximale mogelijkheid die het plan biedt dus uit van 50 % dierenverblijfplaatsen op een bouwvlak voor (melk)rundveehouderij. Echter, een dergelijke hoge vulgraad van de bouwvlakken doet zich nu nog nergens voor. Daarmee is dit een worst case aanname met een maximaal effect op emissies, en dus ook op depositie vanuit de dierverblijfplaatsen.

Opgemerkt wordt dat de gebruikte maximale vulgraadpercentages in feite aan de hoge kant zijn voor een bouwvlak dat zich bevindt in een historisch landschap. In een dergelijke omgeving zijn de eigenschappen van het omringende landschap mede bepalend voor de plaats en de vorm van het bouwvlak. Hierdoor is een optimale benutting van het beschikbare oppervlak vaak minder goed mogelijk. Als er in de berekeningen toch wordt uitgegaan van 50 %, is er sprake van een worst case aanname voor de emissies, en dus ook op depositie vanuit de dierverblijfplaatsen.

⁷ Randvoorwaarde voor een silo buiten het bouwvlak is dat het bouwwerk echt niet binnen het bouwvlak gerealiseerd kan worden

4.1.4 Andere bronnen

Naast de bronnen van stikstof die onderdeel uitmaken van het gebiedsmodel zijn er ook andere bronnen actief, zoals mestaanwending, beweiding, overig verkeer en stookinstallaties. De te verwachten omvang vanuit deze bronnen wordt in deze paragraaf in het perspectief geplaatst van (de nauwkeurigheid van) het beschikbare gebiedsmodel.

Grondgebonden emissies

Vanuit het agrarisch gebruik van de gronden in het buitengebied kunnen stikstof emissies optreden die voort komen uit het aanwenden van natuurlijke mest en kunstmest. Ook vanuit beweiding komen emissies voort.

De hoeveelheid stikstof die vrij komt uit het gebruik van natuurlijke mest en kunstmest wordt bepaald door de gewassen die worden geteeld en de omvang van het gebruikte areaal. Zoals blijkt uit de tabel met de stikstofgebruiksnormen⁸ wordt aan grasland de hoogste stikstof gift toegediend, te weten 250 kg N/ha/jaar. In het NEMA-model dat is ontwikkeld door de WUR⁹ wordt een range aan aanwendingsverliezen aangehouden. De verliezen waar rekening mee wordt gehouden gaan uit van ongeveer 2 - 5 %. Bij een worst case stikstof aanwending van 250 kg/ha voor weiland zijn de grondgebonden emissies dus ongeveer 5 - 12,5 kg N/ha/jaar. Omdat het plangebied ongeveer 900 ha groot is, waarvan ongeveer 750 ha landbouwgrond is, zijn de grondgebonden verliezen ongeveer 3.750 – 9.400 kg/jaar.

Echter, de voorgenomen activiteit (i.c. het bestemmingsplan) heeft geen gevolgen voor de omvang van het voor bemesting beschikbare areaal. Het bevat ook geen mechanisme waardoor er ten gevolge van het plan meer areaal in gebruik genomen zal worden voor weiland (met een relatief hoge stikstofgebruiksnorm). Als er al sprake zou zijn van een gevolg voor het beschikbare areaal dan zou het bestemmingsplan ervoor zorgen dat het areaal afneemt ten opzichte van het huidige feitelijk gebruik: het opvullen met gebouwen van de nog beschikbare ruimte in de bij recht te gebruiken bouwvlakken.

Het beschikbare gebiedsmodel is gebaseerd op standaard uitgangspunten en aannames, en de werkelijke gebiedsemissie wordt dus met een relatief grote onnauwkeurigheidsmarge benaderd. Los van het feit dat het bestemmingsplan geen mechanisme in zich heeft waardoor de omvang van de mestaanwending zou kunnen toenemen is de berekende bijdrage vanuit mestaanwending van een dusdanige orde grote dat deze weg zou vallen in de onzekerheidsmarge van het beschikbare gebiedsmodel. Het toevoegen van deze stikstofbron aan het model zou de nauwkeurigheid van de modelleringen niet aanwijsbaar vergroten.

Mestvergisting

Biogasinstallaties als nevenactiviteit zijn bij alle agrarische bedrijven toegestaan indien de installatie is gericht op het verwerken van eigen geproduceerde mest (met eventuele toevoeging van derden afkomstige cosubstraten). Het betreft daarmee het lokaal bewerken van de

⁸ Tabel 1 behorende bij het Mestbeleid 2019-2021

⁹ Emissies naar lucht uit de landbouw in 2014 - Berekeningen met het model NEMA - WOt-technical report 90

vrijkomende mest. Jurisprudentie¹⁰ leert dat het gebruik van dergelijke mestvergistingsinstallaties ten behoeve van het eigen agrarische bedrijf niet betrokken hoeven te worden in planMER's en de passende beoordelingen omdat het een ondergeschikt onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering is dat niet afzonderlijk behoeft te worden onderzocht.

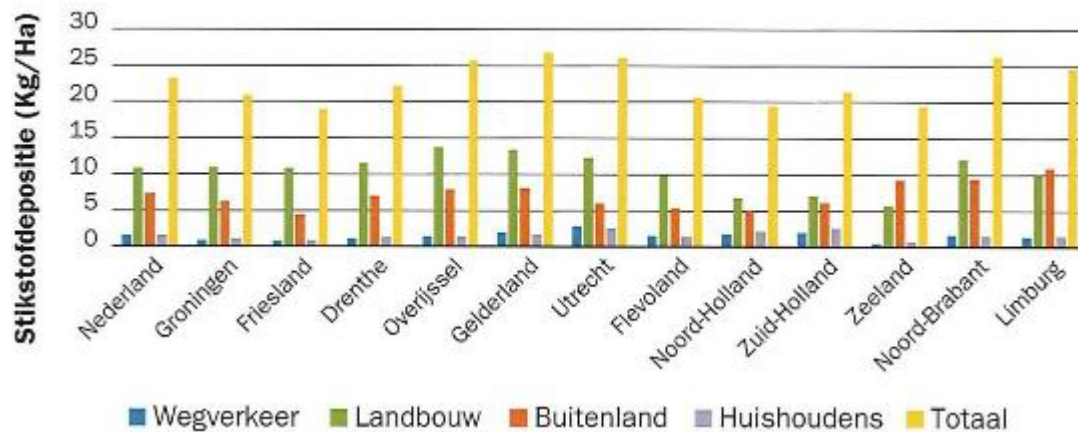
Ook omdat de inzet van een dergelijke installatie naar verwachting voor een afname van de bedrijfsemisies¹¹ zal zorgen is deze ontwikkeling niet meegenomen in de gebiedsgerichte modellering.

Overig verkeer

In de TNO Factsheet d.d. oktober 2019 over de emissies en depositie van stikstof in Nederland wordt kort samengevat welke bronnen in welke mate bijdragen aan de depositie in Nederland. TNO rapporteert dat de belangrijkste bijdrage aan de totale depositie wordt veroorzaakt door de landbouw (= 45 %). Het Nederlands wegverkeer draagt slechts 6 % bij aan de totale depositie.

Er wordt ook ingegaan op mogelijke regionale verschillen. Uit de figuur 4.1 blijkt dat de variabele sectorbijdrage voor landbouw in Noord-Brabant ongeveer 12 kg/ha bedraagt (155 mol/ha). Het wegverkeer in Noord-Brabant draagt ongeveer 3 kg/ha bij (28 mol/ha). Deze door TNO gerapporteerde regionale variabele sectorbijdragen komen redelijk overeen met het landelijke beeld zoals geschetst door TNO.

Variabele sectorbijdragen per provincie

Figuur 4.1 Variabele sectorbijdragen aan de stikstofdepositie (bron: Factsheet emissies en depositie van stikstof in Nederland - oktober 2019)

Bovenstaande geeft weer dat in de huidige situatie de bijdrage aan de depositie vanuit het wegverkeer ongeveer 25 % is ten opzichte van de bijdrage aan de depositie vanuit de landbouw. Het is echter de vraag welke bijdrage de ontwikkelingsmogelijkheden die het plan biedt levert aan

¹⁰ RvS-uitspraak 'Buitengebied' van de gemeente Oosterwijk', 14 augustus 2013 / ECLI:NL:RVS:2013:697

¹¹ Door de snelle verwerking van mest in een vergister wordt de emissie verlaagd; deze effecten zijn nog niet in een Rav-emissiefactor verdisconteerd. Dit betekent dat de nu berekende gebiedsemisatie een overschatting is van de werkelijke situatie

de groei van het verkeer. Opgemerkt wordt dat de ontwikkeling van de veehouderij zich vooral kenmerkt door een steeds verdergaande schaalvergroting. De schaalgrootte van de bedrijven neemt toe. Het lijkt daarom aannemelijk dat de aard van de verkeersaantrekkende werking ook gekenmerkt wordt door een steeds toenemende schaalgrootte: de emissie per Groot Vee Eenheid (GVE) neemt dan af. Daarnaast geldt dat het in de lijn der verwachting ligt dat de omvang van de veehouderij structureel verder af zal nemen. Ook dit zal per saldo zorgen voor minder verkeer.

Dus, los van het feit dat het vooralsnog onduidelijk is of het bestemmingsplan wel een mechanisme in zich heeft waardoor de omvang van het lokale verkeer zou kunnen toenemen, is de te verwachten bijdrage vanuit het verkeer van een dusdanige orde van grootte dat deze weg zou vallen in de onzekerheidsmarge van het beschikbare gebiedsmodel. Het toevoegen van deze stikstofbron aan het model zou de nauwkeurigheid van de modelleringen niet aanwijsbaar vergroten.

Stookinstallaties

Voor het verwarmen van dierenverblijfplaatsen zijn stookinstallaties van beperkte omvang nodig. De mogelijke groei van het aantal dieren in het plangebied (als die al gerealiseerd zou kunnen worden) kan zorgen voor een beperkte groei van de opgestelde verwarmingscapaciteit.

Gezien het geringe effect op de depositie vanuit een toename van de veehouderij is het niet erg aannemelijk dat de groei van de stookinstallaties in de dierenverblijfplaatsen binnen het plangebied van een dusdanige orde van grootte zou zijn dat deze uit zal stijgen boven de onzekerheidsmarge van het beschikbare gebiedsmodel. Het toevoegen van deze stikstofbron aan het model zou de nauwkeurigheid van de modelleringen niet aanwijsbaar vergroten.

Beweiden in het planMER

Door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna te noemen: de Afdeling) is op 29 mei 2019 uitgesproken dat er geen rechtsgeldige reden was om voor het beweiden van vee een vrijstelling te verlenen van de vergunningplicht op grond van de Wnb¹².

Echter, sindsdien is vastgesteld dat voor een goede bedrijfsvoering beweiden (en bemesten) noodzakelijk zijn. Er is daarom door de rijksoverheid met provincies afgesproken om beweiden en bemesten niet vergunningsplichtig te maken. Dit sluit aan bij het advies bemesten en beweiden van het Adviescollege Remkes. Voor beweiden en bemesten was eerder ook geen vergunning nodig. Het effect vanuit (eventuele veranderingen in) beweiden is daarom nihil.

Overigens geldt dat, zowel bij de berekening van de referentie situatie, als bij de berekening van de worst case, is uitgegaan van het gedurende 100 % van de tijd op stal houden van het rundvee. De absolute gebiedsemissie is daarom in beide gevallen een overschatting van de werkelijke situatie waarin het rundvee wel een deel van de tijd in het weiland staat. Het effect van het worst case alternatief op de depositie is vervolgens bepaald door beide alternatieven van elkaar af te trekken. Als de differentiatie voor beweiding wel aangebracht zou zijn, dan zou dat geen gevolgen hebben gehad voor de resultaten van het onderzoek zoals die in het planMER zijn gepresenteerd.

¹² ECLI:NL:RVS:2019:1603

Het worst case scenario betekent immers altijd een behoorlijke toename van stikstof ten opzichte van de referentie situatie ook al zouden beide gecorrigeerd worden voor beweiding. Daar komt bij dat het bestemmingsplan er niet op is gericht om het areaal dat gebruikt wordt voor agrarisch gebruik, dan wel (meer specifiek) voor beweiding, te beïnvloeden. In het licht van de te verwachten ontwikkelingen in de sector in het algemeen, en in deelgebied 4 van Someren in het bijzonder, is het aannemelijk dat dat areaal in de planperiode eerder af dan toe zal nemen.

Bemesten in het planMER

De Afdeling sprak op 29 mei 2019 ook uit dat er geen rechtsgeldige reden is om voor het bemesten van gronden een vrijstelling te verlenen van de vergunningplicht op grond van de Wnb.

Eerder¹³ stelde de Afdeling echter al vast dat het bemesten van gronden niet onlosmakelijk samenhangt met de exploitatie, oprichting en uitbreiding van een agrarisch bedrijf. Het uitrijden van mest is namelijk noodzakelijk voor de afvoer van mest van een agrarisch bedrijf, omdat er alternatieven zijn zoals de verwerking ervan op een andere locatie dan de gronden van het bedrijf. Ook geldt dat, in het plangebied van het bestemmingsplan Someren deelgebied 4, het areaal aan landbouwgrond in het plangebied niet toeneemt ten opzichte van het vorige bestemmingsplan en is evenmin sprake van een feitelijke toename van landbouwgrond. Eerder is er sprake van een geleidelijke afname daarvan.

Daarnaast geldt dat uitrijden van mest is op zich zelf, in het nieuwe stikstofbeleid, geen vergunningsplichtige activiteit is die ook los staat van het in gebruik hebben van dierenverblijfplaatsen in het buitengebied, waar het planMER over gaat. Overigens geldt dat het toepassen van moderne mest injectie technieken de ammoniakverliezen aan de atmosfeer heeft teruggebracht van 74 % naar 2 %¹⁴. Uit de conclusie van commissie Remkes volgt ook dat de wettelijke gebruiksnormen voor gewassen de afgelopen decennia zijn verlaagd en dus in de meeste gevallen lager zijn dan de referentiedatum. Uit het advies van de commissie Remkes volgt dat er in principe geen vergunningplicht is voor het bemesten.

Dat betekent als het effect van bemesten wel zou zijn onderzocht, dan zou dat slechts marginale gevolgen hebben gehad voor de resultaten van het onderzoek zoals die in het planMER zijn gepresenteerd, los van het feit dat een effect van bemesten zich niet goed met planregels laat ondervangen.

4.1.5 De verspreidingsberekeningen

In het planMER is, op basis van de inventarisaties van de vergunning/melding dossiers een gebiedsmodel gebouwd. In dat gebiedsmodel zijn de kenmerken van de verschillende veehouderijen opgenomen. Het model richt zich met name op de gegevens die van belang zijn voor het vaststellen van de huidige stikstofemissie vanuit het gebied. Dit is gedaan op een dusdanige manier dat, op een abstractieniveau passend bij een bestemmingsplan, de data gebruikt kunnen worden om de stikstofdepositie vanuit het gebied op Natura 2000-gebieden met voldoende nauwkeurigheid vast te kunnen stellen. De bepalende parameters waar rekening mee

¹³ ABRvS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1260

¹⁴ Emissies naar lucht uit de landbouw, 1990-2013; WOt-technical report 46

is gehouden zijn het soort dieren, het aantal dieren, het soort stal en de omvang van het bouwvlak. Detailgegevens over het stalontwerp vallen buiten het gebiedsmodel. Voor berekeningen ten behoeve van een (vergunningaanvraag voor) een individueel bedrijf doen detailgegevens over het stal ontwerp er wel toe. Maar het onderzoek op gebiedsniveau vindt plaats op een ander abstractieniveau.

In het planMER is, gebruik makend van het verspreidingsmodel AERIUS2021, doorgerekend hoe groot de stikstofdepositie vanuit het plangebied is in de huidige situatie. Vervolgens is, vanuit het in het planMER beschreven worst-case alternatief, vastgesteld hoe groot de toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zou kunnen zijn als rekening wordt gehouden met de maximale groeimogelijkheden die er nog zijn binnen de toe te kennen bouwvlakken, zonder de emissiereducerende techniek aan te passen. Berekend is dat de toename van de stikstofdepositie op plaatsen tot maximaal 40 mol/ha/jaar zal zijn.

In het kader van de passende beoordeling is vastgesteld dat een toename van de stikstofdepositie aanleiding geeft tot significant negatieve effecten.

Overigens wordt opgemerkt dat ook niet-agrarische bedrijvigheid weliswaar een (beperkt) stikstofeffect kan hebben, maar dat die niet-agrarische bedrijvigheid niet is gemodelleerd voor de stikstofberekening. Het ten opzichte van agrarische bedrijven ondergeschikte stikstofeffect in relatie tot de onnauwkeurigheidsmarges in het model maakt dat een verdergaande modellering niet tot wezenlijk andere resultaten zal leiden.

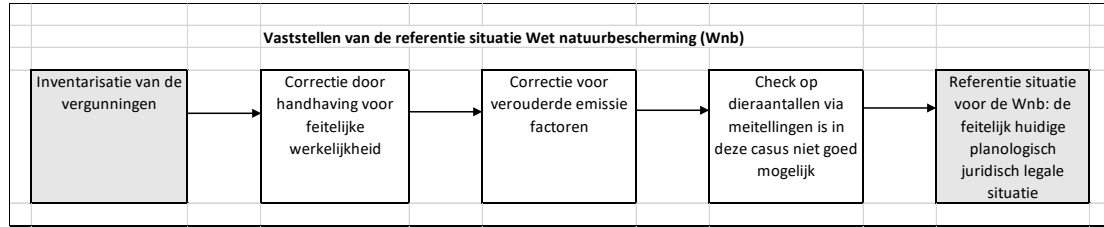
Het uitvoeren van meer gedetailleerd verspreidingsberekeningen zal dus geen ander resultaat opleveren: ook nieuwe berekeningen zullen laten zien dat de maximale mogelijkheden van het plan ongewenste effecten op de stikstofdepositie tot gevolg zullen hebben.

4.2 Referentiesituatie

In dit planMER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Wet milieubeheer en de Wet natuurbescherming. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend. Hieronder wordt aangegeven op welke wijze dit onderscheid in het planMER wordt ingevuld.

4.2.1 Referentie vanuit de wet natuurbescherming (Wnb)

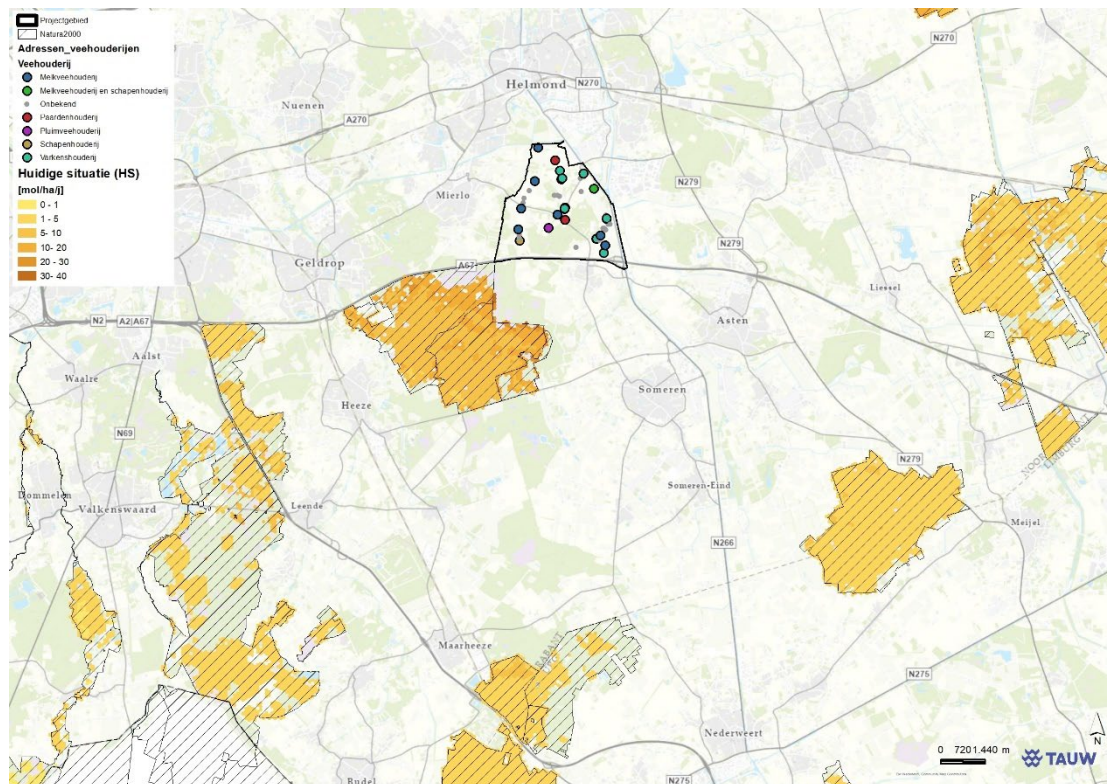
Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de (jurisprudentie met betrekking tot de) Wet natuurbescherming zijn de uitgevoerde inventarisaties erop gericht om de voorgenomen activiteit te kunnen vergelijken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit planMER zijn de vergunningen/meldingen geweest zoals die staan geregistreerd bij de gemeente. Het betreft een interne gemeentelijke inventarisatie uit 2020. In de onderstaande figuur is verder toegelicht hoe de oorspronkelijke data zijn bewerkt om tot een valide referentie te kunnen komen.

Figuur 4.2 Toelichting op het vaststellen van de referentiesituatie van de Wet natuurbescherming

Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens is een eerste gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de handhavers beschikbaar is. Na de boven aangegeven correcties is vastgesteld dat de gebiedsemissie ten opzichte waarvan in de passende beoordeling getoetst wordt ruim 93.000 kg/jaar is. De depositie die daaruit voortkomt is berekend in AERIUS 2021 (zie figuur 4.3).

Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Wet natuurbescherming. Het gaat dus om de feitelijke, planologisch legale situatie op het moment van publicatie van het ontwerpbestemmingsplan.

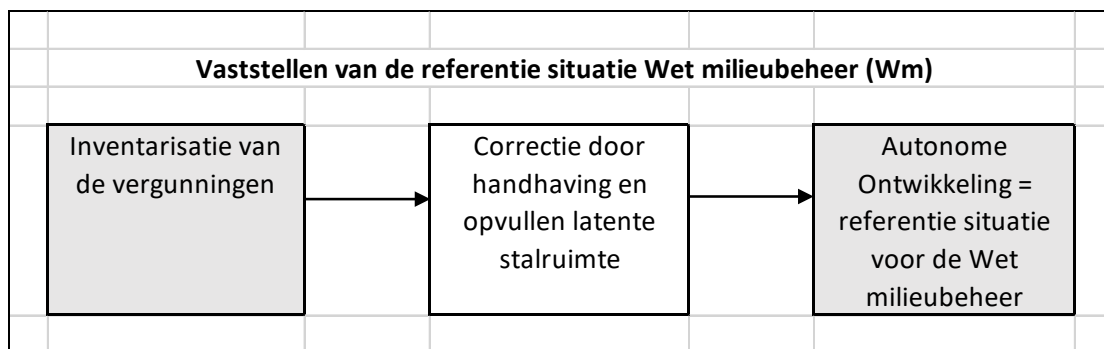
Figuur 4.3 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen van het huidig gebruik met een gebiedsemissie vanuit de melkveehouderij en de intensieve veehouderij, zoals berekend met Aerijs

4.2.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een planMER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de autonome ontwikkeling. Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar 2021 beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie¹⁵ bestaat uit:

- De huidige feitelijke situatie (vertrekpunt is geweest alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten)
- De toekomstige, zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden
- Generieke, plan overstijgende ontwikkelingen: die spelen niet in deze casus

Figuur 4.4 Toelichting op de manier waarop de referentiesituatie vanuit de Wm is vastgesteld

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden, anders dan het benutten van de latent aanwezige stalruimte.

Opgemerkt wordt dat als de latent aanwezige stalruimte ten volle zou worden benut is er sprake van een gebiedsemissie van ruim 110.000 kg/jaar. De depositie op de omgeving neemt in de autonome ontwikkeling dus ook toe ten opzichte van de huidige situatie.

4.3 Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

Vervolgens wordt vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit dit deel van het Buitengebied van de gemeente Someren ('worstcase'). Dat is gedaan door uit te gaan van de uitgangspunten en randvoorwaarden uit het ontwerp bestemmingsplan zoals die staan samengevat in paragraaf 3.2.2: alleen de bij recht toegekende bouwvlakken kunnen worden benut.

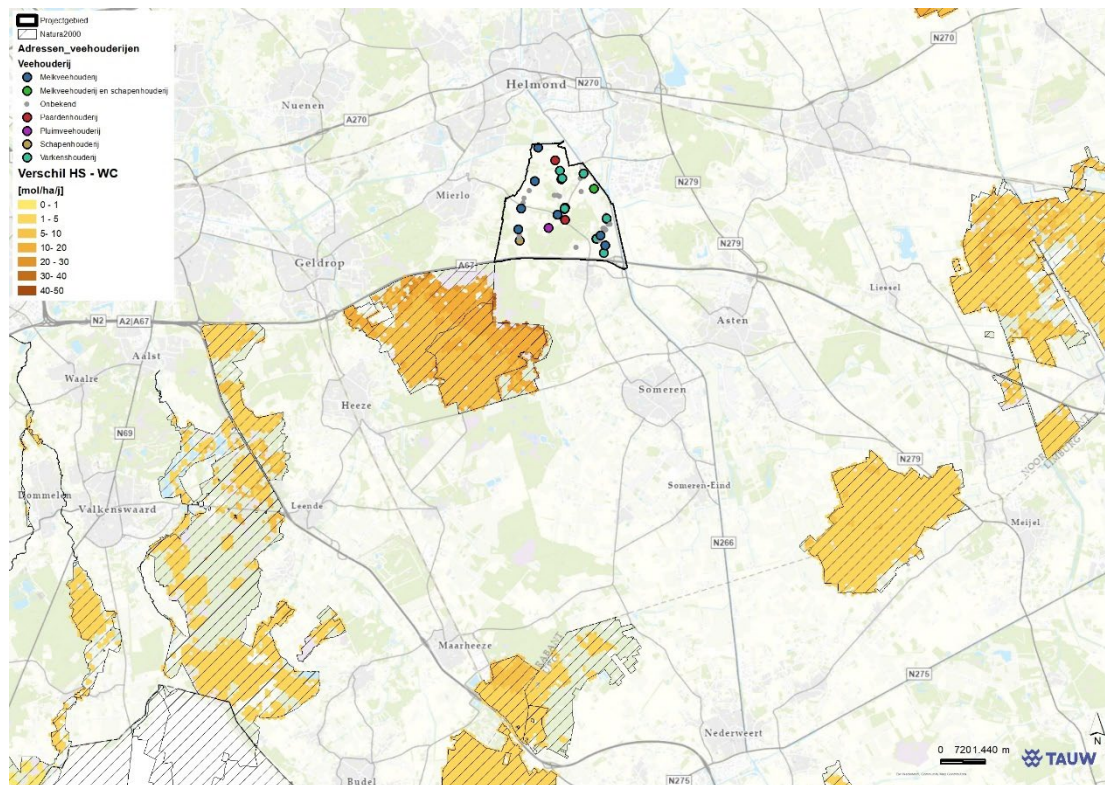
Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de planologische randvoorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld (op basis van

¹⁵ Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012

provinciaal beleid) dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren.

In bijlage 6 staat het worst case alternatief in detail uitgewerkt. Vanuit de huidige situatie is het maximaal aantal dieren dat gehouden kan worden uitgerekend door de bebouwing op te rekken tot 80 % respectievelijk 50 % voor intensieve dan wel grondgebonden veehouderij; hier komt een emissie-vracht uit voort in combinatie met het daarbij behorende aantal dieren.

Een worst case gebiedsemissie is aldus berekend van 190.554 kg/jaar. Het effect van deze toename op de depositie ten opzichte van de huidige situatie staat weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 4.5 Verschil van de depositie vanuit het worstcase gebruik van de huidige bouwvlakken ten opzichte van de huidige situatie (dus groei zonder het aanpassen van de emissie-factoren)

4.4 Planalternatief

Omdat er in de worstcase sprake blijkt te zijn van significant negatieve effecten op in (de omgeving van) het plangebied aanwezige Natura 2000-gebieden, worden, als onderdeel van de Passende Beoordeling, maatregelen onderzocht die kunnen voorkomen dat er sprake zal zijn van dergelijke ongewenste effecten.

4.4.1 Planologisch slot op de muur voor de veehouderij

In eerste instantie is onderzocht wat de effecten zouden kunnen zijn van het aanbrengen van een planologisch slot-op-de-muur voor de veehouderij. Een dergelijk slot-op-de-muur heeft gevolgen

voor de omgeving, maar vooral voor de bedrijfsvoering. Het eindbeeld kan langs drie sporen worden bereikt:

- Fixeren van het aantal dieren dat wordt gehouden
- Fixeren van de harde veestalmuren op de nu geldende situatie (conform provinciaal beleid)
- Fixeren van de emissie / depositie op de nu geldende situatie

Opgemerkt wordt dat in alle drie varianten het depositieprofiel van de huidige situatie niet verandert. Deze planregels kunnen dus, na invoering, significante effecten voorkomen ten opzichte van het huidig gebruik.

4.4.2 Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij

Als het vanuit ruimtelijke overwegingen noodzakelijk is, kan worden overwogen om in het bestemmingsplan het aantal dierplaatsen vast te leggen in het bestemmingsplan (de uitspraak van 8 mei 2013 - nr. 201208118/1/R1 - bevestigt dat het vastleggen van een maximum aantal dieren in het bestemmingsplan kan). Een dergelijke invulling van een slot-op-de-muur geeft aan de ondernemers in het plangebied de mogelijkheid om verbeteringen aan te brengen in de bedrijfsgebouwen.

Groei van de onderneming, bijna altijd een randvoorwaarde om ontwikkelingen mogelijk te maken, is in dit spoor echter alleen mogelijk door (uitgebreide) planologische procedures te doorlopen of in ieder geval een omgevingsvergunning aan te vragen die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan. Dit spoor levert een zekere flexibiliteit maar zorgt ook voor procedurele verplichtingen met alle nadelen van dien. Dit handvat biedt te weinig perspectief en zal niet worden aangegrepen.

4.4.3 Fixeren van de harde (stal)muren

Gehoor gevend aan provinciaal beleid wordt er in principe geen uitbreiding toegestaan van de ruimte die nu wordt gebruikt door gebouwen waarin dieren gehouden kunnen worden. Dit kan betekenen dat voor elke verbouwing een (uitgebreide) planologische procedure doorlopen moet worden of in ieder geval een omgevingsvergunning die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan.

Een dergelijk onvoorwaardelijk planologisch slot op de muur garandeert dat het aantal dierplaatsen niet toe kan nemen op basis van het onderhavige plan bij dezelfde bedrijfsvoering. Het zorgt echter ook voor een zware procedurele last voor de ondernemers die, om gezond te kunnen blijven boeren, de mogelijkheid moeten hebben om (kleine) veranderingen / verbeteringen aan te kunnen brengen in de manier waarop de bedrijfsvoering plaats vindt.

De provinciale verordening biedt ruimte om, onder strikte voorwaarden, toch een zekere uitbreiding van de dierverblijfplaatsen te realiseren. Daartoe worden kwaliteitseisen gesteld aan de nieuw te bouwen stallen die verder gaan dan de emissie grenswaarden uit het nieuwe Besluit huisvesting.

Als van deze mogelijkheden die de provinciale verordening gebruikt gemaakt wordt zal echter de gebiedsemissie toe kunnen nemen en is er (zonder aanvullende planologische maatregelen) geen

sprake meer van een slot op de muur. Zonder aanvullende planmaatregelen zullen er langs dit spoor naar alle waarschijnlijkheid significant negatieve effecten optreden op de kwalificerende habitats in de nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

4.4.4 Fixeren van de emissie / depositie vanuit de veehouderij

Een slot-op-de-muur kan ook langs een derde spoor worden bereikt, namelijk door in de planregels een voorwaardelijke verplichting op te nemen ook wel aangeduid als een ‘verbale regeling’ of een ‘vangnet constructie’.

In materiële zin laat een dergelijke regeling alleen ontwikkelingen toe als is aangetoond dat de depositie in de nieuwe situatie (met grotere stallen) niet zal toenemen ten opzichte van de huidige depositie. Het voordeel van een dergelijke regeling is dat er voor bedrijfsontwikkelingen geen aanvullende ruimtelijke procedures doorlopen hoeven te worden.

Salderingsruimte binnen de veehouderij

Doel van het onderzoek in dit stadium is aan te tonen of, en zo ja hoeveel, ontwikkelruimte er voor de veehouderij in het plangebied beschikbaar is vanuit een interne saldering in het gebied, zonder dat er negatieve effecten op zullen treden ter plaatse van de kwalificerende habitats in de Natura 2000-gebieden. In de onderstaande matrix is weergegeven wat het effect van sectorale emissie beperkende maatregelen kan zijn, langs het spoor van interne saldering per bouwvlak, op de emissies uit het gebied. Voor wat betreft de maximale vulgraad is er in deze set berekeningen uitgegaan van 80 % en 50 % voor respectievelijk de intensieve en de grondgebonden veehouderij.

Gebiedsemissie in de huidige situatie: 93.168 kg/jaar							
emissie reductie (%)		uitbreiding tot maximaal (in hectares)					
Intensieve veehouderij	Niet intensieve veehouderij	1 ha	1,5 ha	2,0 ha	2,5 ha	3,0 ha	huidig bouwvlak
0	0	103.906	155.859	207.812	259.766	311.719	190.554
0	26	101.090	151.634	202.179	252.724	303.269	181.202
0	54	98.073	147.109	196.146	245.182	294.219	171.186
0	60	88.354	132.530	176.707	220.884	265.061	160.327
70	0	49.317	73.975	98.633	123.292	147.950	92.430
70	26	42.577	63.866	85.154	106.443	127.731	79.332
70	54	35.319	52.979	70.639	88.298	105.958	65.226
70	60	33.764	50.646	67.528	84.410	101.292	62.204
85	0	37.619	56.428	75.238	94.047	112.857	71.404
85	26	30.879	46.319	61.759	77.198	92.638	58.306
85	54	23.621	35.432	47.243	59.054	70.864	44.200
85	60	22.066	33.099	44.132	55.166	66.199	41.177

In het onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen emissie reductie in de intensieve veehouderij versus de niet intensieve veehouderij (meest melkvee). De gekozen emissie reductie percentages zijn terug te voeren op de maatregelen zoals die in de Rav zijn vastgelegd.

In de matrix wordt in eerste instantie gerekend met geen enkele emissie reductie maatregel in de intensieve veehouderij. De matrix toont aan dat als er in de intensieve veehouderij geen reductiemaatregelen worden getroffen, de gebieds emissie vrijwel altijd toe zal nemen, zelfs als in de niet intensieve veehouderij de meest vergaande emissie reductie maatregelen¹⁶ worden genomen.

De matrix toont verder aan dat een inzet van 85 % emissiereductie op I.V.-stallen de gebiedsemissie in vrijwel alle gevallen doet afnemen tot onder de gebiedsemissie die voor de huidige situatie is vastgesteld, ook als alle bij recht toegekende bouwvlakken volledig worden benut. Daarmee is er op gebiedsniveau aangetoond dat er voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar is om alle bouwvlakken te verdichten, zonder dat de emissie vanuit het gebied zal toenemen.

4.5 Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie

In deze paragraaf wordt ingegaan op de mogelijkheden die geboden worden door het fixeren van de stikstofemissie / depositie op het referentieniveau. Daarbij wordt ook gekeken naar eventuele onwenselijke gevolgen van een dergelijke maatregel.

4.5.1 Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen

Om de negatieve effecten uit de worstcase te voorkomen zijn (planologische) maatregelen noodzakelijk. De emissieberekeningen gepresenteerd in paragraaf 4.4.4 hebben aangetoond dat bij de inzet van emissiebeperkende maatregelen op bestaande en nieuwe dierverblijfplaatsen, het redelijkerwijs mogelijk is alle bestaande bouwvlakken volledig te benutten zonder dat er sprake is van een toename van de stikstofemissies vanuit het plangebied. Het is daarom niet onredelijk om een voorwaardelijke beperking in het bestemmingsplan op te nemen: uitbreidingen van de bestaande dierverblijfplaatsen zijn mogelijk, binnen het bestaande bouwvlak, met dien verstande dat het gebruik van de bestaande en nieuwe dierverblijfplaatsen onmogelijk is als er sprake zou zijn van een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (als gevolg van emissies uit het bouwvlak) ten opzichte van de referentiesituatie.

Opgemerkt wordt dat het toepassen van deze regeling op basis van de uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) beschouwd kan worden als in lijn met de geldende jurisprudentie.

4.5.2 De gebruiksregel geldt niet altijd

De uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) biedt in ieder geval één mogelijkheid om een uitzondering te maken op de gebruiksregel zoals die is beschreven in paragraaf 4.5.1. Deze door de Raad van State aangehaalde mogelijkheid om een uitzondering te maken op de gebruiksregel wordt gevormd door al die bouwvlakken waarvoor op

¹⁶ De 60 % reductie in de melkveehouderij is een theoretische situatie omdat de Rav de daarbij behorende gas was systemen vrijwel in geen enkele situatie meer toe staat.

de datum dat het bestemmingsplan definitief wordt vastgesteld geldt dat er een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming (voorheen Nb-wet vergunning) is afgegeven¹⁷.

4.6 De resultaten van de emissieberekeningen samengevat

Door emissieberekeningen is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn om de (agrarische) bouwvlakken in het bestemmingsplan volledig te kunnen benutten zonder dat daar significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitats in Natura 2000-gebieden uit voortvloeien.

Door in een generieke gebruiksbeperking de toename van stikstofdepositie tot strijdig gebruik te verklaren worden significante effecten voorkomen. Als er op het moment van het vaststellen van het plan sprake is van een agrarisch bouwvlak met een nog niet gerealiseerde vergunning Wnb die voldoet aan de criteria beschreven in de uitspraak van 1 juni 2016 in zake het bestemmingsplan voor Weststellingwerf geldt de gebruiksbeperking niet¹⁸.

¹⁷ Voor de randvoorwaarden waaraan deze beschikking dient te voldoen wordt verwezen naar de uitspraak van 1 juni 2016 in het algemeen, en naar paragraaf 49.9 van deze uitspraak in het bijzonder

¹⁸ Opgemerkt wordt dat één-op-één-inpassing niet mogelijk is voor onder het PAS-regime verleende natuurvergunningen (m.u.v. de vergunningen die in die periode onder het overgangsrecht vielen en nog conform het pre-PAS-regime zijn verleend)

5 Natuur

Een belangrijk onderwerp in dit milieueffectrapport is natuur. Er is inzichtelijk gemaakt of door ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan (significant) negatieve effecten kunnen optreden op relevante natuurwaarden. Daarbij is ook van belang of eventuele effecten een probleem kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het licht van natuurwetgeving, zoals de Wet natuurbescherming. Dit hoofdstuk gaat in op de effecten op natuurwaarden.

5.1 Beoordelingskader

De ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan mogelijk maakt kan op verschillende manieren van invloed zijn op beschermde natuur. Onderstaande tabel toont welke beoordelingskaders zijn toegepast voor dit onderdeel.

Tabel 5.1 Wijze van beoordeling effecten op natuur.

Aspect	Criterium	Beoordeling
Gebiedsbescherming – Natura 2000	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op instandhoudingsdoelen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief en kwalitatief
Gebiedsbescherming - provinciaal beleid: NNN, Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen', de Groenblauwe mantel	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Beschermde soorten	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Beschermde houtopstanden	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op beschermde houtopstanden, mogelijkheid kappen beschermde houtopstanden door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief

Bovenstaande beoordelingskaders komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens aan bod. Hiermee wordt een volledig beeld gevormd van relevante effecten op natuurwaarden en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op het gebied van de natuurwet- en regelgeving.

5.2 Ontwikkelingen en te verwachten effecten

De ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt, en een mogelijk effect op de natuurwaarden hebben zijn:

- Uitbreiding bebouwing binnen bestaande bouwvlakken
- Kleinschalig recreatief medegebruik
- Kleinschalige ontwikkelingen zoals het plaatsen van lichtmasten, beheer en onderhoud

Actueel liggen er geen concrete plannen voor nieuwe natuurontwikkeling binnen deelgebied 4. Wel is er binnen de bestaande begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant sprake van een natuurambitie. De idee is om bepaalde terreinen rond de Goorloop en Sang en Goorkens, die reeds zijn begrensd als natuurgebied, als natuur in te richten. Dat is in de toekomst een mogelijk ontwikkeling die gunstig uitpakt voor natuur.

Type effecten

Effecten op natuur kunnen op verschillende manieren optreden. De typen effecten zijn te verdelen in fysieke en niet-fysieke effecten. Hieronder zijn de typen effecten benoemd die kunnen optreden ten gevolge van de eerdergenoemde ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt. Op deze onderdelen is in de ecologische effectbeoordeling getoetst aan de relevante wetgeving: Wet Natuurbescherming (Natura 2000-gebieden en beschermde soorten) en provinciaal beschermde gebieden, zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Directe effecten

- Oppervlakteverlies en versnippering
- Verandering populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling
- Kap of snoei van vegetatie
- Aantasten of verwijderen van verblijfplaatsen/essentieel leefgebied soorten

Indirecte effecten (externe werking)

- Verontreiniging
- Effecten op het watersysteem: vernatting of verdroging
- Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring
- Verzuring of vermesting ten gevolge van stikstofuitstoot veehouderijen en verkeer aantrekkende werking

5.3 Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling

De natuurwaarden binnen deelgebied 4 van het buitengebied Someren zijn voornamelijk afhankelijk van de bos- en natuurgebieden, maar ook van landschapselementen en (oude) bebouwing in het agrarisch gebied. Binnen het plangebied zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Wet natuurbescherming onder soortbescherming.

In het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere Natura 2000-gebieden. Het betreft onderstaande gebieden:

- Strabrechtse Heide & Beuven
- Leenderbos
- Groote heide & De Plateaux

- Groote Peel
- Deurnsche Peel & Mariapeel
- Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

In het plangebied liggen wel delen van het Natuurnetwerk Brabant (onderdeel van het NNN) en andere provinciaal beschermde gebieden zoals EVZ, de groenblauwe mantel, natte natuurparels, attentiezones waterhuishouding en werkingsgebieden in het kader van behoud en herstel van watersystemen.

5.3.1 Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De achtergrond daarvan wordt hieronder toegelicht.

Uit de Balans van de Leefomgeving 2020 [PBL, 2020¹⁹] blijkt dat de Nederlandse natuur zich langzaam herstelt, maar dat dit vooralsnog onvoldoende is om gestelde doelen binnen Europa te behalen. Dit gemiddelde beeld van herstel wordt echter sterk gekleurd door de toename van algemenere soorten. Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af. Deze negatieve trend valt onder andere te verklaren doordat ruimtelijke en milieuocondities nog onvoldoende zijn voor herstel. Door aanhoudende verdroging, vermesting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit.

Wetgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming, behoud en ontwikkeling van het NNN en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame ruimtelijke en milieuocondities. Hoewel de milieuocondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Op korte termijn zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieuocondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van het NNN grotendeels intact blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Wet natuurbescherming, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

¹⁹ PBL, 2020. Balans van de Leefomgeving 2020. Burger in zicht, overheid aan zet, PBL-publicatienummer 4165

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieuocondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van het bestemmingsplan hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden voor het buitengebied van Someren deelgebied 4 is daarom geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling.

5.3.2 Natura 2000-gebieden

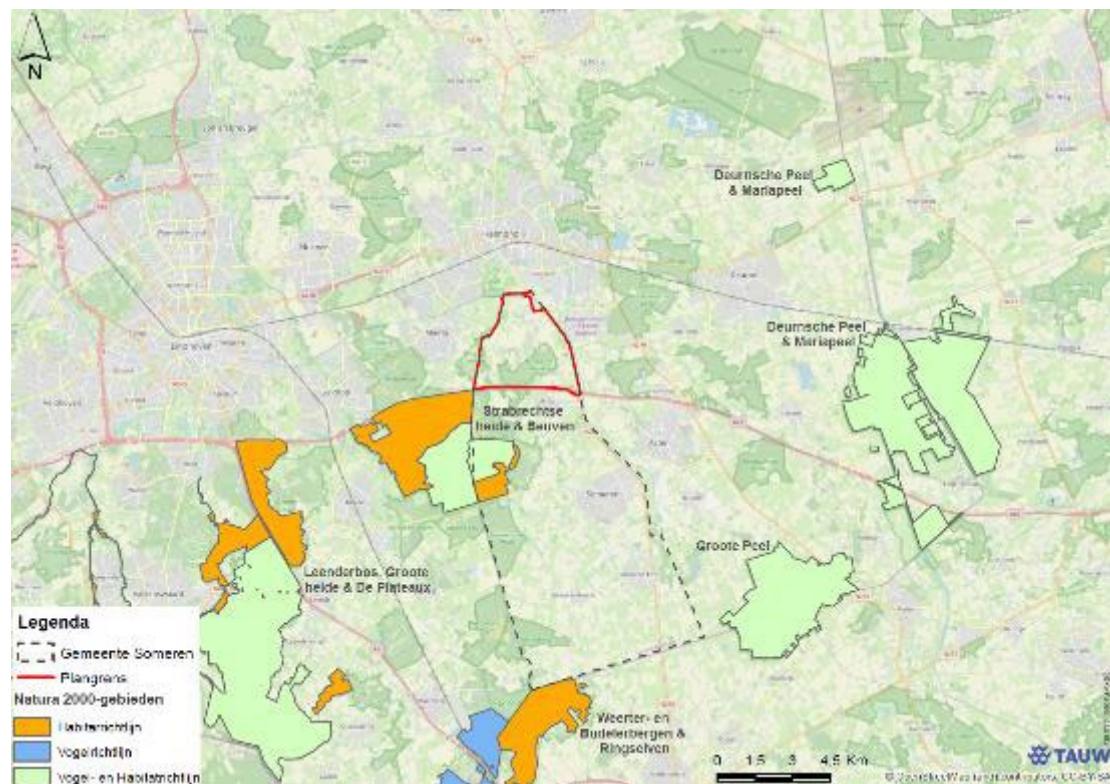
De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming. Daarbij is onder meer ruime aandacht besteed aan mogelijkheden in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura 2000-areaal (met name stikstofdepositie).

In de ruime omgeving van de gemeente Someren liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Dit zijn Natura 2000-gebieden (zie tabel 5.2 en figuur 5.1) in zowel binnen- als buitenland. Effecten op gebieden die op circa 10 km of meer van het plangebied liggen zijn, met uitzondering van effecten als gevolg van stikstof, uitgesloten. Dit vanwege de tussengelegen afstand en de aard van de ontwikkelingen.

De gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de doelen per gebied zijn opgenomen in bijlage 3.

Tabel 5.2 Nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Per gebied is de minimale tussengelegen afstand (indicatief) weergegeven tot deelgebied 4 van het buitengebied van Someren (VR = Vogelrichtlijn; HR = Habitatrichtlijn).

Natura 2000	Type gebied	Stikstof-gevoelig	Afstand
Strabrechtse Heide & Beuven	VR + HR	Ja	10 m
Leenderbos, Groote heide & de Plateaux	VR + HR	Ja	7,7 km
Groote Peel	VR + HR	Ja	9,8 km
Deurnsche Peel & Mariapeel	VR + HR	Ja	10,5 km
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	VR + HR	Ja	11,3 km

Figuur 5.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

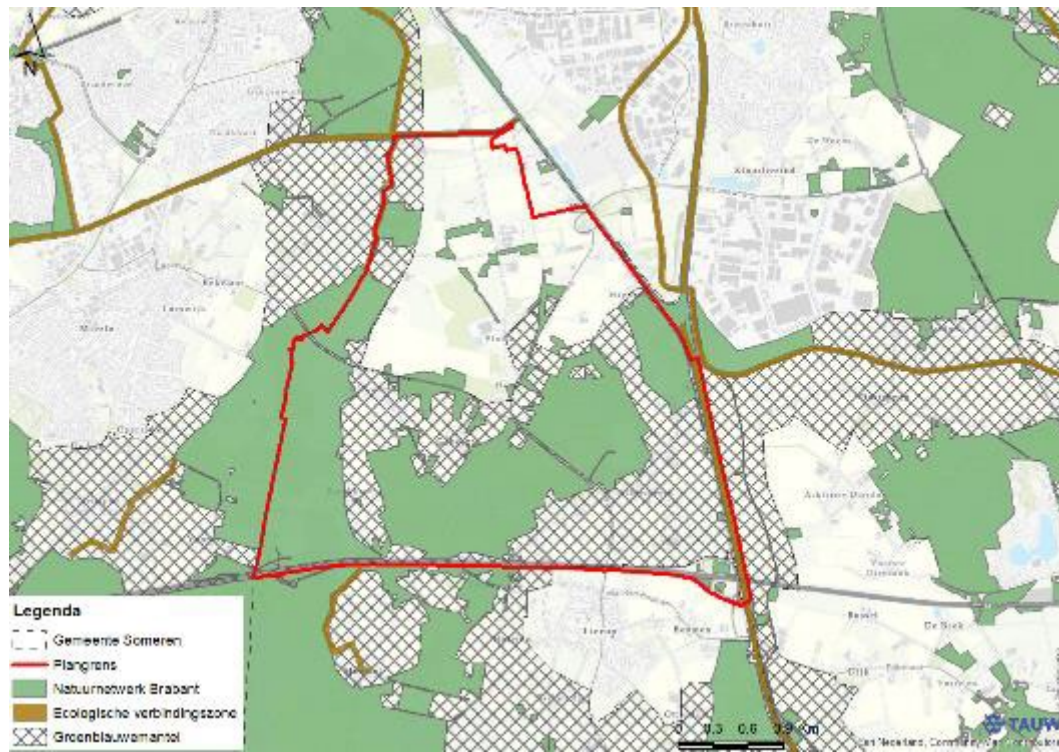
5.3.3 Gebiedsbescherming - provinciaal beleid

In de provincie Noord-Brabant zijn gebieden met natuurwaarden beschermd. Dit is vastgelegd in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant [provincie Noord-Brabant, geconsolideerde versie januari 2020] die regels stelt ten aanzien van:

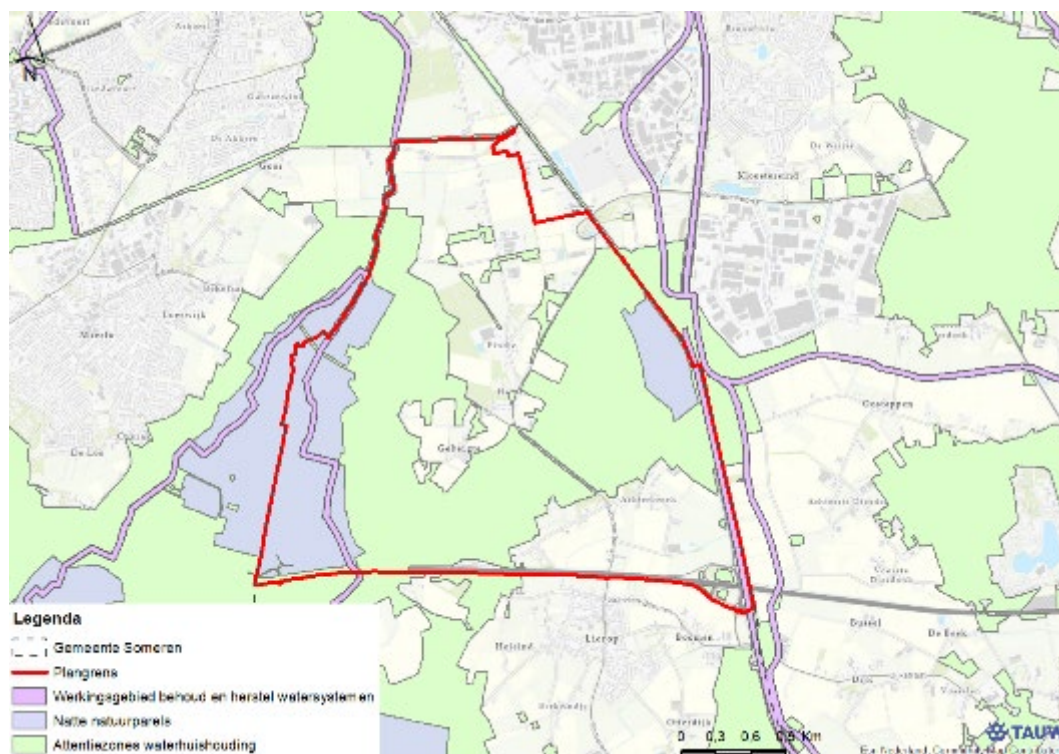
- Het Natuurnetwerk Brabant (NNB; de provinciale invulling van het NNN)
- De Ecologische Verbindingszones (EVZ)
- Natte natuurparels
- De zogenaamde 'attentiezone waterhuishouding'
- Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen'
- De Groenblauwe Mantel

In het plangebied liggen gebieden die deel uitmaken van het NNB en gebieden die zijn aangewezen als de Groenblauwe mantel. In het kader van het NNB zijn binnen het plangebied ook EVZ's opgenomen, te weten delen van de Zuid-Willemsvaart, het Eindhovensch kanaal en de Goorloop (zie figuur 5.2). Deze EVZ's liggen langs de randen van het plangebied. Daarnaast liggen er binnen het plangebied delen van twee Natte natuurparels (Sang en Goorkens & Oude Gooren), delen van de attentiezone waterhuishouding en delen van het werkingsgebied voor het behoud en herstel van watersystemen (zie figuur 5.3).

In de navolgende paragrafen is het provinciaal beleid per relevant gebiedstype toegelicht.

Figuur 5.2 Ligging plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant, EVZ's en de Groenblauwe Mantel

Figuur 5.3 Ligging plangebied ten opzichte van attentiezones waterhuishouding, natte natuurparels en werkinggebied behoud en herstel watersystemen

NNB - Natuurnetwerk Brabant

Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura 2000-gebied, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen in het NNN met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen [ministerie van LNV, 2007].

Het bestemmingsplan dient regels te stellen betreft het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de 'ecologische waarden en kenmerken' van het Natuurnetwerk Brabant. De 'wezenlijke waarden en kenmerken' zijn de natuurbeheertypen die zijn vastgesteld in de beheertypen- en ambitiekaart van het Natuurbeheerplan [provincie Noord-Brabant, 2022]. Ontwikkelingen dienen niet alleen te worden getoetst op directe effecten, maar ook op indirecte effecten (externe werking), met uitzondering van verspreiding van stoffen door de lucht of water. Negatieve effecten moeten waar mogelijk worden beperkt. Overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

In het plangebied zijn gebieden aangewezen als NNB, onderdeel van het NNN. Kerngebieden voor het NNB in het plangebied zijn grofweg de Herselse bossen, de Oude Gooren en Sang en Goorkens. De Herselse bossen liggen centraal in het plangebied en worden nagenoeg volledig beheerd als droog bos met productie (N16.03). Deze als NNB begrensde bosgebieden zijn vooral van ecologisch belang als broedgelegenheid voor bosvogels en leefgebied voor landzoogdieren. Binnen dit beheertype is ook houtoogst een doel. De Oude Gooren is een klein natuurgebied aan de oostzijde van het plangebied, grenzend aan de Zuid-Willemsvaart. NNN-gebied de Oude Gooren staat bekend om de aanwezigheid van zeldzame planten als gevolg van een lokale kalkrijke kwelsituatie. De huidige beheertypen zijn hoog- en laagveenbos (N14.02), natte schraallanden (N10.01) en vochtige hooilanden (N10.02). Er ligt een natuurambitie om het oppervlakte aan natte schraallanden (N10.01) uit te breiden en in te zetten op het beheer van de beboste delen als zijnde rivier- en beekbegeleiding bos (N14.01). Het natuurgebied Sang en Goorkens betreft een beekdalzone van onder andere de Goorloop en de Vleutloop. Dit natuurgebied ligt in een kwelbekken met kalkrijke kwel. De aanwezige flora bestaat voor een groot deel uit typische soorten van het elzenzegge-elzenbroekbos. De huidige beheertypen zijn hoog- en laagveenbos (N14.02), Dennen-, eiken- en beukenbos (N15.02) en vochtig hooiland (N10.2). Net als in de Oude Gooren speelt ook hier de natuurambitie om het oppervlakte aan natte schraallanden uit te breiden en in te zetten op het beheer van de beboste delen als zijnde rivier- en beekbegeleiding bos (N14.01). Lokaal ligt er een ambitie voor het ontwikkelen van dynamisch moeras (N05.04), vochtig hooiland (N10.02), vochtig bos met productie (N16.04), kruiden en faunarijk grasland (N12.02) en Dennen-, eiken- en beukenbos (N15.02).

EVZ - Ecologische Verbindingszones

Het bestemmingsplan moet regels opstellen om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de realisatie, het behoud en het beheer van Ecologische Verbindingszones. Hierbij is het vooral van belang regels te stellen die bebouwing en grote oppervlakteverharding in het gebied beperken.

de Zuid-Willemsvaart, het Eindhovensch kanaal en de Goorloop zijn aangewezen als EVZ. Deze liggen langs de randen van het plangebied. De EVZ's vormen een essentiële bouwsteen van het NNB en functioneren als migratieroutes voor soorten. De Zuid-Willemsvaart is naar verwachting vooral van ecologische waarde voor vissen, vleermuizen, otter en bever die deze watergang (kunnen) gebruiken om te migreren. Het Eindhovensch kanaal heeft een iets natuurlijk karakter. Deze watergang is natuurlijk ingepast, want er staan houtsingels naast. Bij de Goorloop is in de afgelopen jaren gewerkt aan beekherstel om de gewenste stroomsnelheid en natuurlijke beekoevers terug te brengen. De Goorloop biedt leefgebied en migratiemogelijkheden voor vissen als biermpje, winde, kopvoorn, riviergrondel en kleine modderkruiper. Doelsoorten voor deze EVZ zijn de kamsalamander, struweelvogels, ijsvogel en kleine en grote modderkruiper. Daarnaast zijn er verschillende soorten ongewervelden en landzoogdieren die profiteren van de EVZ.

Groenblauwe Mantel

Een bestemmingsplan binnen de Groenblauwe mantel heeft als doel het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied.

Grote delen van het plangebied welke niet zijn begrensd als NNB zijn wel opgenomen in de Groenblauwe mantel. Het betreft hoofdzakelijk agrarische gebieden grenzend aan het NNB.

Natte natuurparels

Natte natuurparels zijn de waterafhankelijke delen van het NNB die behoren tot een samenhangend complex van natuurgebieden die sterk afhankelijk zijn van hoge grondwaterstanden of kwel. Ook wordt hier gewerkt ingezet op verbetering van de waterkwaliteit.

In het plangebied zijn twee gebieden aangewezen als Natte natuurparel, namelijk Sang en Goorkens en Oude Gooren. Deze gebieden zijn ook als NNB begrensd.

Attentiezone waterhuishouding

In de Attentiezone waterhuishouding gelden restricties ten aanzien van grondwateronttrekkingen. Het bestemmingsplan moet regels stellen tot bescherming van de waterhuishouding en sluit functies en activiteiten uit die een negatief effect hebben op de hydrologische instandhoudingsdoelen van het hierbinnen gelegen NNB en Natte Natuurparels.

Grote delen van het plangebied zijn aangewezen als attentiezone voor waterhuishouding.

Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen

In deze gebieden is het beleid vanuit een regionaal belang gericht op behoud, verbetering en herstel van het natuurlijke watersysteem. Het gaat om:

- Waterlopen met de functie waternatuur
- (Natte) ecologische verbindingszones
- Gebieden die in de reconstructie- en gebiedsplannen zijn aangeduid als 'ruimte voor beek- en kreekherstel'

Binnen de gebieden zijn of worden maatregelen uitgevoerd op het gebied van de morfologie, zoals het laten hermeanderen van beken, het aanleggen van plas-draszones en het herstel van kwel. Binnen de gebieden gelden beperkingen voor functies en activiteiten die het realiseren van watersysteemherstel belemmeren of onnodig kostbaar maken. In zijn algemeenheid is er sprake van een zone van 25 m rondom een waterloop. Het werkingsgebied behoud en herstel van watersystemen overlapt voor een deel met het Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingszone (NNB-evz) en de groenblauwe mantel. Binnen behoud en herstel van watersystemen zijn dan aanvullend, specifieke regels gesteld ter bescherming van het belang, zoals het ophogen van gronden.

In het plangebied zijn de Goorloop, Vleutloop en de Zuid-Willemsvaart aangewezen als werkingsgebieden voor het behoud en herstel van watersystemen. Deze gebieden zijn eveneens aangewezen als NNN ofwel opgenomen als EVZ, als onderdeel van het NNN.

5.3.4 Beschermden soorten

Diverse dier- en plantsoorten zijn door de Wet natuurbescherming beschermd. Deze soorten zijn genoemd in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn bijlage IV, Conventie van Bern bijlage I en II en Conventie van Bonn bijlage I, en de bijlage onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming. De bescherming houdt in dat bij werkzaamheden of ruimtelijke ingrepen, schade aan deze soorten moet worden voorkomen, mogelijk met inbegrip van mitigerende (verzachtende) maatregelen. Als dit niet mogelijk is, dan moeten vooraf compenserende maatregelen worden genomen en een ontheffing Wnb worden aangevraagd. Vogelnesten die in gebruik zijn, zijn altijd beschermd. De nesten van een aantal soorten vogels zijn ook buiten de broedperiode beschermd. Dit zijn de zogeheten jaarrond beschermde vogelnesten (Wnb artikel 3.1, categorie 1 tot en met 4).

In tabel 5.3 is weergegeven welke beschermde soorten en vogelnesten (categorie 1 tot en met 4) van de Wet natuurbescherming kunnen voorkomen in het plangebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvoor het agrarisch gebied belangrijk is als leefgebied en soorten die zich in hun verspreiding vooral beperken tot de bos- en natuurgebieden. Dit onderscheid is gemaakt, omdat het bestemmingsplan vooral ontwikkelingsruimte biedt in het agrarisch gebied. Het belang van het agrarisch leefgebied voor de verwachte soorten is in de navolgende alinea's nader toegelicht.

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

Tabel 5.3 Beschermde soorten (Wet natuurbescherming) die in of nabij het plangebied te verwachten zijn.

Niet cursief: soorten die uitsluitend voorkomen in natuurgebied en bosgebied.

Cursief: soorten die daarnaast ook kunnen voorkomen in agrarisch gebied.

Soortgroep	Soort	Beschermd onder Wnb
Vaatplanten	<i>Drijvende waterweegbree</i>	Artikel 3.5
	<i>Smalle raai</i>	Artikel 3.10
	<i>Wilde ridderspoor</i>	Artikel 3.10
	<i>Dreps</i>	Artikel 3.10
	<i>Grote leeuwenklauw</i>	Artikel 3.10
Grondgebonden zoogdieren	Bever	Artikel 3.5
	<i>Boommarter</i>	Artikel 3.10
	<i>Bunzing</i>	Artikel 3.10
	<i>Das</i>	Artikel 3.10
	<i>Eekhoorn</i>	Artikel 3.10
	<i>Hermelijn</i>	Artikel 3.10
	Otter	Artikel 3.5
	<i>Steenmarter</i>	Artikel 3.10
	<i>Waterspitsmuis</i>	Artikel 3.10
	<i>Wezel</i>	Artikel 3.10
Vleermuizen	Wild zwijn	Artikel 3.10
	<i>Baardvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Franjestaart</i>	Artikel 3.5
	<i>Gewone dwergvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Gewone grootoorvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Grijze grootoorvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Ingekorven vleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Kleine dwergvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Laatvlieger</i>	Artikel 3.5
	<i>Meervleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Rosse vleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Ruige dwergvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Tweekleurige vleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Watervleermuis</i>	Artikel 3.5
	Vogels	<i>Boomvalk</i>
<i>Buizerd</i>		Artikel 3.1
<i>Gierzwaluw</i>		Artikel 3.1
<i>Grote gele kwikstaart</i>		Artikel 3.1
<i>Havik</i>		Artikel 3.1
<i>Huismus</i>		Artikel 3.1
<i>Kerkuil</i>		Artikel 3.1
<i>Ooievaar</i>		Artikel 3.1
<i>Ransuil</i>		Artikel 3.1
<i>Roek</i>		Artikel 3.1
<i>Slechtvalk</i>	Artikel 3.1	

Soortgroep	Soort	Beschermd onder Wnb
	<i>Sperwer</i>	Artikel 3.1
	<i>Steenuil</i>	Artikel 3.1
	Wespendief	Artikel 3.1
Reptielen	<i>Levendbarende hagedis</i>	Artikel 3.10
Amfibieën	<i>Alpenwatersalamander</i>	Artikel 3.10
	<i>Heikikker</i>	Artikel 3.5
	<i>Kamsalamander</i>	Artikel 3.5
	<i>Poelkikker</i>	Artikel 3.5
	<i>Rugstreepad</i>	Artikel 3.5
	<i>Vinpootsalamander</i>	Artikel 3.10
Vissen	<i>Grote modderkruiper</i>	Artikel 3.10
Libellen	Gevlekte glanslibel	Artikel 3.10
	Beekrombout	Artikel 3.10
	Bosbeekjuffer	Artikel 3.10
	Gevlekte witsnuitlibel	Artikel 3.5
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Artikel 3.10
	Spiegeldikkopje	Artikel 3.10
	Bruine eikenpage	Artikel 3.10
	Gentiaanblauwtje	Artikel 3.10
	Grote vos	Artikel 3.10
	Grote weerschijnvlinder	Artikel 3.10
	Teunisbloempijlstaart	Artikel 3.10
Kevers	Vermiljoenkever	Artikel 3.5

Vaatplanten

In het agrarisch gebied kunnen (zwaarder) beschermde vaatplanten voorkomen. Drijvende waterweegbree is een vrij zeldzame soort, maar komt in Noord-Brabant verspreid voor. De soort komt voor in natuurgebieden (vennen en laaglandbeken), maar incidenteel ook in sloten en beken in het agrarisch gebied.

Op basis van regionale verspreidingsgegevens kunnen ook enkele akker(on)kruiden (zoals bijvoorbeeld dreps, smalle raai, grote leeuwenklauw) in potentie voorkomen in het plangebied. Echter, door het intensief beheerde karakter van de agrarische grond in het plangebied wordt de aanwezigheid van deze groep planten niet verwacht. In de nabijheid van het plangebied is wel een waarneming bekend van wilde ridderspoor. Deze soort is doorgaans te vinden op matig voedselrijke kalkhoudende zandige klei en op ruderaal omgewerkte terreinen. Het aanwezige biotoop in het plangebied voldoet onvoldoende aan de eisen die deze soort stelt aan een groeiplaats.

Grondgebonden zoogdieren

Een aantal grondgebonden zoogdieren kan voorkomen in het agrarisch gebied, waaronder bunzing, boomarter, das, eekhoorn, hermelijn, steenarter en wezel. Steenarter heeft onder meer verblijfplaatsen in gebouwen zoals agrarische schuurtjes. Bunzing, hermelijn en wezel

hebben een scala aan verblijfplaatsen in hopen zoals oude konijnen- of muizenhopen, of onder boomwortels, maar ook oude gebouwen en schuren. Ze foerageren vaak op randzones tussen bos en agrarisch gebied en maken gebruik van lijnelementen zoals watergangen en structuren met voldoende dekking als houtwallen. Boomarter en eekhoorn hebben verblijfplaatsen in bomen, maar foerageren hierbij ook in het agrarisch gebied. Das maakt verblijfplaatsen in vergraafbare grond, vaak in niet-verstoorde delen van bosschages, maar ook op de rand van agrarische percelen. De das foerageert ook in het agrarisch gebied. Bever kan voorkomen in het gebied in de nabijheid van waterlichamen. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden niet verwacht op of direct rondom bestaande bouwvlakken van veehouderijen.

Wild zwijn leeft in voedselrijke bossen (zowel gemengd bos als loofbos). Foerageren doen wilde zwijnen ook op agrarische percelen aan de randen van een bos. Waterspitsmuis komt voor in schone wateren, met voldoende onderwater- en oevervegetatie. Daarnaast moet er voldoende schuilmogelijkheden in de buurt van de oever aanwezig zijn. De soort kan daarom in watergangen nabij agrarische percelen voorkomen. De otter leeft in diverse soorten wateren met een goede dekking op de oever en rust. De soort kan in dergelijke wateren ook nabij agrarische percelen leven of deze passeren, maar komt normaliter voor in natuurgebieden en natuurlijke wateren.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als rust- en verblijfplaats. Andere soorten gebruiken bomen als rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen en wateren in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Zo broedt de kerkuil in grotere schuren, de steenuil in grotere schuren en oude knotwilgen en de huismus en gierzwaluw in en onder dakbedekking. Boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer en ransuil broeden in hogere bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. Ooievaar broedt in oude bomen of op palen nabij agrarische percelen of bosterreinen. Slechtvalk broedt op hoge gebouwen en objecten zoals hoogspanningsmasten. Grote gele kwikstaart broedt bij stromend water in nissen van bruggen en muren of tussen boomwortels in de oever. Wespandief wordt in Nederland vooral als doortrekker waargenomen, maar lokaal wordt in grotere bosgebieden ook gebroed. De soort is in Nederland aanwezig in de periode mei tot en met oktober.

Reptielen

Levendbarende hagedis komt voor in structuurrijke weg- en spoorbermen, heideterreinen, veen en halfopen bosranden met ruigten.

Amfibieën

Soorten zoals alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, vinpootsalamander en poelkikker komen, behalve in natuurgebieden, soms ook voor in het agrarisch gebied. Hierbij worden sloten, poelen en overhoeken als leefgebied gebruikt. Daarnaast kan de rugstreeppad voorkomen in het agrarisch buitengebied. Deze soort bevolkt relatief makkelijk tijdelijke habitats,

met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen zoals bij braakliggende bouwterreinen.

Vissen

Grote modderkruiper kan incidenteel voorkomen in waterlopen in het agrarisch gebied, meestal in de wat bredere watergangen met een goed ontwikkelde water- en oeervegetatie.

Libellen

Gevlekte glanslibel komt voor in sterk verlande vennen, petgaten en in moerasbossen. Gevlekte witsnuiltlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen. Bosbeekjuffer komt voor in bovenlopen van beschaduwde en zuurstofrijke beken die gekenmerkt worden door een natuurlijke morfologie. Beekrombout komt voor in grotere alsook kleinere rivieren en in kanalen. De soorten zijn niet te verwachten in het agrarische gebied. Wel is het mogelijk een soort als de bosbeekjuffer voorkomt in de nabijheid van de Goorloop.

Dagvlinders

Kleine ijsvogelvlinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen. De waardplant is wilde kamperfoelie. Spiegeldikkopje komt voor in vochtige ruigten langs bospaden en bosranden, open bossen en hoogvenen. Bruine eikenpage is zeer zeldzaam, maar komt voor in bosranden met zomereik of eikenhakhout. Grote vos komt vooral voor in bosrijke omgevingen met voldoende overwinteringsplekken als holle bomen of stapels hout. De soort gebruikt iep, zoete kers en bepaalde wilgensoorten als waardplant. Grote weerschijnvlinder komt voor in vochtige loofbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Kleine ijsvogelvlinder en grote vos komen mogelijk verspreid in de agrarische delen van het plangebied voor. De overige soorten zijn niet te verwachten in het agrarische gebieden.

Kevers

De vermiljoenkever komt voor in vochtige bossen, houtwallen en lanen met bomen en dikke takken die recentelijk zijn doodgegaan. De soort is niet te verwachten in de open delen van het agrarische gebied. Aangezien de soort niet erg kritisch is ten aanzien van de boomsoort is het voorkomen nabij bomenrij en lanen niet uitgesloten.

5.3.5 Beschermde houtopstanden

Bomenrijen langer dan 20 bomen en houtopstanden groter dan 10 are zijn beschermd, met enkele uitzonderingen. Dit heeft als doel het totale bosoppervlakte in Nederland te behouden. De wet verbiedt het vellen van een houtopstand buiten de bebouwde kom, buiten erven of tuinen zonder voorafgaande melding, uitzonderingen daargelaten. Daarnaast kent de wet een plicht tot herbeplanting.

Deelgebied 4 bevat diverse houtopstanden groter dan 10 are, waarvan het overgrote deel is bestemd als natuur binnen het NNN. Daarnaast bevat het agrarische gebied enkele houtopstanden groter dan 10 are en veel bomenrijen langer dan 20 bomen waarvan de natuurwaarden zijn beschermd op basis van een enkelbestemming 'bos', enkelbestemming 'natuur' en/of dubbelbestemming 'waarde-ecologie'.

5.4 Ecologische effectbeoordeling

5.4.1 Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling)

Toetsing

- De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming
- Natura 2000-gebieden zijn getoetst op basis van de instandhoudingsdoelen

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura 2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 5.4. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (zie bijlage 3). Hierbij worden de mogelijke effectcategorieën uit de effectenindicator (Ministerie van EZ, 2016) in combinatie met de ontwikkelingsmogelijkheden uit paragraaf 5.2 behandeld. Op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden worden overige effecten op Natura 2000-gebieden, zoals verandering van populatiedynamiek en bewuste veranderen van soortensamenstelling, verontreiniging en hydrologische effecten, niet verwacht.

Tabel 5.4 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op gevoeligheden van Natura 2000-gebieden.

Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. De nabijgelegen gebieden zijn benoemd in tabel 5.2

Ontwikkelingsmogelijkheid	Mogelijk effect	Gevoeligheid		
		Directe effecten	Indirecte effecten	
		Oppervlakte-verlies en versnippering	Verzuring en vermesting	Verstoring
Bebouwen bestaand bouwvlak (mits verleend)	Verharding oppervlakte	X	-	X
	Toename stikstofdepositie	X	X	-
	Verstoring door gebruik	-		X
Intensivering recreatief medegebruik	Toename betreding	X	-	X
	Toename stikstofdepositie door recreatief verkeer	X	X	-
Mestbewerking (mits afkomstig van eigen land)	Geen*	-	-	-
Kleinschalige ontwikkelingen	Aantasting habitats en verstoring	X	-	X
Mogelijk beïnvloede Natura 2000-gebieden			Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

**Mestbewerking op en afkomstig van eigen land, leidt eerder tot een afname in stikstofdepositie dan een toename, en effecten worden daarom niet verwacht.*

Directe effectenOppervlakteverlies en versnippering

Binnen het bestemmingsplangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Er is geen sprake van directe ruimtelijke ingrepen in Natura 2000-gebieden omdat deze gebieden niet met het plangebied overlappen. Een bestemming die oppervlakteverlies en versnippering van Natura 2000-gebieden mogelijk maakt is daarom niet aan de orde.

Indirecte effecten (externe werking)Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring door bebouwen bouwvlakken

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die leiden tot een toename van verstoring van soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De ontwikkelingen vinden buiten de beschermde natuurgebieden plaats in gebieden waar in de huidige situatie al menselijk gebruik plaatsvindt. Het bestemmingsplan maakt het bebouwen van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat de bescherming van natuurwaarden van aangrenzende bos- en natuurgebieden en/of voor verdroging gevoelige natte natuur- en bosgebieden niet onevenredig worden aangetast. Daarbij worden in het bestemmingsplan eisen gesteld die externe effecten voorkomen. De uitbreidingsmogelijkheden op agrarische bouwvlakken zijn daarnaast van dusdanig lokale aard dat deze niet van wezenlijk invloed zijn op de Natura 2000-gebieden via verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring.

Verzuring of vermisting t.g.v. stikstofuitstoot veehouderijen en verkeer aantrekkende werking

In en nabij het plangebied zijn diverse Natura 2000-gebieden gelegen op korte afstand. Daarom zijn daar effecten te verwachten door veranderingen in de stikstofdepositie. Stikstofdepositie draagt op dit moment sterk bij aan verzuring en vermisting in natuurgebieden. Met name landbouw, industrie en verkeer vormen de belangrijkste bronnen van stikstofuitstoot.

Verzuring en vermisting kunnen worden veroorzaakt door:

- Bebouwing bestaand bouwvlak
- Intensivering van recreatief verkeer

Bebouwen agrarische bouwvlakken

Bebouwing op bestaande bouwvlakken en het gebruik van die bebouwing kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Het bestemmingsplan maakt het bebouwen van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat er vooraf dient te worden aangetoond dat er geen sprake is van een significante toename van de ammoniakdepositie in een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door uitbreiding van de bebouwing binnen de bouwvlakken zijn echter uitgesloten doordat uitbreiding van de bebouwing alleen onder voorwaarde van een per saldo afname van de depositie is toegestaan. Voor de onderbouwing van deze conclusie wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Intensivering recreatief verkeer

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van recreatief verkeer. Daardoor kan de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied toenemen. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door intensivering van recreatief verkeer zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit berekening blijkt dat het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van recreatief verkeer verwaarloosbaar klein (<1 %) is ten opzichte van het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van de maximaal mogelijke agrarische ontwikkelingen in de worst case
- Er is sinds 2005 geen toenemende trend in aantal recreatieve overnachtingen in gemeente Someren. De gemeentelijke statistieken laten zien dat het aantal overnachtingen de afgelopen jaren schommelt rond de 90.000 per jaar²⁰. Een trend die zou wijzen op een toename tekent zich in deze statistieken niet af. Opgemerkt wordt dat er in 2020 sprake is van een relatief laag aantal overnachtingen van minder dan 50.000 overnachtingen. Dit lijkt toe te schrijven aan de COVID-19 pandemie.

Verstoring door recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik kan leiden tot verstoring door bijvoorbeeld geluid, licht, trilling of optische verstoring. Dit kan op twee manieren:

1. Toename betreding
2. Toename van recreatief verkeer

Toename betreding

Uitbreiding van recreatief medegebruik kan leiden tot betreding in Natura 2000-gebieden. Dit kan kwalificerende soorten verstoren middels geluid, licht, trilling of optische verstoring. Verstoring heeft vooral effect op vogels. Ook kan de betreding leiden tot vertrapping of vervuiling van kwetsbare plantengemeenschappen in kwalificerende habitattypen. Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten omdat:

- Op basis van de trend in het aantal recreatieve overnachtingen tussen 2005 en 2020, wordt geen wezenlijk toename aan recreanten verwacht
- Eventuele toename van recreatiedruk is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaand (recreatief) gebruik
- Het behoud van natuurwaarden is vastgelegd als regel in de bestemmingen van het Natura 2000-gebied binnen de gemeente
- Eventuele toename van recreatiedruk zal zich beperken tot de paden en wegen in de omliggende Natura 2000-gebieden
- De gebieden worden zó beheerd en gezoneerd, dat recreatiedruk niet leidt tot aantasting van kwetsbare natuurwaarden

²⁰ Het aantal recreanten betreft alleen die van 17 jaar en ouder. Dit heeft te maken met de jeugdvrijstelling in het kader van de niet-ingezetenenbelasting. Omdat de cijfers van het aantal overnachtingen van de gemeente Someren worden gebaseerd op de belastingopgave, en de jeugd daarin dus niet meer wordt meegenomen.

Toename recreatief verkeer

Toename aan recreatief verkeer kan leiden tot verstoring van kwalificerende soorten (vooral vogels). Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten, omdat:

- De redenen zoals genoemd in de bovenstaande alinea 'toename betreding'

Conclusie

Het bestemmingsplan Buitengebied Someren Deelgebied 4 is wat betreft de bescherming van Natura 2000-gebieden, uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Verder is, op basis van een set randvoorwaarden voor de te verwachten dynamiek in het gebied, modelmatig vastgesteld dat, als die randvoorwaarden gerespecteerd worden, er geen sprake zal zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving. Dat betekent dat er ook op de gebieden die verder weg liggen geen effecten op kunnen treden. Daarnaast worden er geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura 2000-gebieden. Het uiteindelijke effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.2 Effecten gebiedsbescherming - provinciaal beleid

In deze paragraaf is getoetst wat de effecten van het bestemmingsplan zijn op het Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Brabant en overige provinciaal beschermde gebieden. Het bestemmingsplan maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk. Dit kan op de volgende manieren van invloed zijn op het NNN en/of overige gebieden:

- Directe effecten door ruimtegebruik (oppervlakteverlies en versnippering)
- Indirecte effecten door verstoring door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven
- Indirecte effecten door mestbewerking
- Indirecte effecten door stikstofdepositie
- Indirecte effecten door vernatting of verdroging
- Overige indirecte effecten door verstoring door geluid, licht, trillingen, optische verstoring of mechanische effecten

Direct effect door ruimtegebruik NNN en Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen': bestemming

Het areaal aan NNN binnen het plangebied en de Ecologische Verbindingszones (EVZ) 'Zuid-Willemsvaart, Goorloop en het Eindhovensch kanaal' zijn als aparte vlakken opgenomen in de nieuwe bestemmingsplankaart met de enkelbestemming 'Natuur', enkelbestemming 'Bos' en of dubbelbestemming 'Waarde – ecologie' of enkelbestemming 'Water'. Negatieve effecten op het oppervlak NNN en werkingsgebied 'behoud en herstel watersystemen' zijn zodoende uitgesloten.

Binnen de bestaande grenzen van het NNN ligt een natuurambitie voor natuurontwikkeling in en rondom de Goorloop en de Oude Gooren. Indien deze gebieden ontwikkeld worden ten gunste van natuur ontstaat een positief effect voor flora en fauna die baat hebben bij een meer natuurlijk biotoop.

Direct effect door ruimtegebruik NNN en Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen': uitbreidingsmogelijkheden

Binnen het NNN en het Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen' zijn geen uitbreidingen van agrarische bedrijven mogelijk. Evenmin worden andere ontwikkelingen toegestaan die leiden tot een afname in het areaal. Effecten door ruimtegebruik door uitbreidingsmogelijkheden zijn daarom uitgesloten en wordt daarom als 'neutraal' beoordeeld.

Indirecte effecten (verstoring) door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven

Bebouwing van het bestaande bouwvlak kan tijdens de realisatiefase en gebruiksfase extra verstoring in de vorm van geluid, licht en trillingen met zich mee brengen. Eventuele verstoringstoename zal in de meeste gevallen opgaan in de huidige hoeveelheid licht, geluid en trillingen die al op het bouwvlak aanwezig zijn. Daarnaast zal elk voornemen getoetst moeten worden, en maatregelen genomen worden indien eventuele verstoring, en daarmee aantasting van de ecologische waarden en kenmerken, niet met zekerheid is uit te sluiten. Dit punt vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

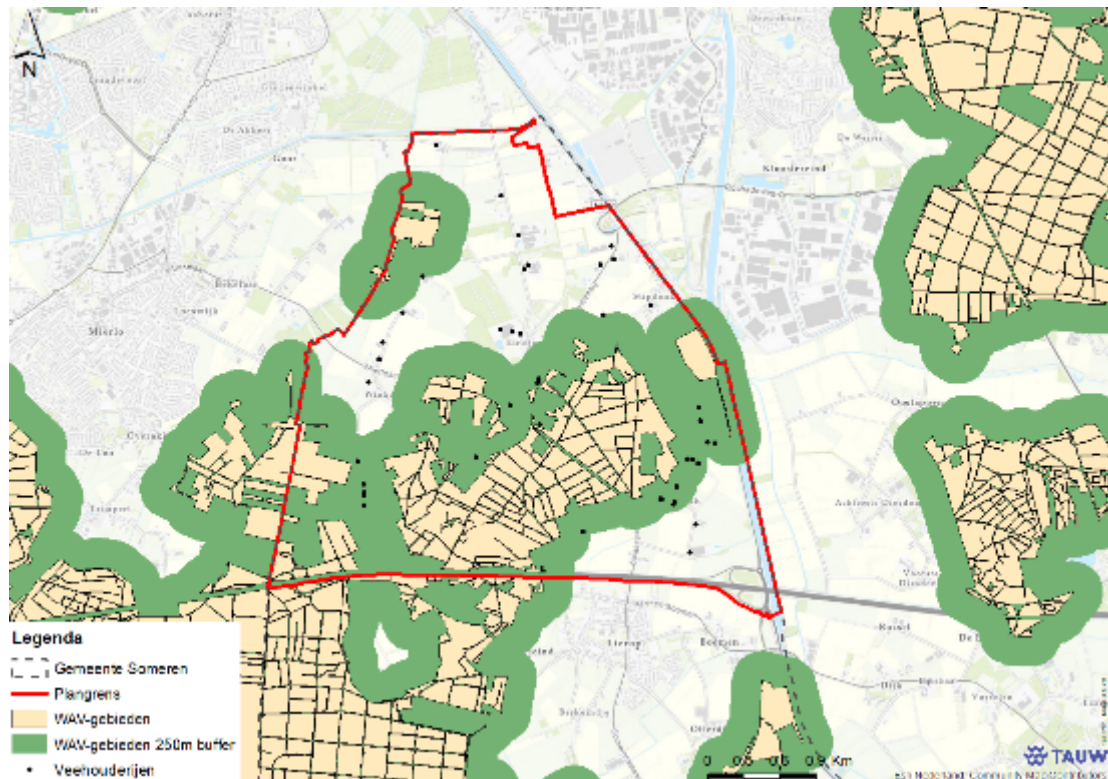
Indirecte effecten door mestbewerking

Voor de mogelijkheid van mestbewerking, mits de mest afkomstig is van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, zijn voorwaarden gesteld met betrekking tot natuur (milieu en landschap) om aantastingen daarvan uit te sluiten. Daarnaast leidt mestbewerking op en afkomstig van eigen land, eerder tot een afname in stikstofdepositie in NNN gebieden dan een toename. Deze mogelijkheid vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Indirecte effecten door stikstofdepositie

Zoals in hoofdstuk 4 is uitgewerkt kan in de worst case sprake zijn van een toename van de depositie met op plaatsen tot maximaal 40 mol/ha/jaar op de nabij gelegen kwalificerende habitats in Natura 2000-gebieden. Buiten Natura 2000 kunnen ook NNN-gebieden verzurings-/vermestings gevoelige gebieden bevatten. Ondanks dat er vanuit provinciaal beleid geen toetsing noodzakelijk is op externe werking van stoffen die zich via de lucht verspreiden, is dit wel een mogelijk milieueffect. In de figuur 5.4 zijn de gebieden binnen het NNN in het plangebied weergegeven die beschermd worden vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) vanwege gevoeligheid voor stikstof. Rondom deze gebieden geldt een beschermingszone van 250 m waarin geen nieuwe veehouderijen zich kunnen vestigen en waar alleen ontwikkelingen mogelijk zijn als deze, op basis van interne saldering, geen toename van de emissie veroorzaken.

Op basis van de gegevens uit WEB-BVB is vastgesteld dat er geen veehouderijen in deelgebied 4 gevestigd zijn in Wav-gebieden (delen van het NNN). Wel zijn 27 veehouderijen gevestigd in de beschermingszone van 250 m rondom Wav-gebieden (zie figuur 5.4).

Figuur 5.4 Ligging van de vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) beschermde gebieden.

Van de in het plan opgenomen gebruiksregel (het in gebruik nemen van nieuwe dierverblijfplaatsen mag als de emissie/depositie maar niet toeneemt ten opzichte van de referentie situatie) gaat een generieke bescherming uit die zich verder uitstrekt dan de Natura 2000-gebieden. Door een toename van de emissie/depositie op Natura 2000-gebieden tot strijdig gebruik te verklaren worden verzurende en eutrofiërende effecten ook op de stikstofgevoelige NNN-gebieden voorkomen. Mede gezien de beperkte afstand tot de Strabrechtse heide is een verhoging van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen/leefgebieden van soorten mogelijk. Daarnaast worden in het kader van de stikstofproblematiek diverse maatregelen getroffen om de stikstofdepositie in heel Nederland te verlagen, onder andere door sanering van veehouderijen. Het effect van de in de uiteindelijke planregels opgenomen verbale regeling wordt dus als 'neutraal' beoordeeld.

Indirecte effecten door vernatting of verdroging

Het bestemmingsplan heeft een overwegend conserverend karakter. Grootschalige ingrepen in de waterhuishouding in het gebied, bijvoorbeeld door een toename van waterwinning, worden niet binnen het bestemmingsplan mogelijk gemaakt mede door de bestemming als NNN, Groenblauwe mantel en Attentiezone waterhuishouding. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen van agrarische bedrijven, maar hiervoor zijn regels opgenomen met betrekking tot bergings- en infiltratievoorzieningen.

Overige indirecte effecten verstoring

De gebieden die zijn aangewezen als NNN hebben tevens een recreatieve (mede)functie. Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van betreding en stikstofdepositie door recreatief verkeer. Dit kan leiden tot aantasting van ecologische waarden en kenmerken van de NNN.

Naar verwachting zal de ontwikkelingsmogelijkheid echter niet op grote schaal worden benut. Er is namelijk geen positieve trend in het aantal recreanten. De gemeentelijke statistieken laten zien dat het aantal overnachtingen de afgelopen 15 jaar schommelt rond de 90.000 per jaar. Een trend die zou wijzen op een toename tekent zich in deze statistieken niet af. Daarom leidt deze regel op dit punt niet tot beperkingen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is daarom beoordeeld als 'neutraal'.

Conclusie

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van het NNN, de zogenaamde 'attentiezone waterhuishouding', Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe Mantel voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. Het plan voorziet niet in een netto toename of afname van provinciaal beschermde gebieden. Er ligt wel een natuurambitie voor natuurontwikkeling, maar deze vindt plaats binnen bestaande grenzen van het NNN. Het effect op provinciaal beschermde gebieden is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.3 Effecten beschermde soorten

Bij toetsing aan de soortbescherming onder de Wet natuurbescherming wordt doorgaans gekeken naar overtreding van verbodsbepalingen, en de mogelijk hieruit volgende ontheffingsplicht. Bij een bestemmingsplan zal hiervan geen sprake zijn. In dit geval wordt bepaald of de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt redelijkerwijs uitvoerbaar zijn op dit punt.

Belang van het plangebied als leefgebied

Het leefgebied van zwaardere beschermde soorten die kunnen voorkomen in het plangebied is grofweg onder te verdelen in twee groepen (zie ook paragraaf 5.3.4):

- Bosrijke natuurgebieden en waterrijke gebieden als beekdalen
- Het agrarisch gebied

Grote (bosrijke en waterrijke) natuurgebieden

Effecten op soorten die vooral voorkomen in grote bos- en natuurgebieden (zie niet-cursieve regels in tabel 5.3) worden voorkomen door de beperkende bouw- en gebruiksregels in deze gebieden (bestemming natuur). Hierbinnen worden dusdanig weinig ontwikkelingen mogelijk gemaakt, dat er geen belemmeringen zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is daarom beoordeeld als 'neutraal'.

Het agrarisch buitengebied

Bescherming van het leefgebied van soorten die tevens voorkomen in overige delen van het agrarisch gebied is in de bestemmingsplanregels slechts beperkt vastgelegd. Dit is ook niet noodzakelijk, want vastgelegd in de Wnb. Ontwikkelingsmogelijkheden die effect kunnen hebben op deze soorten zijn vooral beperkt tot agrarische bouwblokken. Lokaal kunnen de volgende typen

werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten: bouw- en sloopwerkzaamheden, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering. Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan bij uitvoering wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Hierdoor kan het nodig zijn mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen en te voldoen aan de daaruit volgende ontheffingsplicht. Het effect is daarom beoordeeld als 'neutraal', met inachtneming van het nemen van maatregelen indien nodig.

Uitvoeringspraktijk

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingsverlening Wet natuurbescherming leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten. Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk (ruime) mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren (mitigatie) door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere compenserende maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broed- of verblijfsgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd (zie tabel 5.5). Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol opgesteld moet worden, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 5.5 Inschatting van geschikt leefgebied, effectbepaling en voorbeelden mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen van enkele soorten (niet limitatief)

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Vaatplanten	Sporadisch zijn geschikte standplaatsen aanwezig in watergangen	Vernietigen standplaatsen door kleinschalige aanpassingen aan waterhuishouding	Verplaatsen van planten naar geschikte standplaatsen. Conform verschillende door het bevoegd gezag goedgekeurde gedragscodes.
Boommarter, das, eekhoorn	Verblijfplaatsen in bossen foerageergebied (deels) in agrarische gebieden	Kleinschalige effecten in foerageergebied	Niet nodig, betreft kleinschalige effecten in foerageergebied. Voldoende leefgebied blijft aanwezig en verblijfplaatsen blijven onaangetast.
Steenmarter	Verblijfplaatsen in schuren, kelders en zolders in of nabij het buitengebied	Bij sloop of grootschalige verbouwing kunnen verblijfplaatsen verdwijnen	Ontoegankelijk maken gebouwen of gebruik afweermiddelen op basis van gemeentelijke ontheffing en aanbieden

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Bunzing, hermelijn, wezel	Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied in bossen, struweel, hagen en andere ruigtes onder andere in agrarische gebieden	Bij rooien van struweel, hagen of andere ruigtes kunnen verblijfplaatsen en essentieel leefgebied verdwijnen	alternatieve verblijfplaatsen Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen en alternatief leefgebied. Optimalisatie bestaand of inrichten nieuw leefgebied.
Boomvalk, buizerd, havik, sperwer, boomvalk	Op en direct rond agrarische bouwvlakken is doorgaans hoog opgaande beplanting aanwezig. Buizerd, havik, sperwer, ransuil en boomvalk kunnen in deze erfbeplanting tot broeden komen.	Bij het kappen van hoge bomen op en langs agrarische bouwvlakken verdwijnt nestgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermd nest.	Aanbieden kunstnest, verplaatsen nesten en soms niet van toepassing mits voldoende bomen en bosschages op en rond deze agrarische bouwvlakken blijven staan. Eventueel aanplanten van bomen en bosschages. Zie ook kennisdocumenten BIJ12
Ransuil	Boschages en dichte naaldbomen in tuinen zijn geschikt als nestlocatie en rust- en verblijfplaats. Voldoende nesten van zwarte kraai en ekster die als nest van de ransuil kunnen dienen. Uitgestrekt agrarisch gebied biedt voldoende foerageermogelijkheden.	Door het kappen van bomen verdwijnt broedgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermde verblijfplaats.	Aanbieden kunstnest, verplaatsen nesten. Behoud van voldoende boschages en open landschap om te foerageren. Eventueel aanplanten van bomen in de nabijheid van geschikt foerageergebied.
Steenuil	Het plangebied biedt geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes voorzien in geschikt foerageergebied.	Zeer gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen door de onlosmakelijke samenhang tussen de vaste verblijfplaats en de functionele leefomgeving (foerageergebied) in de directe omgeving van de vaste verblijfplaats.	Inventariseren van territoria van steenuilen. Plekken waar geen steenuilen zitten of waar gebouwd wordt geschikt maken voor steenuilen in combinatie met het aanbieden van alternatieve vaste verblijfplaatsen (nestkasten). Zie ook kennisdocument BIJ12.

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Kerkuil	Het plangebied biedt geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes en uitgestrekt agrarisch gebied voorzien in geschikt foerageergebied.	Gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen. Vergelijkbaar met steenuil maar kerkuil is in staat om foerageergebieden te bereiken die verder van zijn vaste verblijfplaats af liggen.	Inventariseren van territoria van kerkuilen. Op plekken waar geen kerkuilen zitten of waar gebouwd wordt kan een alternatieve vaste verblijfplaats (nestkast) worden aangeboden in een gebouw dat geschikt is als broedlocatie en binnen het bereik van geschikt foerageergebied ligt. Zie ook kennisdocument BIJ12.
Huismus	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen.	Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk.	Inventariseren van verblijfplaatsen en functionele leefomgeving. Mitigerende maatregelen bestaan uit het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen (vogelkasten) en optimaliseren leefgebied. Zie ook kennisdocumenten voor huismus BIJ12
Gierzwaluw	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen.	Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk.	Inventariseren van verblijfplaatsen. Mitigerende maatregelen bestaan uit het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen (vogelkasten). Zie ook kennisdocumenten voor gierzwaluw BIJ12
Roek	Bosjes of bomenrijen in agrarisch gebied zijn geschikte locaties voor broedkolonies	Koloniebroeder, daardoor gevoelig voor kap van bomen. Hierdoor kan een	Inventariseren broedkolonies. Zo nodig bomen met broedkolonie ontzien, of aanbieden

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Ooievaar	Bomen of nestpalen op of nabij veehouderijen kunnen als nestlocatie in gebruik zijn en het agrarisch gebied dient als foerageergebied	<p>hele broedkolonie verdwijnen</p> <p>Door het kappen van bomen verdwijnt broedgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermde verblijfplaats.</p>	<p>alternatieven nestlocaties. Zie ook soortenstandaard BIJ12</p> <p>Aanbieden kunstnest, verplaatsen nesten.</p> <p>Behoud van voldoende open landschap om te foerageren. Eventueel plaatsen nestpaal in de nabijheid van geschikt foerageergebied.</p>
Vleermuizen	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kunnen de bomen op en om agrarische bouwvlakken een rol spelen als verblijfplaats voor vleermuizen, foerageergebied en als onderdeel van vliegroutes.	<p>Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen en kap bomen) kunnen effecten optreden.</p> <p>Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk. Kap van bomen kan resulteren in aantasting van foerageergebied en vliegroutes.</p>	<p>Gebiedsdekkende inventarisatie.</p> <p>Mitigerende maatregelen bestaan uit het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen (onder andere vleermuiskasten) en behouden, versterken en/of compenseren groenstructuren. Zie ook kennisdocumenten BIJ12</p>
Rugstreepad	Geschikt leefgebied komt voor in het gehele gebied. Voortplantingswateren bestaan uit de -kleine- watergangen en ondiepe poelen. Landhabitat kan onder andere bestaan uit schuilplaatsen onder of nabij bebouwing, rommelhoekjes e.d.	In staat om snel nieuw leefgebied te koloniseren. Bij de beperkte ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan toestaat is een kans dat de rugstreepad het gebied koloniseert, voortzetting van de werkzaamheden is dan in overtreding van de Wnb. Bij vergraven van watergangen kan schade optreden.	<p>Afschermen van werkgebieden zodat kolonisatie wordt voorkomen.</p> <p>Eventueel aanwezige dieren wegvangen en in tijdelijk alternatief habitat (evt. nieuwe watergangen) uit zetten.</p> <p>Bij vergraven van watergangen dient aangrenzend alternatief leefgebied voorhanden te zijn en/of kunnen de watergangen geschikt gehouden blijven. Zie ook kennisdocument BIJ12</p>

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Alpenwater-salamander, vinpootsalamander, heikikker, poelkikker, en kamsalamander	Geschikt leefgebied in de vorm van voortplantingswater als watergangen met rijke oever- en onderwatervegetatie en poelen. Landhabitat kan onder andere bestaan uit schuilplaatsen onder stronken hout, holtes in de grond of onder en nabij bebouwing.	Aantasting van voortplantingswater door werkzaamheden aan waterpartijen en aantasting van winterhabitat door aantasten van locaties met geschikt schuilmogelijkheden.	Afschermen van werkgebied zodat amfibieën (in de trektijd) niet worden gedood. Behouden van voldoende leefgebied of creëren van voldoende leefgebied in de directe nabijheid van het huidige leefgebied. Zie ook kennisdocumenten BIJ12
Grote vos en kleine ijsvogelvlinder	Geschikt leefgebied in de vorm van (holle) bomen, stapels hout en wilde kamperfoelie	Aantasting van waardplanten en beschuttingsplekken	Behouden van voldoende leefgebied of creëren van voldoende leefgebied in de directe nabijheid van het huidige leefgebied.
Grote modderkruiper	Geschikt leefgebied is aanwezig in alle deelgebieden. Voortplantingswateren bestaan uit de kleinere en grotere watergangen.	Bij vergraven van watergangen kan schade optreden.	Mitigerende maatregelen bestaan uit het creëren van geschikt alternatief leefgebied (watergangen) en/of geschikt houden van de te vergraven watergang en tijdens uitvoering voorkomen van verwonding en doding van individuen. Zie ook kennisdocument BIJ12

Conclusie

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten door overige ontwikkelingen ('neutraal'). Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect van alle ontwikkelingen tezamen is als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.4 Effectbeoordeling beschermde houtopstanden

Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde houtopstanden wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen, die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect hebben op beschermde houtopstanden. In dit geval kan door in- en aanpassing van de ontwikkeling overtreding van de wet worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is volgt hieruit een kapmelding en herplantplicht. Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan en een parallel lopend beleidsspoor onder de Wnb is het effect als 'neutraal' beoordeeld.

5.5 Samenvatting

In onderstaande tabel is de beoordeling van de effecten op natuur samengevat. De beoordeling is toegelicht in onderstaande paragrafen.

Tabel 5.6 Beoordeling effecten op natuur, per onderdeel.

Aspect	Beoordelingscriterium	Referentiesituatie	Worst case ²¹	Rekening houdend met maatregelen
Natuur	Gebiedsbescherming - Natura 2000	0	--	0
	Gebiedsbescherming - provinciaal beleid: NNN, Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen', de Groenblauwe mantel	0	-	0
	Beschermde soorten	0	-	0
	Beschermde houtopstanden	0	0	0

²¹ Heeft met name betrekking op de stikstof effecten die mogelijk op zouden kunnen treden zonder maatregelen in de planregels

Natura 2000-gebieden

Rondom het bestemmingsplangebied liggen verschillende Natura 2000-gebieden. Ontwikkelingsmogelijkheden zoals uitbreiding van agrarische bouwvlakken, leiden naar verwachting niet tot (significant) negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van habitattypen en soorten. Het effect op Natura 2000-gebieden is dus, los van de mogelijke effecten door extra stikstof, als 'neutraal' (0) beoordeeld als rekening wordt gehouden met de beschreven maatregelen.

Gebiedsbescherming - provinciaal beleid

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van het NNN, EVZ, de zogenaamde 'attentiezone waterhuishouding', Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe Mantel voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. Het effect op provinciaal beschermde gebieden daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Beschermde soorten

Het onderdeel soortbescherming onder de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van plant- en diersoorten in Nederland. Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde soorten wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen, die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect hebben op beschermde soorten of de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen hiervan. In dit geval kan in de planning- en uitvoeringsfase overtreding van de wet worden voorkomen. Afhankelijk van de soort(en) en het project, kan dit door te werken met een ecologische gedragscode, het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen, of het aanvragen van een ontheffing. Het effect op beschermde soorten is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Beschermde houtopstanden

Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan en een parallel lopend beleidsspoor onder de Wnb is het effect als 'neutraal' (0) beoordeeld.

6 Effecten over milieuthema's

In dit hoofdstuk worden de effecten voor de andere thema's beschreven. Onder andere Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie, Geluid, Luchtkwaliteit & gezondheid en Klimaat, Duurzaamheid en Energie komen daarbij achtereenvolgens aan de orde.

6.1 Effectenonderzoek

De milieueffecten gaan over het plan- en studiegebied. De reikwijdte van het studiegebied verschilt per milieuaspect. Om de effecten nauwkeurig te kunnen bepalen, moet allereerst een duidelijke referentiesituatie worden vastgelegd. Daarmee is er vergelijkingsmateriaal om te kijken ten opzichte van wat de alternatieven beter of slechter scoren. De referentiesituatie is de huidige situatie + de autonome ontwikkeling. Deze zijn al eerder in hoofdstuk 3 globaal beschreven. In dit hoofdstuk wordt voor de afzonderlijke milieuaspecten van de meer specifieke referentiesituatie toegelicht.

Tabel 6.1 De thema's die worden beschouwd inclusief de beoordelingscriteria

Relevante te beschouwen aspecten ²²	Beoordelingscriteria
<ul style="list-style-type: none"> Natuur 	Aantasting c.q. kwaliteitsimpuls Natura 2000-gebieden, Nationaal Natuurnetwerk en soorten
<ul style="list-style-type: none"> Landschap 	Aantasting/versterking landschappelijke waarden. Toetsingscriteria worden o.m. ontleend aan bestaande bronnen over het landschap en ruimtelijke kwaliteit
<ul style="list-style-type: none"> Cultuurhistorie / archeologie 	Aantasting/kwaliteit behoud waardevolle cultuurhistorische elementen, respecteren archeologische verwachting
<ul style="list-style-type: none"> Water en bodem 	Aantasting/verduurzaming waterstructuren, ontstaan knelpunten/oplossingen waterhuishouding
<ul style="list-style-type: none"> Woon- en leefmilieu 	Verslechtering en verbetering niveaus geluid, geur, luchtkwaliteit
<ul style="list-style-type: none"> Verkeer 	Knelpunten binnen verkeersstructuur, onderscheid in (recreatieve en agrarische) verkeersstromen
<ul style="list-style-type: none"> Gezondheid 	Gevolgen uitvoering bestemmingsplan voor luchtkwaliteit, geur, geluid en zoönosen ²³ , bezien vanuit gezondheidsperspectief
<ul style="list-style-type: none"> Klimaat en duurzaamheid 	Robuustheid plan voor klimaatverandering

²² Getoetst zal worden aan de (indien beschikbare) aanwezige beleidsdocumenten en daarin vervatte doelen en aan bestaande wet- en regelgeving per aspect

²³ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen, denk aan Q-koorts of MRSA

Relevante te beschouwen aspecten ²²	Beoordelingscriteria
<ul style="list-style-type: none"> Energie 	Bijdrage plan aan duurzaamheidsdoelstellingen (kwalitatieve beoordeling) mede op basis van informatie van de gemeente (bijvoorbeeld de gemeentelijke klimaatstresstest) Bijdrage plan aan energieambitie van de gemeente

6.2 Landschap

Het milieuaspect landschap wordt getoetst aan de hand van het volgende criteria:

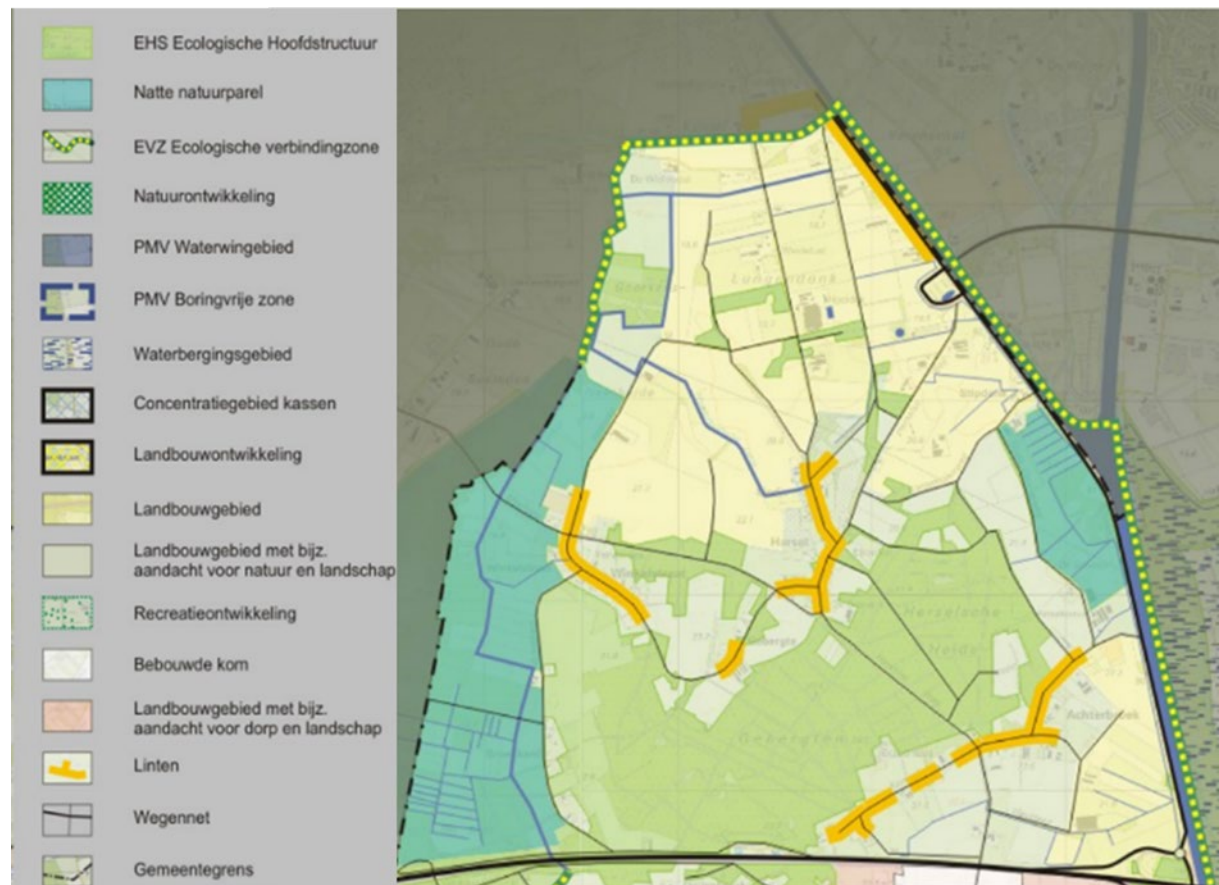
'Behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien'.

6.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Gebiedsindeling naar gebruik

De verschillende functies in het plangebied zijn zichtbaar in figuur 6.1 , een uitsnede uit het Beeldkwaliteitsplan buitengebied uit 2011. In onderstaande figuur 6.1 is te zien dat de grond binnen de plangrenzen van deelgebied 4 met name wordt gebruikt voor landbouwgebied en als onderdeel van Natuurnetwerk Nederland [NNN] gebieden. Verder zijn er aan de rand van het deelgebied twee natuurparels gelegen en liggen er in de bebouwde kom een aantal (bebouwings)linten.

Het buitengebied van Someren wordt vooral gekenmerkt door intensieve landbouw. Het gebied is door de jaren heen geleidelijk ontgonnen. De dynamiek in de landbouw is groot. Aan de ene kant willen of moeten boeren vanuit economische overwegingen uitbreiden. Aan de andere kant stoppen veel agrariërs of zoeken neveninkomsten. Kortom wat betreft gebiedsindeling in het buitengebied zijn er een aantal onderdelen die ook raken aan de landschappelijke structuren en -indeling.

Figuur 6.1 gebiedsindeling gebruik deelgebied 4, buitengebied Someren (Bron: Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011)

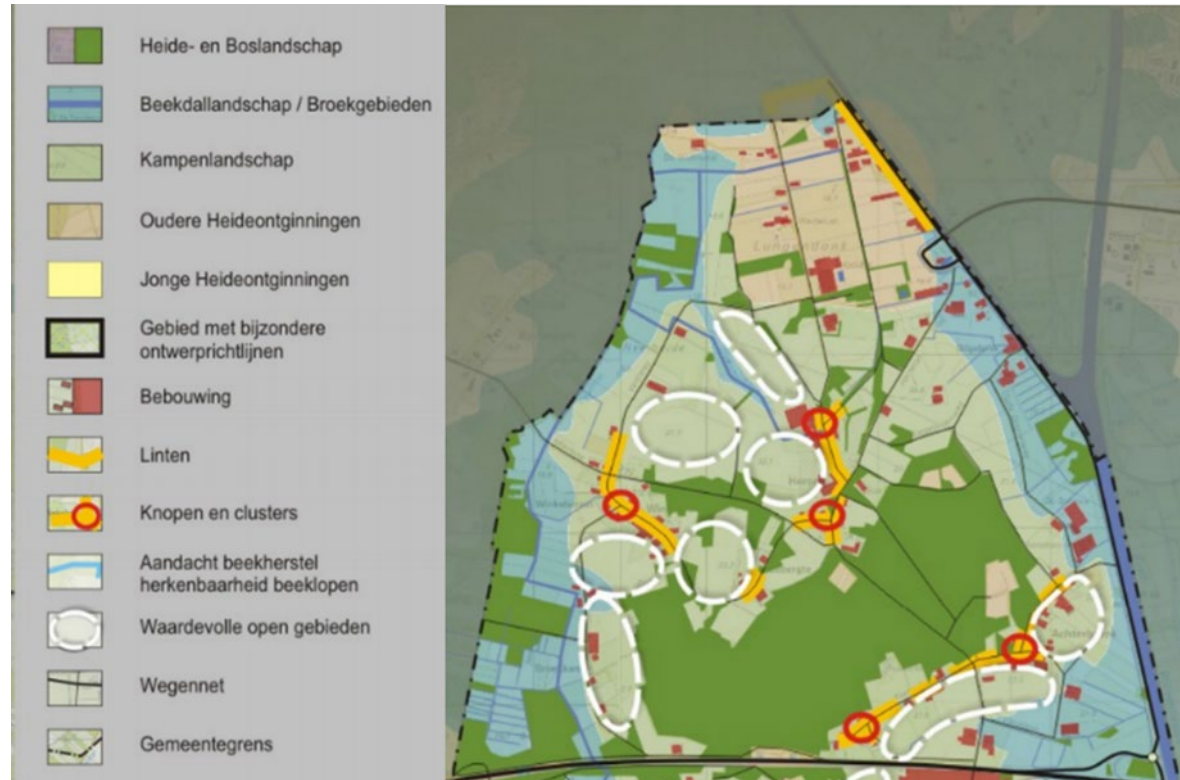
Landschapstypen gemeente Someren

In het buitengebied van de gemeente Someren worden meerdere landschapstypen onderscheiden (Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011). Een landschapstype is een karakteristieke combinatie van landschapskenmerken en -elementen die in een bepaalde samenhang voorkomen. Someren als geheel ligt in het grotendeels verdwenen hoogveengebied van De Peel. Het landschap bestaat uit grote aaneengesloten boscomplexen en natuurgebieden op hogere gronden, met daartussen de lager gelegen beekdalen van de (Kleine) Dommel, de kleine Aa en de Peelrijt die overwegend van zuid naar noord lopen. Op de overgangen van hoog naar laag concentreerden zich van oorsprong de landbouw en bewoning.

Landschapstypen deelgebied 4

De belangrijkste landschapstypen in het plangebied van deelgebied 4 staan weergegeven op onderstaand figuur 6.2. Zichtbaar is dat in het noordoosten van het gebied het landschapstype van de oudere Heideontginning ligt. Aan de randen van het deelgebied liggen Broekgebieden en het Beekdallandschap. De kern van het deelgebied bestaat uit Heide- en Boslandschap afgewisseld met Kampenlandschap, bebouwing, linten, knopen en clusters en Waardevolle

opengebieden. In figuur 6.2 zijn de open gebieden getekend als een witte cirkel van onderbroken lijnen.

Figuur 6.2 Gebiedsindeling landschap deelgebied 4 buitengebied Someren (Bron: Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011)

- **Kampenlandschap**

De kern van het deelgebied bestaat overwegend uit het Kampenlandschap. In de huidige situatie kent dit landschapstype nog een voornamelijk open karakter met kenmerkende boomsingels en weinig bebouwing. Het gebied wordt daarom ook in het Beeldkwaliteitsplan aangeduid als waardevol open gebied.

- **Oudere Heideontginningen**

Dit overgangslandschap tussen oude en jonge ontginningen is tot ongeveer 1910 ontgonnen. De landschappelijke lijnen zijn minder organisch dan die van het kampenlandschap en ook de schaal is iets groter. Maar ook in dit landschap hoort een rijke groenstructuur van houtwallen, lanen en bospercelen. Het noordoostelijke deel van het plangebied, figuur 6.2, is aangemerkt als Oudere Heideontginningen. Dit gebied wordt gekenmerkt door grote open vlakken en is met name voor agrarisch gebruik. Te midden van de grote open vlakken zijn de agrarische bedrijven gelegen met over het algemeen een woonhuis en de bijbehorende stallen/loodsen.

- Beekdallandschap

Het landschapstype Beekdallandschap en of de Broekgebieden zijn laag gelegen, natte en kleinschalige landschappen. Omdat de beekdalen gevoelig zijn voor hoog water, zijn deze gebieden van oudsher minder voor bebouwing geschikt. De meeste beken zijn tot rechte sloten en watergangen gegraven. Vergeleken met vroeger is er nog maar weinig beplanting binnen dit landschapstype over. Begeleidende beplanting zoals de els en of wilg past naast een beek of een greppel. Ook onregelmatige bospercelen passen in het beekdallandschap.

- Heide- en boslandschap

De omvangrijke natte en droge heidegebieden in Someren bestaan uit afwisseling tussen bos, heide of stuifzandgebieden en een aantal grote vennen. Het is een kwetsbaar landschap met een hoge natuurwaarde. Een groot gedeelte van dit landschapstype is aangewezen als Natuur Netwerk Nederland [NNN-gebied].

- Waardevolle open gebieden

De waardevolle open gebieden, in figuur 6.2 te zien als wit gearceerde gebieden, zijn met name gebieden zonder bebouwing. De relatief kleinschalige oude akkers zijn geheel open. Hier moet ook de beplanting spaarzaam en alleen in de randen worden toegepast. In de weidse open gebieden in de jonge ontginningen kan wel beplanting voorkomen (zoals de versterkte lanenstructuur) maar het gebied mag niet dicht groeien of vol worden geplant. Voor de waarde van de openheid zijn de randen belangrijk. Vaak zijn het de achterkanten van agrarische bedrijven waar tegenaan gekeken wordt. Deze achterkanten moeten een landschappelijk gezicht krijgen.

6.2.2 Effecten

Voor het criterium landschap is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan voor deelgebied 4. De ontwikkelingsmogelijkheid met de grootst mogelijke impact in het bestemmingsplan is het verder benutten van de bij recht toegekende bouwvlakken en de uitbreiding van de veehouderij. Daarnaast zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen. Hieronder is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande landschappelijke waarden in het buitengebied van Someren.

Onderdeel van de provinciale richtlijnen voor agrarisch landgebruik vormt de verplichting om een percentage van het agrarisch bouwblok in te zetten voor landschappelijke inpassing. Dit percentage kan verschillen in de te onderscheiden zones extensivering, verweving en landbouwontwikkeling. Het bestemmingsplan stelt hiervoor de norm en het Beeldkwaliteitsplan biedt de landschappelijke (ontwerp)kaders voor verdere invulling.

Randvoorwaarden

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- Bestemming 'Agrarisch met landschapswaarden', Hierbij gaat het om de landschappelijke kenmerken van een gebied in de zin van karakteristieke verschijningsvorm, herkenbaarheid/ identiteit en diversiteit (bestaande uit aardkundige, cultuurhistorische, archeologische en

visueel-ruimtelijke waarden) afzonderlijk of in onderlinge samenhang te behouden en te versterken. Niet toegestaan op deze bestemming zijn overkappingen, permanente teeltondersteunende voorzieningen, mest- en voerplaten, (sleuf-)silo's, mestopslagsilo's en vergelijkbare voorzieningen

- Via de aanduidingen 'visueel waardevol - besloten' en 'visueel waardevol - openheid'. Niet toegestaan in gebieden met deze aanduiding zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen
- Via een omgevingsvergunning wordt getoetst op het effect op landschap
- Aanvullende kwaliteitseisen aangaande de ruimtelijke kwaliteit. Bij het toepassen van de flexibiliteitsbepalingen (afwijken en wijzigen) vindt in alle gevallen een toets plaats aan het beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011. Een nieuwe ontwikkeling moet voldoen aan de uitgangspunten hiervan
 - Voor de ruimtelijke rechten en plichten wordt verwezen naar het betreffende bestemmingsplan deelgebied 4
 - De richtlijnen zijn bedoeld om ingrediënten aan te bieden waarmee de voorgestane ontwikkeling tezamen met een goede landschappelijke inpassing tot een integraal ontwerp kunnen worden samengebracht waardoor voldaan kan worden aan de in het bestemmingsplan gestelde eisen. De ontwerprichtlijnen vormen het toetsingskader voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied

Ontwikkelingsmogelijkheden Gebruik	Heide- en Boslandschap	Beekdalen / Broekgebieden	Kampenland- schap met oude akkers	Oudere Heideontgin- ningen	Jonge Heide- ontginningen	Linten en clusters	Bijzondere gebieden
Agrarische bedrijvigheid							
Intensieve Veehouderij			Tot max 1,5 ha bouwblok	Tot 1,5 ha bouwblok	Tot 1,5 ha bouwblok (LOG tot 2,5 ha)		
Weide / Hooi- land							
Land / Tuin- bouw							
Glastuinbouw							
Verbrede land- bouw / neven- activiteit							

Het bovenstaande schema is afkomstig uit het beeldkwaliteitsplan 2011. In de tabel wordt aangegeven welke ontwikkelingsmogelijkheden er zijn uitgesplitst naar de verschillende landschapstypen. Wit betekent ongeschikt voor aangegeven gebruik, lichtgroen betekent beperkt geschikt voor het aangegeven gebruik en groen betekent geschikt voor het aangegeven gebruik. In het geval van Intensieve Veehouderij waarvan het voornemen is in het bestemmingsplan deelgebied 4 om dit binnen het bestaande bouwvlak uit te breiden, geldt voor 3 landschapstypen dat uitbreiding binnen het bestaande bouwvlak mogelijk is. In het Kampenlandschap met oude akkers is dit beperkt mogelijk tot maximaal tot 1,5 ha. In het landschapstype van de oudere

heideontginningen is dit mogelijk tot 1,5 ha. In het landschapstype van de jongere heideontginningen is uitbreiding binnen het bouwblok mogelijk tot 1,5 ha – LOG tot 2,5 ha.

Effectbeschrijving op landschap ten gevolge verdere uitbreiding binnen het bouwvlak

Concentraties van agrarische bedrijven bevinden zich langs de verschillende ontsluitingswegen in het gebied en komen in ieder landschapstype voor. Binnen Jonge en Oude Heide ontginningen en het Kampenlandschap zullen nieuwe uitbreidingen van agrarische bedrijven het gebied niet wezenlijk veranderen. De agrarische bedrijven liggen in dit plangebied grotendeels buiten de waardevolle open landschappen waardoor de deze niet verder worden aangetast. Daarnaast worden kwaliteitseisen gesteld aan uitbreidingen waardoor er geen verdere achteruitgang van het landschap plaatsvindt en waar mogelijk een versterking plaatsvindt.

Het van oudsher kleinschalige landschap van de beekdalen zal door uitvoering van het bestemmingsplan echter niet negatief worden beïnvloed. In deelgebied 4 geldt dat uitbreiding van bouwvlakken kan leiden tot verdere verstening van het landschap, maar dat de gestelde kwaliteitseisen anderzijds leiden tot het versterken van de landschappelijke structuur en karakteristiek. De kwaliteitsverbetering zal zich in dit landschapstype vooral richten op de kleinschaligheid en de specifieke landschappelijke patronen, waaronder de specifieke erfinrichting en de houtwallenstructuur. Juist deze karakteristiek is door de ruilverkaveling en schaalvergroting in de vorige eeuw aangetast en kan hier mogelijk deels worden hersteld. Aan de ene kant kan het voornemen leiden tot verdere verstening in het landschap, aan de andere kant leiden de gestelde kwaliteitseisen tot verbetering van de landschappelijke karakteristieke structuur. Onder de streep leidt dit tot een neutraal effect (0).

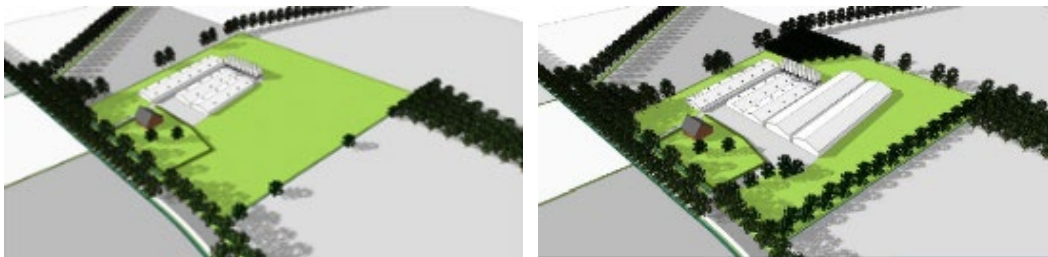
Effectbeschrijving op landschap t.g.v. Nevenfuncties en recreatieve ontwikkelingen

Neven activiteiten en een verbrede landbouw zijn mogelijk in de landschapstypen 'Beekdalen/broekgebieden', 'Kampenlandschap' en 'Oudere Heide-ontginningen' in Jongere Heide-Ontginningen is dit beperkt mogelijk. Extensieve recreatie en toerisme bieden belangrijke kansen voor de agrarische sector en de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Someren. Het buitengebied kent allerlei groene kwaliteiten, die een kwalitatief kader bieden voor een breed scala aan extensieve vormen van recreatie en toerisme. Nevenfuncties en nieuwe recreatieontwikkelingen zijn in afwijking van het bestemmingsplan mogelijk. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een minicamping tot 25 kampeermiddelen.

De kleinschalige recreatieve nevenfuncties zoals deze onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan leiden niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristieken in het gebied. Dit met het oog op de eis dat de ruimtelijke kwaliteit en daarmee de landschappelijke waarden niet onevenredig aangetast mogen worden en waarbij nieuwe ontwikkelingen getoetst worden aan het Beeldkwaliteitsplan. Door de beperkte omvang van recreatieve nevenfuncties en de kwaliteitseisen zoals deze aan landschap en cultuurhistorie worden gesteld, wordt het effect van nieuwe recreatieve ontwikkelingen als neutraal beschouwd (0).

Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het bestemmingsplan deelgebied 4 van Someren niet mogelijk. Het benutten van de nu bij recht toegekende uitbreidingsmogelijkheden binnen bestaande bouwvlakken van agrarische bedrijven, leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011. In het bestemmingsplan is expliciet de relatie gelegd met dit beeldkwaliteitsplan, dit om de omgevingskwaliteit te verbeteren en als inspiratie voor toekomstige ontwikkelingen. Wel geldt dat alle mogelijke uitbreidingsmogelijkheden tezamen kunnen leiden tot verdere verdichting van het landschap, een afname van de kleinschaligheid, intensivering van het grondgebruik en afname van de beweiding. Dit kan leiden tot een afname van de ecologische en landschappelijke variëteit.

Figuur 6.3 Voorbeeld uitwerking inpassing uitbreiding agrarisch bedrijf in Kampenlandschap (situatie voor en na).

Bron: beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011

De landschappelijke inpassing is binnen de bestaande percelen geborgd en er zijn afwegingscriteria in het bestemmingsplan geformuleerd voor vergunningaanvraag van activiteiten met een mogelijk effect op de landschappelijke waarden. Vanwege deze borging in het bestemmingsplan en de relatie met het Beeldkwaliteitsplan leidt dit tot een neutraal effect op het onderdeel landschap (0).

6.3 Cultuurhistorie, archeologie

In deze paragraaf wordt beschreven welk effect de uitbreiding van agrarische bedrijven binnen het bouwvlak, deelgebied 4 heeft op cultuurhistorische- en archeologische waarden.

6.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Cultuurhistorie wordt veelal zichtbaar in het landschap. Aan de patronen in het landschap van de verkaveling, van wegen, waterlopen, bebouwing en beplanting kan de geschiedenis van een gebied worden afgelezen. De patronen die nu nog zichtbaar zijn in het landschap zijn voornamelijk ontstaan door menselijk ingrijpen in het landschap. Deze patronen hebben daarmee een historisch-geografische waarde. Hieronder wordt een definitie gegeven van de verschillende waarden. Vervolgens wordt eerst de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen met betrekking tot cultuurhistorie en archeologie besproken. Daarna volgt na een kort

beoordelingskader de effectbespreking van de voorgenomen ontwikkeling(en) in het buitengebied, deelgebied 4, op het aspect cultuurhistorie en archeologie.

Cultuurhistorische waarden²⁴

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed definieert cultuurhistorische waarden als: *sporen, objecten, patronen en structuren die zichtbaar of niet zichtbaar onderdeel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling*²⁵. In veel gevallen zijn deze waarden bepalend voor de identiteit van een plek of gebied. Deze structuren, patronen of elementen weerspiegelen de invloed van de mens op de vorming van het landschap. Dit kunnen landschapselementen zijn, maar ook gebouwde objecten zoals monumenten. Historische-geografie valt hier als discipline onder. Op onderstaande figuren 6.4 en 6.5 zijn de cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van deelgebied 4 weergegeven. De aanwezige waarden worden hierna verder uitgewerkt.

Overige bouwkunst MIP gebouwen

Enkele panden in het plangebied zijn aangeduid op de cultuurhistorische waardenkaart van de Provincie Noord-Brabant als waardevol binnen het MIP – Monumenten Inventarisatie Project. Ze zijn zichtbaar op figuur 6.4 en 6.5 als blauwe stippen (zie figuur 6.5 voor de nummering).

Tabel 6.2 MIP monumenten binnen plangrenzen deelgebied 4

Nummer	Adres	CHW-code (MIP)	Type	Bouwperiode
1	Steemertseweg 11 - Lierop	BP102-001753	Boerderij	1930
2	Kerkenhuis 5, Lierop	BSNB0246	Boerderij	-
3	Herselseweg Lierop	BP102-001641	Kapel	1955
4	Winkelstraat 13 Lierop	BSNB0245	Boerderij	-
5	Achterbroek 18 Lierop	BP102-001588	Boerderij	1918
6	Gebergte 6 Lierop	BP102-001620	Boerderij	1600-1900
7	Winkelstraat 15 Lierop	BP102-001778	Boerderij	1940
8	Eindje 10	BP102-001612	Boerderij	1300-1800
9	Eindje 7	BP102-001705	Boerderij	--
10	Herselseweg 34	BP102-001642	Boerderij	1850 - 1875
11	Lungendonk 13	BP102-001706	Woonhuis	1930
12	Stipdonk 18	BP102-001755	Boerderij	1875 – 1900

²⁴ Provincie Noord Brabant Cultuurhistorische Waardenkaart 2016. CHW via: <https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1dab0b45b3234ffa8090a4bc8ae06f8>

²⁵ Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed 2013. Cultuurhistorisch onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening.

Historisch groen

Het historische groen is zichtbaar op onderstaande figuur 6.4 en 6.5 als 'waardevolle groenstructuren' en 'historisch groen'. De specifieke gebieden worden hierna verder uitgewerkt:

- **Bos en houtwallen Goorkens, sang, Broekkamp van zeer hoge waarde.**
Bos en houtwallen, plaatselijk met (restanten van) hakhout, in een beekdal. De beplanting bestaat uit zwarte els, zachte berk, vogelkers, zomereik, Canadapopulier, ratelpopulier, grauwe abeel, grauwe wilg, sporkehout, wilde lijsterbes en framboos. Het geheel dateert overwegend uit de periode 1850-1940, maar is deels ook ouder.
- **Bos en houtwallen Gebergte van hoge waarde.**
Plaatselijk met (restanten van) hakhout, langs de randen van enkele kleinere oude akkers en langs holle wegen. De beplanting bestaat onder andere uit zomereik en grove den. Kenmerkend is een oude beukenheg van omstreeks 1900. Het geheel dateert overwegend uit de periode 1880-1930.
- **Bos en houtwallen Kerkenhuis van redelijk hoge waarde**
Bos en houtwal op de grens van een oud akkercomplex en een jonge heidebebossing, deels op stuifzand. De beplanting bestaat o.a. uit zomereik, grove den en jeneverbes. Het geheel dateert overwegend uit de periode 1890-1920.
- **Bos de Schouw van redelijk hoge waarde.**
Bos met (restanten van) hakhout, in een beekdal. De beplanting bestaat o.a. uit zwarte els, berk, gewone es, wilg, ratelpopulier, Amerikaanse vogelkers en meidoorn. Kenmerkend zijn enkele stoven met oud elzenhakhout. Het geheel dateert overwegend uit de periode 1890-1930, maar is deels ook ouder.

Lijnen van hoge en redelijk hoge waarde

Zoals zichtbaar in figuur 6.4 en 6.5 liggen er binnen het plangebied van deelgebied 4 verschillende lijnelementen met cultuurhistorisch (redelijk) hoge waarde.

Cultuurhistorisch landschap Peelrand

Zoals zichtbaar in figuur 6.4 en 6.5 liggen binnen het plangebied van deelgebied 4 verschillende gebieden, landschappen en complexen die van provinciaal cultuurhistorisch belang zijn.

- **Peelrand – Brabant van het zand**
De regio Peelrand is een licht golvend oud en gevarieerd dekzandlandschap dat als een halve cirkel rond het voormalige veengebied van de Peel ligt. Door het westelijk gedeelte loopt de Peelrandbreuk. Hier vindt nog steeds beweging plaats en de breuklijn is nog altijd zichtbaar als een hoogteverschil van een paar meter. Hierlangs komt wijst aan de oppervlakte, een vorm van kwel. Deze gronden vormen de bron van de bovenlopen van de rivier de Aa. Het westelijke gedeelte van de Peelrand bestaat uit het open beeklandschap van de Aa. De Peelrand is een oud en divers zandlandschap ingevuld met een lint aan agrarische nederzettingen, akkercomplexen,

weilanden en bossen. Het westelijke gedeelte van de Peelrand is na de Tweede Wereldoorlog sterk verstedelijkt. Hier liggen grote plaatsen als Helmond, Deurne, Uden, Oss, Gemert, Heesch en Someren.

Cultuurhistorisch belang

De Peelrand bestaat uit een ring van middeleeuwse dorpen rondom het voormalige veengebied van De Peel. De oude dorpen worden gekenmerkt door akkercomplexen, schaarse groenlanden en voormalige heidevelden. De heidevelden zijn in de 19^e en 20^e eeuw ontgonnen en grotendeels omgezet in landbouwgrond, waardoor een kenmerkend lappendeken is ontstaan van oude en jonge ontginningen. In de regio ligt het Oud zandlandschap bij Stiphout dat cultuurhistorisch van provinciaal belang is. Dragende structuren in de regio zijn: De oude zandontginningen met akkercomplexen, beemden, broekgebieden, de jonge heideontginningen; De Zuid-Willemsvaart en het dal van de Aa.

- Cultuurhistorisch landschap Dommeldal

Het Dommeldal bestaat uit een relatief volledig oud zandlandschap. Binnen dit zandlandschap liggen beekdalen, akkercomplexen, jonge ontginningen, onontgonnen gronden, en landgoederen. Hierna wordt de samenhang tussen heide, stuifzand, akkers en een beekdal beschreven.

- Herselsche Heide – Gebergten

De Herselsche heide is een jonge heideontginning en bestaat grotendeels uit naaldbos voor de houtproductie. De naam Gebergten geeft aan dat hier stuifduinen zijn ontstaan. Het gebied is ontgonnen en verkaveld tussen 1880 en 1945. Het gebied heeft een landschappelijke en cultuurhistorische samenhang met het naastliggende akkercomplex

- Akkercomplex Herselsche Akkers

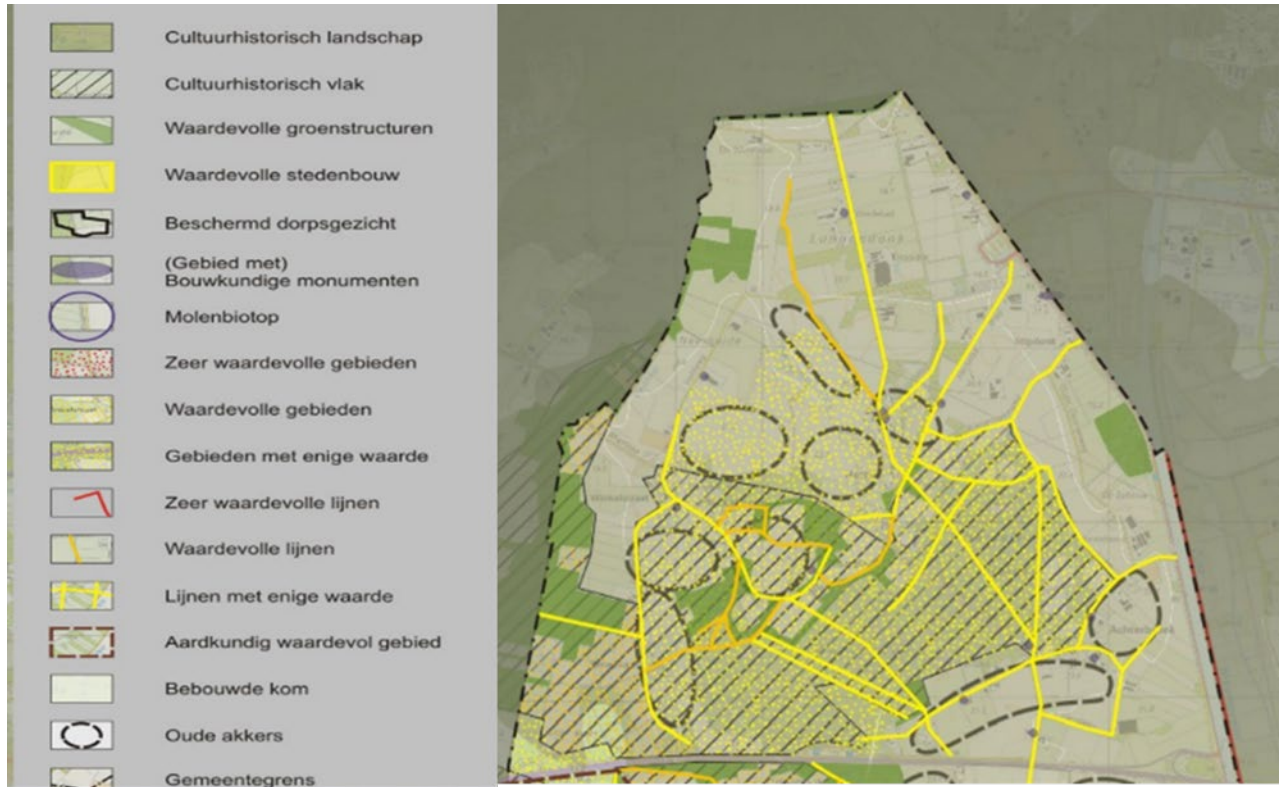
Het akkercomplex ligt tussen de vroegere heidevelden en stuifzanden van de Herselsche heide en Gebergten. Het complex van akkers bestaat uit een bolle ligging, esdek kenmerkende openheid, steile randen, zandpaden hakhoutrestanten en holle wegen. De buurtschappen Hersel, Gebergte, Winkelstraat en Broekkant liggen in het gebied en in deze namen is de cultuurhistorische achtergrond van het gebied nog af te lezen.

Het beekdal van de Goorloop ligt niet binnen het plangebied van deelgebied 4 en wordt daarom hier niet verder beschreven.

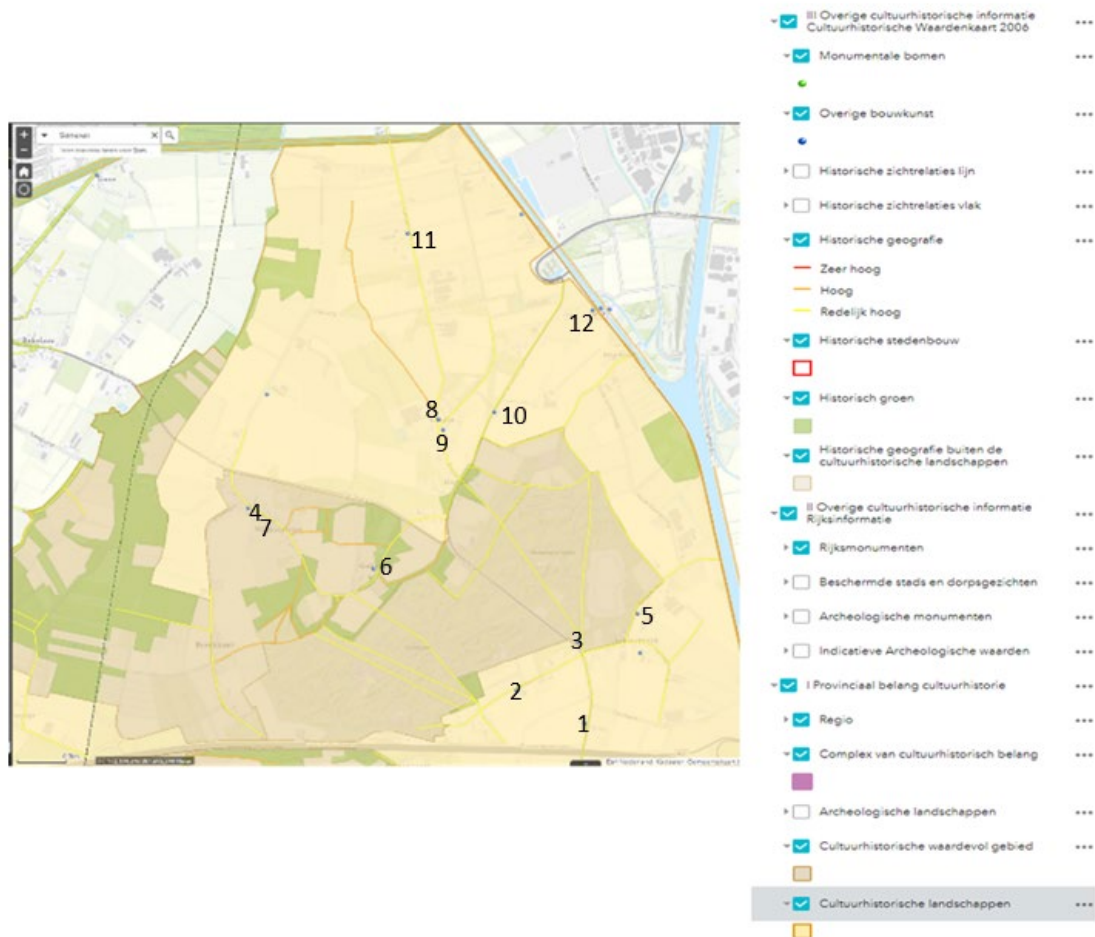
De provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte aangegeven dat de cultuurhistorische vlakken beschermd dienen te worden. Plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dit betekent dat het bestemmingsplan moet voorzien in een beschermende regeling (zoals een vergunningstelsel) en waar nodig verbodsbepalingen.

De Cultuurhistorische Waardenkaart (zie figuur 6.5) van de provincie Noord-Brabant biedt inzicht in cultuurhistorische en archeologische waarden binnen het plangebied. Hieruit blijkt dat binnen

het plangebied verschillende gebouwde objecten, lijnen, waterlopen en historisch groen zichtbaar zijn met een algemene tot een hoge waardering.

Figuur 6.4 Uitsnede Cultuurhistorische waarden deelgebied 4 Someren (Bron Beeldkwaliteitsplan, 2011)

Figuur 6.5 Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart deelgebied 3 Someren (Bron: Provincie Noord-Brabant 2015).

Archeologische waarden

Archeologische waarden zijn sporen en vondsten van menselijk handelen in het verleden die in de bodem zijn achtergebleven, bijvoorbeeld potscherven, resten van voedselbereiding, graven, maar ook verkleuringen in de grond die duiden op bewoning of infrastructuur. Deze waarden zijn verdeeld in verwachtingswaarden en vastgestelde archeologische waarden (vindplaatsen). De archeologische verwachtingswaarde is een indicatie voor het aantreffen van archeologische resten in dat gebied. Locaties waar mensen zich in het verleden vestigden en werkten (vaak hoger gelegen, vruchtbare gebieden) hebben doorgaans een hogere verwachting op archeologische vindplaatsen dan gebieden waar in het verleden geen mensen hebben gewoond. Bij bekende waarden gaat het om archeologische vindplaatsen of terreinen die in eerdere onderzoeken zijn ontdekt en dus als bekende waarden zijn aangegeven. Alle archeologische waarden bij elkaar zijn het 'bodemarchief'²⁶.

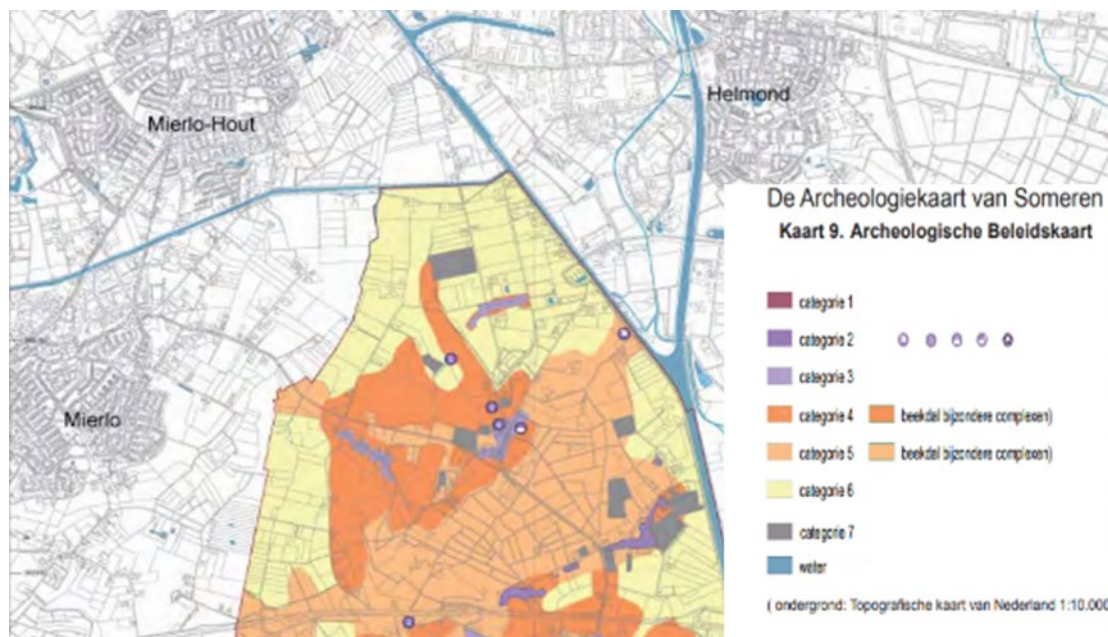
²⁶ Kennisbank monumenten beschikbaar via: <https://kennisbank.monumentengemeenten.nl/cultuur-en-bouwhistorische-waarden/cultuurhistorische-waarden/>

Archeologisch landschap Dekzandeiland Asten-Deurne

Gekeken provinciaal schaalniveau is er op het gebied van archeologie een belangrijk terrein te noemen dat gedeeltelijk in deelgebied 4 van het buitengebied van Someren ligt. Het gehele archeologische landschap loopt door de gemeentegrenzen van Asten, Gemert-Bakel, Helmond, Someren en Deurne. Op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart is dit terrein aangeduid als terrein met hoge archeologische waarde en met een middelhoge trefkans op archeologische resten. Bijzonder aan dit terrein is de omvang van om en nabij de 80 ha. De waarnemingen omvatten alle perioden van het paleolithicum tot de late middeleeuwen. Het terrein heeft echter een relatief lage dichtheid aan archeologische vindplaatsen. De provinciale strategie is om het bodemarchief duurzaam en in samenhang te behouden, onder andere door af te stemmen met het gemeentelijk archeologiebeleid.

gemeentelijke archeologiekaart Someren

De gemeente Someren heeft een archeologische beleidskaart, zoals te zien in onderstaand figuur 6.6. Het deelgebied 4, van het buitengebied van Someren valt onder categorie 2, 4, 5, 6 en 7 van het lokale archeologie-beleid. Onderdelen van het plangebied die onder categorie 2 vallen, hebben een zeer hoge archeologische waarde en een onderzoekplicht bij een verstoringsdiepte van > 40 cm een zogenaamd verstoringsoppervlakte van 100 m². Categorie 4 betekent dat er een hoge archeologische verwachting is en een onderzoekplicht geldt bij een verstoringsdiepte > 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 250 m². Categorie 5 betekent een gebied met een middelhoge archeologische verwachting. Er is een onderzoekplicht bij een verstoringsdiepte van > 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 2.500 m². Voor categorie 7 geldt geen archeologische verwachtingswaarden en daarmee geen onderzoekplicht.

Figuur 6.6 Uitsnede Gemeentelijke archeologiekaart Someren, deelgebied 4, Someren

Archeologisch landschap Helmondse Akkers

Westelijk grenzend aan het plangebied van deelgebied 4 ligt het archeologisch landschap van de Helmondse akkers. Het is een zandlandschap tussen Geldrop Mierlo, Helmond, Laarbeek, Someren en Veghel. Het archeologische landschap wordt gekenmerkt door een zeer hoge dichtheid aan bekende vindplaatsen. De oorspronkelijke bewoning lijkt op basis van de vindplaatsen te beginnen in het paleolithicum en door te lopen tot in de late middeleeuwen. Hier geldt een middelhoge en hoge trefkans op archeologische waarden. De provinciale strategie is om het bodemarchief duurzaam en in samenhang te behouden, onder andere door af te stemmen met het gemeentelijk archeologiebeleid.

6.3.2 Effecten

Voor de criteria cultuurhistorie en archeologie is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan deelgebied 4. De ontwikkelmogelijkheid met de grootst mogelijke impact in het bestemmingsplan is de verdere verdichting binnen agrarische bouwvlakken. Hierna is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande cultuurhistorische en archeologische waarden in het plangebied.

In het bestemmingsplan deelgebied 4 zijn deze waarden als volgt beschermd:

- Dubbelbestemming 'Archeologie' deze gronden zijn mede bestemd voor instandhouding en bescherming van oudheidkundig waardevolle elementen en terreinen
- Dubbelbestemming 'Cultuurhistorie' waarmee specifieke cultuurhistorisch waardevolle locaties beschermd worden
- Via een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) wordt getoetst op archeologie
- Aanvullende kwaliteitseisen. Zo moet er worden aangetoond dat er geen onevenredige aantasting van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt, waaronder de archeologische en
- cultuurhistorische waarden

Cultuurhistorie

De effecten voor het onderdeel cultuurhistorie (historische-geografie en bouwhistorische panden) zullen licht negatief dan wel neutraal zijn, aangezien het mede de eis van de gemeente is dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan het behoud dan wel het herstel van cultuurhistorische waarden. Voor het ontwikkelen van kleinschalige recreatieve- of nevenfuncties is het daarnaast mogelijk de initiatiefnemer om een landschaps- of inpassingsplan te vragen.

Door verdere versterking van het landschap als gevolg van schaalvergroting in de landbouw is er de kans aanwezig dat kleine specifieke landschapselementen, bijvoorbeeld beplanting in specifieke gevallen in het geding komen. Over het algemeen zijn cultuurhistorische waarden (onder andere door het beeldkwaliteitsplan) in voldoende mate beschermd in het voorliggende bestemmingsplan buitengebied. Voor de uitbreidingen binnen de bestaande bouwvlakken is het zeer aan te raden om rekening te houden met de kenmerkende historische lijnen in het gebied. De tussen liggende kenmerkende open vlakken zullen verder gaan verdichten. Het karakter van het historisch ontginningslandschap zal hierdoor plaatselijk gedeeltelijk verdwijnen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de redelijk tot hoge waarde van de historische lijnen en historisch

groen in het gebied. Echter, in het bestemmingsplan is er aandacht voor inpassing in het historisch landschap. Hierbij wordt in het bestemmingsplan opgemerkt dat het niet voldoende is om alleen de voorwaarden op te nemen in een vergunning, daarom worden er ook voorwaardelijke verplichtingen opgenomen. Ook wat betreft waardevolle groenstructuren is een functieaanduiding op verbeelding met een kapverbod voor groenstructuren in het bestemmingsplan opgenomen. De cultuurhistorische elementen zijn via de voorliggende regels afdoende beschermd daarmee is een neutraal effect te verwachten (0)

Archeologie

De archeologische waarden en verwachtingswaarden zijn opgenomen in de nota archeologiebeleid van de gemeente Someren. Het plangebied kent onderdelen variërende van een archeologisch hoge- middelhoge en lage verwachtingswaarde.

Ten aanzien van de uitbreiding van bestaande bedrijven binnen het bestaande bouwvlak is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is echter een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid van de gemeente Someren en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd (0).

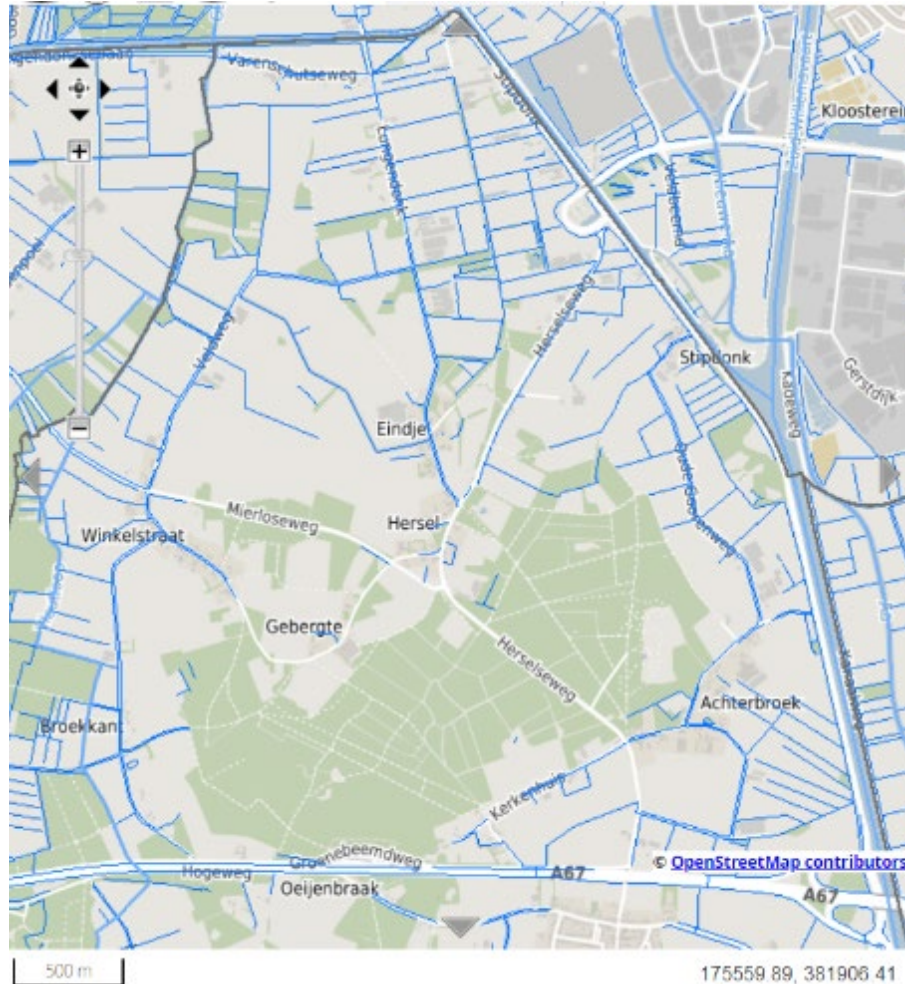
6.4 Hydrologie en water

In deze paragraaf worden de mogelijke effecten van uitbreiding van veehouderijen op bestaande bouwvlakken beschreven op het gebied van hydrologie en water.

6.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Oppervlakte- en grondwaterlichamen

In onderstaande figuur 6.7 staan de oppervlaktewaterlichamen en het grondwaterlichaam binnen het plangebied van deelgebied 4. De oppervlaktewaterlichamen in of nabij het plangebied die onder de Kader Richtlijn Water vallen, zijn de Vleutloop en de Nieuwe Aa. Het grondwaterlichaam dat onder de gemeente Someren en onder het plangebied ligt, is het grondwaterlichaam Zand Maas. Verder zijn de voornaamste waterlopen binnen het plangebied (hoofdwaterlopen, sloten en vennen) weergegeven.

Figuur 6.8 Overzicht waterlopen deelgebied 4, waterwingebied in Deelgebied 3, (bron: Provinciale milieuverordening, Noord-Brabant).

Om binnen het bestemmingsplan zoveel mogelijk ruimte te bieden aan dergelijk initiatieven is opgenomen dat alle gronden binnen het plangebied mede zijn bestemd voor het behoud, herstel en/of de versterking van de waterhuishoudkundige waarden. Tevens is het bij verscheidene bestemmingen direct toegestaan de gronden te gebruiken ten behoeve van waterhuishoudkundige voorzieningen ten behoeve van water, waterberging en infiltratie. Anderzijds wordt in het bestemmingsplan geregeld dat bij uitbreiding van bouwwerken, verhardingen en permanente teelt-ondersteunende voorzieningen water dient te worden opgevangen en verwerkt en bij een toename van verhard oppervlak met meer dan 2.000 m² dient in alle gevallen sprake te zijn van een hydrologisch neutrale ontwikkeling.

6.4.2 Effecten

Waterkwantiteit

De bescherming van het de reservering als waterbergingsgebied is in het bestemmingsplan gegarandeerd door de volgende bestemmingen: 'hydrologisch waardevol' deze gronden zijn bestemd voor behoud, herstel en de ontwikkeling van de aanwezige hydrologische waarden. Reservering voor waterbergingsgebied betekent dat dit gebied in de toekomst kan worden aangewezen als waterbergingsgebied. De bestaande watergangen in het plangebied blijven behouden.

Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen binnen het plan gebied. In dergelijke gevallen verplichten de planregels tot het verminderen van de belasting van het oppervlaktewater. Maatregelen die daartoe ingezet kunnen worden zijn infiltratie en de opvang van regenwater ten behoeve van de eigen watervoorziening. De werking van dergelijke maatregelen dient verplicht van tevoren te worden getoetst door het waterschap. Zo wordt voorkomen dat een toename van verhard oppervlak ongewenste effecten kan hebben op de lokale waterhuishouding. Het effect op waterkwantiteit is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

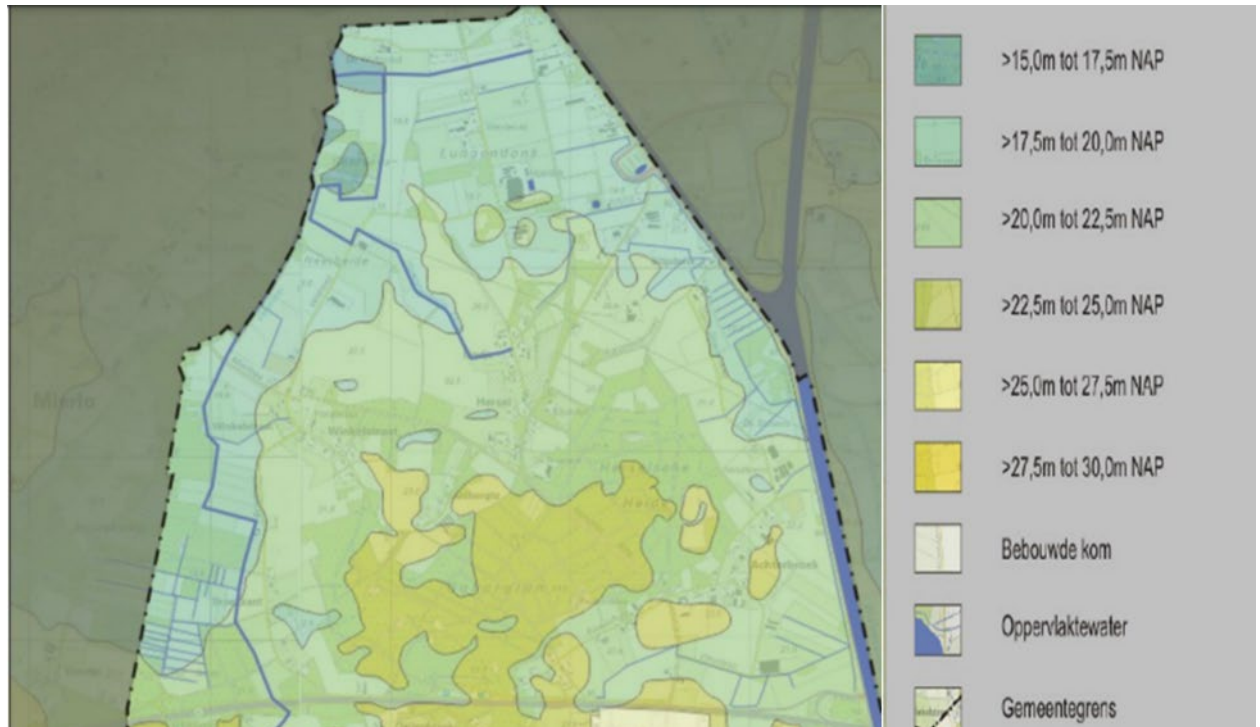
Waterkwaliteit

In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. De Vleutense loop en de Aa zijn beschermd onder de Kader richtlijn water en worden als zodanig beschermd en periodiek beheerd. Grondwaterbeschermingsgebied in deelgebied 2 ligt te ver weg van het plangebied, effecten voor de waterkwaliteit in deelgebied 4 zijn uit te sluiten. Er vindt geen uitstoot plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van vloeistofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen. Het effect op waterkwaliteit is daarom neutraal (0).

6.5 Geomorfologie en bodem

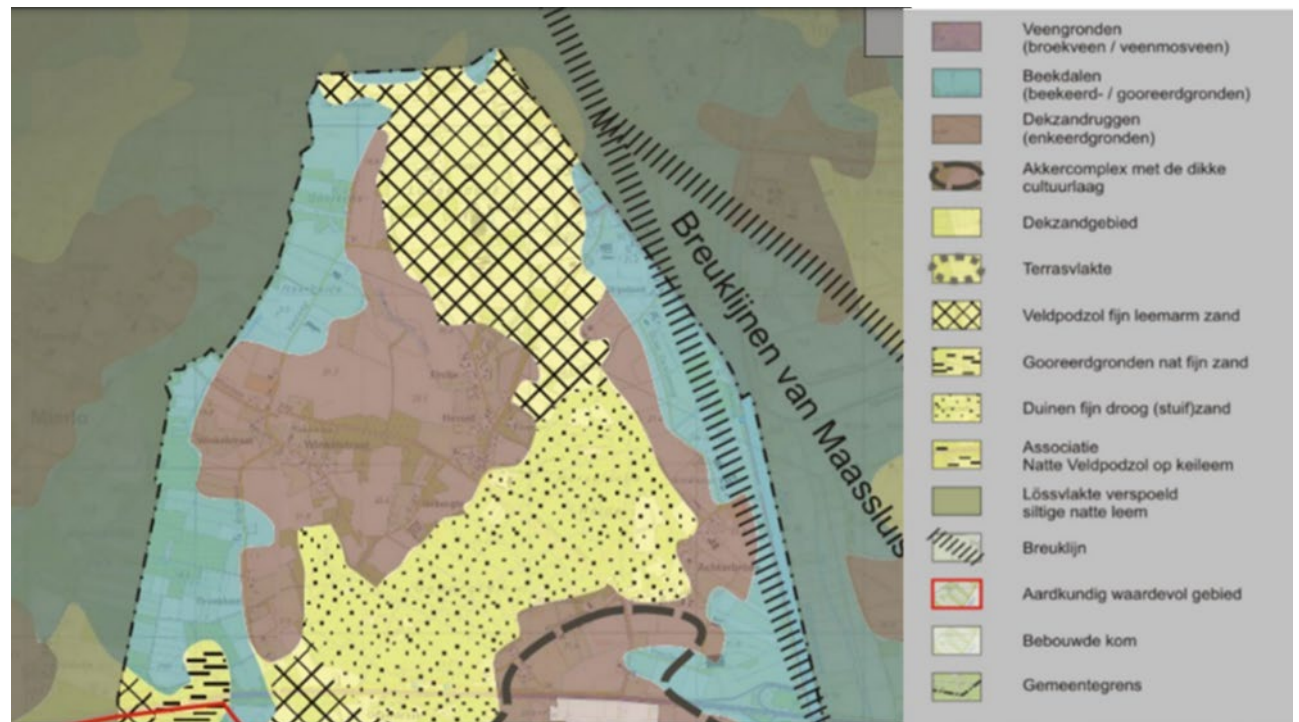
6.5.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

In deelgebied 4 vindt men voornamelijk gronden tussen de 20,0 m tot 22, 5 m NAP. Dit is te zien in onderstaande figuur 6.9. In het midden van het plangebied liggen de gronden hoger tot 30 m boven NAP. Dit is het gedeelte van de akkercomplexen, heide en stuifduingebieden.

Figuur 6.9 Reliëf binnen gemeentegrenzen Someren, deelgebied 4 (bron: Beeldkwaliteitsplan 2011)

In het plangebied van deelgebied 4 is een diversiteit aan bodemsoorten aanwezig. Zie onderstaande figuur 6.10 voor de weergave van geomorfologie en bodem. De belangrijkste typen bodemsoorten binnen het plangebied zijn Veengronden, beekdalen, Veldpodzol fijn leemarm zand, akkercomplex met dikke cultuurlaag en stuifduinen met fijn droog zand. In de zuidwestelijke hoek van het plangebied ligt een aardkundig waardevol gebied.

Figuur 6.10 Geomorfologie in Someren: uitsnede van Deelgebied 4 (bron: Beeldkwaliteitsplan, 2011)

Bodemkwaliteit

Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De Wet bodembescherming (Wbb), het Besluit bodemkwaliteit en de Woningwet stellen grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen. Indien bij planvorming blijkt dat (ernstige) verontreinigingen in het plangebied aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging én de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft (Wbb):

- Niet saneren Indien de verontreiniging voor het beoogde doel niet hoeft te worden gesaneerd kan het ruimtelijke plan voor wat betreft deze verontreiniging zonder meer doorgang vinden.
- Saneren Indien de verontreiniging moet worden gesaneerd dient een saneringsplan te worden opgesteld en ingediend bij de Provincie Noord-Brabant. In sommige gevallen kan worden volstaan met het indienen van een melding op basis van het Besluit Uniforme Saneringen (zogenoeten BUS-melding) bij de provincie. Na goedkeuring door de provincie kan de sanering doorgang vinden. Na afloop dient de sanering te worden geëvalueerd en ook dit verslag dient ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. Tijdens de saneringsprocedure kan de ruimtelijke procedure worden voortgezet. Echter, een omgevingsvergunning kan pas worden verleend na goedkeuring van de provincie over het saneringsplan of melding

De Wet bodembescherming richt zich op de bescherming van de bodem tegen verontreiniging en andere vormen van aantasting. Op grond van de Wet bodembescherming is een ieder die op of in

de bodem handelingen verricht en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat die handelingen de bodem verontreinigen of aantasten, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geveerd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen. Om dit te bereiken worden op grond van de Wet milieubeheer regels gesteld om verontreinigingen door bedrijven te voorkomen.

Een Wbb-locatie is een locatie waar (vermoedelijk) sprake is, of was, van een ernstig geval van bodemverontreiniging. De provincie Noord-Brabant is in dergelijke gevallen bevoegd gezag. In het bestemmingsplangebied komen diverse Wbb-locaties voor waar bodemonderzoek en/of -sanering nog niet is afgerond. Figuur 6.11. laat de Wbb-locaties in en om het plangebied zien.

Figuur 6.11. Wbb-locaties en stortplaatsen in Deelgebied 4, gemeente Someren (bron: Kaartenbijlagen Bodemkwaliteitskaart gemeente Someren, 2012)

6.5.2 Effecten

Bij het opstellen van bestemmingsplannen is de vraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. De bodemfunctieklasse van het plangebied deelgebied 4 is 'Buitengebied'. Dat past

goed bij het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet (bijvoorbeeld grondwerkzaamheden).

In het gehele bestemmingsplangebied kunnen lichte tot matige verontreinigingen met lood en PAK worden aangetroffen in de toplaag van de bodem. Deze verspreide verontreiniging komt onder andere door het neerslaan van uitlaatgassen van verkeer en industrie en bijvoorbeeld doordat vroeger asladen van kolenkachels geregeld in tuinen werden geleegd. Daarnaast is de bodem op, onder en rondom (voormalige) bedrijfslocaties in veel gevallen verontreinigd geraakt door opslag, overslag, morsen, calamiteiten, maar ook door doelbewuste lozingen in het verleden.

In het bestemmingsplan worden geen functiewijzigingen bij recht mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die bijdragen aan vervuiling van de bodem. Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloestofdichte vloeren, om bodemverontreiniging te voorkomen. De ontwikkelingen die worden geboden in het bestemmingsplan hebben dan ook geen gevolgen voor de bodemkwaliteit ter plaatse. Het effect op de bodemkwaliteit als onderdeel van geomorfologie en bodem wordt als neutraal (0) beoordeeld.

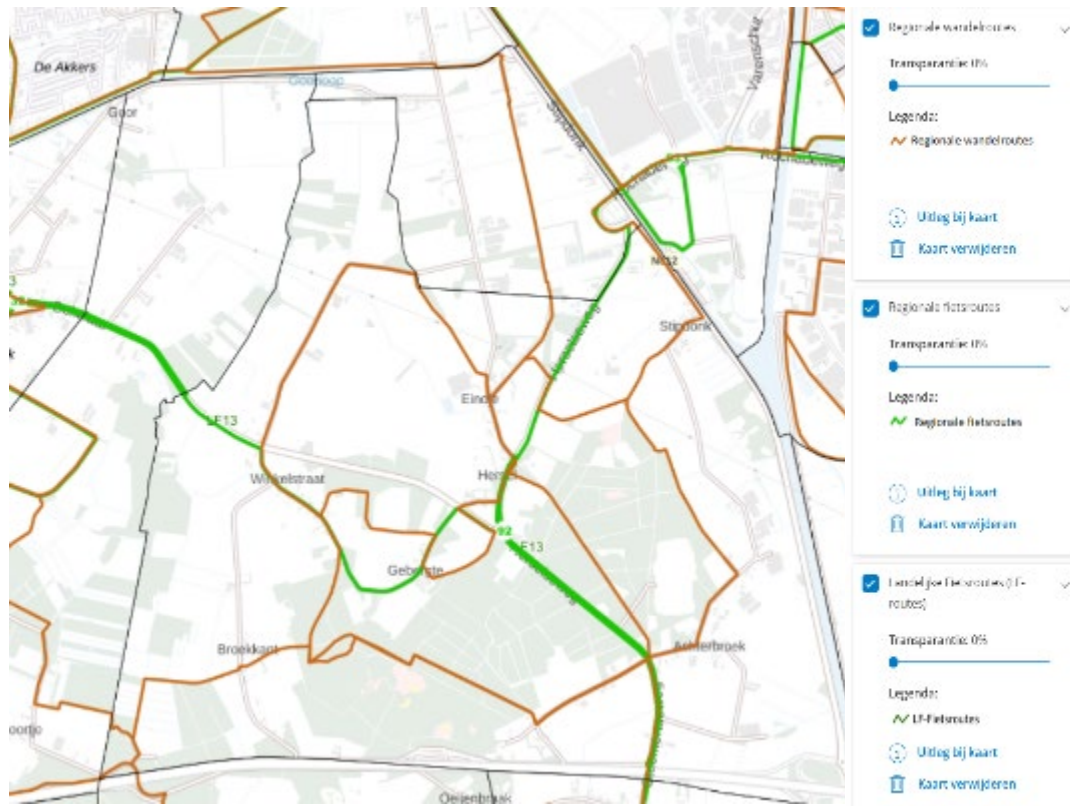
6.6 Verkeer

6.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Wegen

De belangrijkste wegen in het deelgebied 4 zijn de N612 en de zuidelijke grens van het plangebied wordt gevormd door de A67. Binnen het plangebied liggen de Hersselseweg en Mierloseweg die de aansluiting vormen op het lokale en regionale wegennetwerk. Binnen het plangebied zijn er met name ontsluitingswegen van erven die de onderlinge gebieden en kleinere kernen binnen Someren vormen. De ontsluiting voor wegverkeer van en naar de kernen Lierop, Someren en Someren-Eind. gebeurt voornamelijk via de aansluiting van de Hersselseweg die verder loopt in de Somerenseweg en Lieropsedijk.

Er zijn in het plangebied wandel- en fietspaden waar zowel de bewoners als toeristen gebruik van maken. De gemeente ziet interessante mogelijkheden om route gebonden vormen van recreatie te stimuleren en uit te breiden. Door het wandelroutenetwerk en fietsknooppuntensysteem aan te passen, kunnen meer bezoekers naar de kleinschalige en onbekende attractiepunten in de gemeente getrokken worden.

Figuur 6.12 Regionale fiets- en wandelroutes in deelgebied 4 van het buitengebied van Someren

6.6.2 Effecten

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden (binnen het bouwvlak) van de agrarische bedrijven, die verspreid in Deelgebied 4 van Someren liggen, is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de overige ontwikkelingsmogelijkheden.

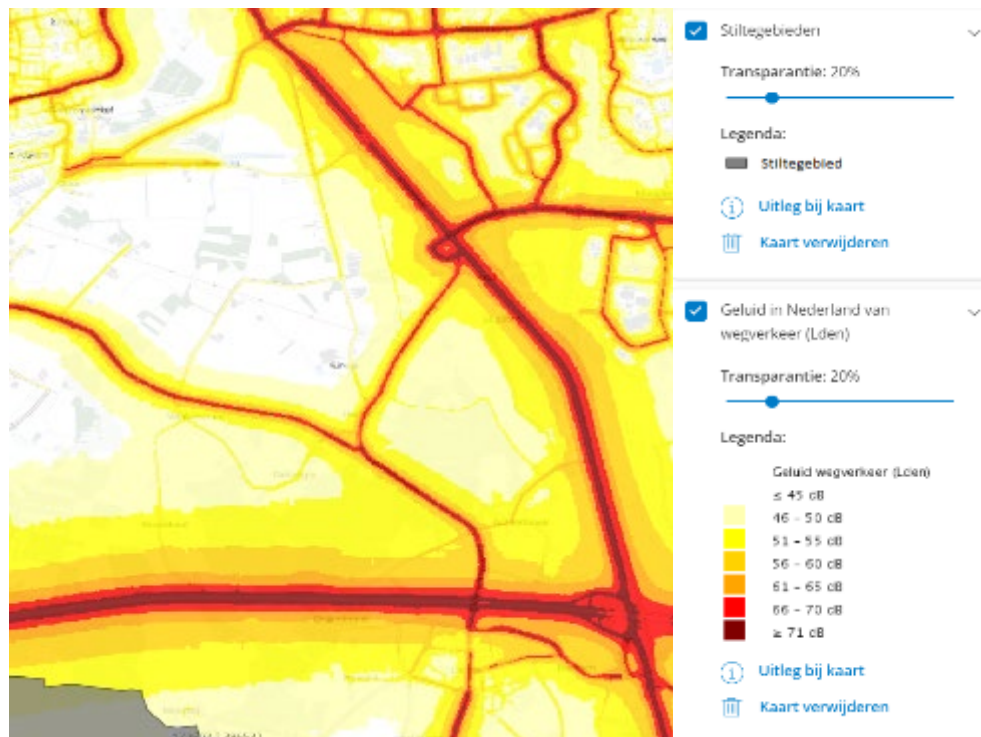
Grootschalige recreatieve voorzieningen worden middels het nieuwe bestemmingsplan niet toegestaan in het plangebied. De ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kan leiden tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreft, en er geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem. Het effect op verkeer wordt als neutraal (0) beoordeeld.

6.7 Geluid

6.7.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De geluidsbelasting van Deelgebied 4 wordt bepaald door (agrarische) bedrijvigheid, bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer. Voor geluidsbelasting kan onderscheid gemaakt worden tussen geluid dat afkomstig is van geluidsbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (laden en lossen) en geluid dat afkomstig is van verkeer rijdend op de openbare weg.

De belangrijkste geluidsbelasting in het plangebied is voornamelijk afkomstig van de provinciale en rijkswegen gelegen in en nabij het plangebied. Dit zijn de N612 en de A67. In onderstaande figuur is de Geluidsbelasting door wegverkeer in het studiegebied van deelgebied 4 weergegeven.

Figuur 6.13 Geluidsbelasting door wegverkeer (2016) over een etmaal (Lden) (bron: Atlas leefomgeving, 2021 geraadpleegd op 23-09-2021)

In figuur 6.13 is te zien dat bij de N612, de A67, de Hersselseweg en Mierloseweg het geluid van wegverkeer ligt tussen de 51 en meer dan 71 dB. Op een aantal kleinere wegen is de geluidsbelasting 46-50 dB.

Het plangebied is gelegen in de nabijheid van stiltegebied Strabrechtse heide. In bovenstaande figuur 6.13 is de rand van het stiltegebied te zien.

6.7.2 Effecten

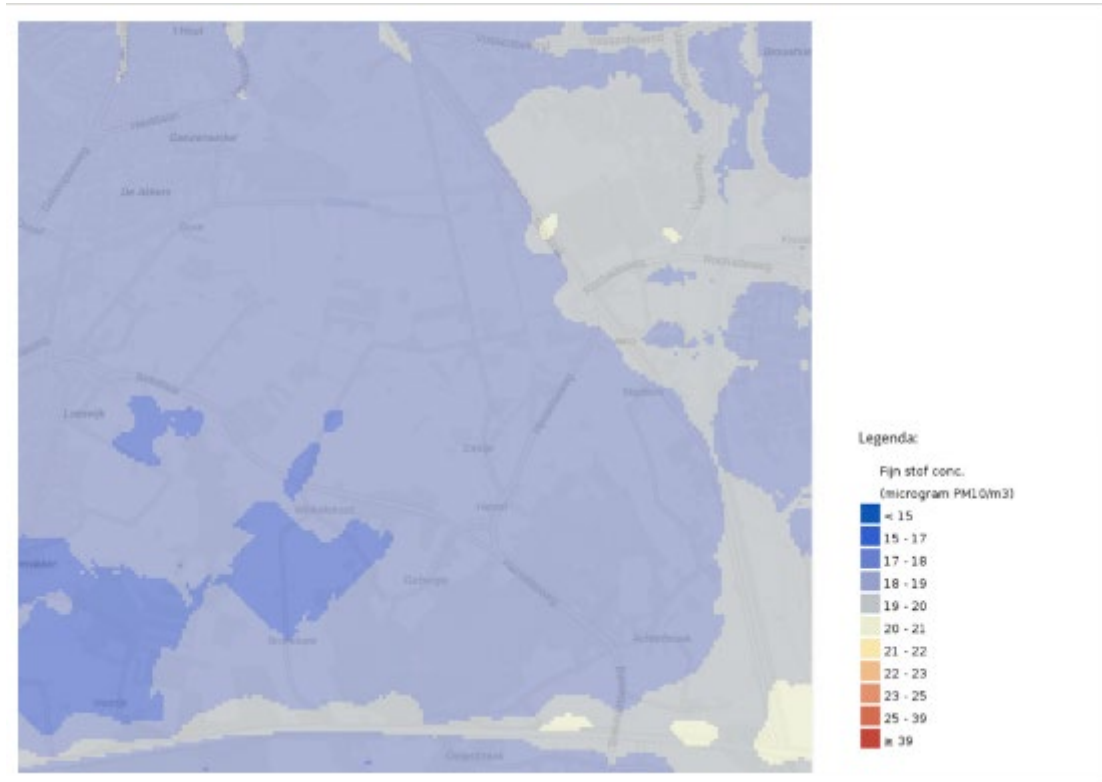
In de Wet milieubeheer (Wm) is Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven gereguleerd en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden, afgestemd op de aard van de omgeving, wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Een aantal bedrijven ligt in de autonome situatie op ruime afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluid-reducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen.

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit de verkeersparagraaf blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen door toedoen van het nieuwe bestemmingsplan naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaai. Het effect voor geluid is neutraal (0).

6.8 Lucht

6.8.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De luchtkwaliteit wordt met name bepaald door de achtergrondconcentraties NO₂ en PM10. De achtergrondconcentratie fijn stof is in het plangebied hoger dan de achtergrondconcentratie NO₂. De grenswaarden van NO₂ worden niet overschreden in het plangebied.

Figuur 6.14 Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied (bron: Atlas Leefomgeving)

De fijnstof emissies zijn voornamelijk afkomstig van wegverkeer, industrie en landbouw. In het plangebied zijn geen knelpunten langs wegen als gevolg van industriële activiteiten. De landbouw is de grootste oorzaak van de fijn stof emissies in het plangebied.

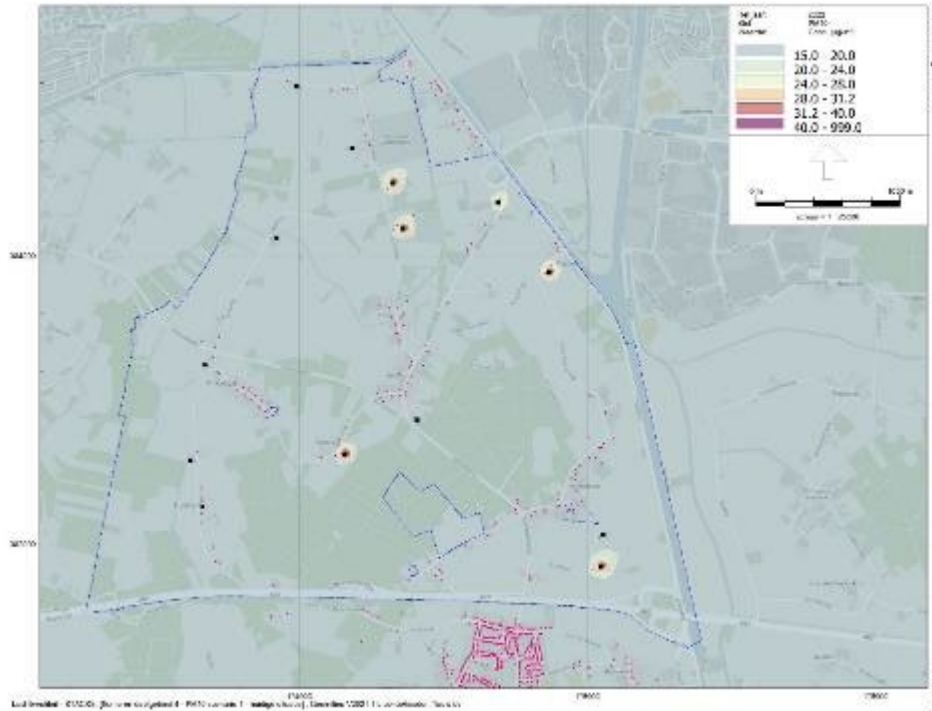
Voor fijn stof staan in de Wet luchtkwaliteit de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

Dit behoeft de nuancering dat de provincie Noord-Brabant in de verordening een jaargemiddelde grenswaarde van 31,2 microgram/ m^3 heeft opgenomen omdat deze waarde volgens het RIVM overeenkomt met de wettelijke norm van 50 keer overschrijding van de etmaalnorm van 50 microgram/ m^3 . De norm van 31,2 microgram/ m^3 heeft de gemeente in de planregels overgenomen.

De bijdrage vanuit de landbouw aan de fijnstof concentratie in de huidige situatie is berekend met behulp van Geomilieu²⁷. De onderstaande figuur geeft de rekenresultaten weer.

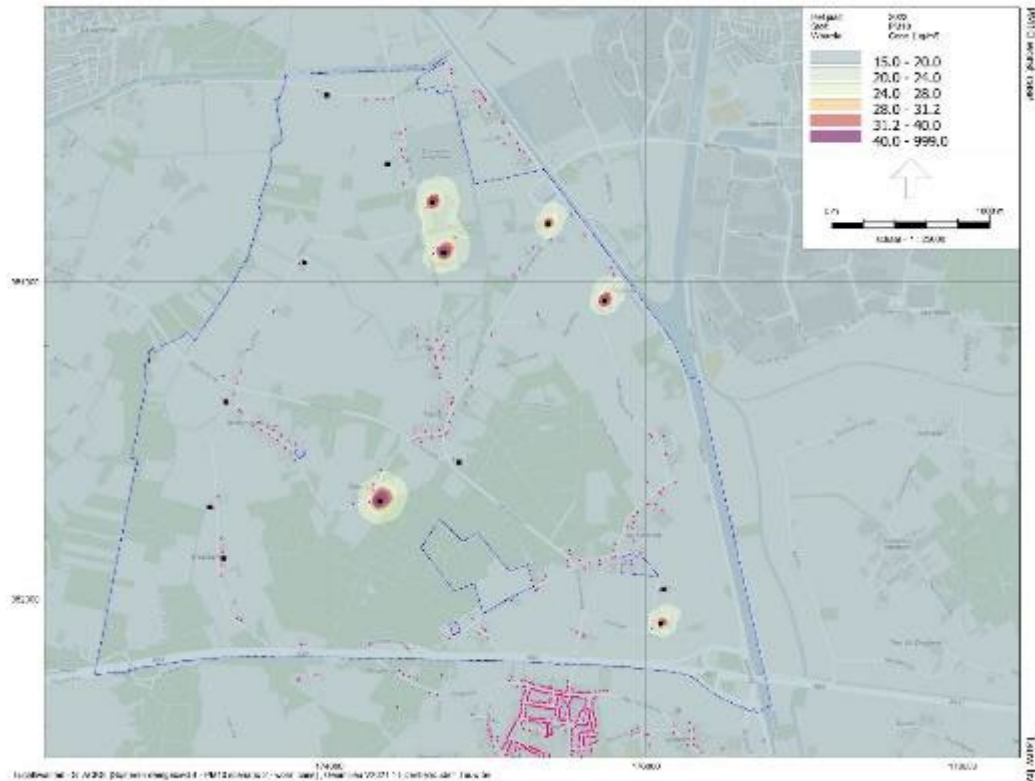
²⁷ Voor de uitgangspunten van de modellering met betrekking tot dieraantallen en staltypes wordt verwezen naar bijlage 6; de emissiefactoren zijn vastgesteld aan de hand van de nu gangbare waardes in de regeling.

Figuur 6.15 Berekende Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied

6.8.2 Effecten

Op basis van de worst case die in hoofdstuk 4 is beschreven (maximale benutting van de bij recht toegekende bouwvlakken met een vulgraad van 80 % en 50 % voor respectievelijk intensieve veehouderij en (melk)rundveehouderij) is de maximaal mogelijk toename van de luchtverontreiniging met fijn stof berekend. Zie de onderstaande figuur voor het rekenresultaat. Er zijn geen woonhuizen in het buitengebied waar de grenswaarde van 31,2 microgram/m³ zou worden overschreden. De luchtkwaliteit neemt echter wel af. Dit levert een licht negatief effect op voor het worst case alternatief.

Figuur 6.16 Berekende Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied voor de worst case (80/50)

Opgemerkt wordt dat in mei 2010 de Handreiking fijn stof en veehouderijen is vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd.

Zoals hierboven al opgemerkt geldt dat op perceel-niveau kan niet worden uitgesloten dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de luchtverontreiniging (binnen de grenswaarde). Maar, parallel aan deze lokale ontwikkelingen geldt dat het aantal stofbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op luchtkwaliteit als neutraal wordt beoordeeld als rekening wordt gehouden met de planregels.

6.9 Geur

6.9.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De regelgeving inzake geurhinder van veehouderijen is vastgesteld in de Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) en is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en pluimvee. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

De wet geeft de gemeente de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De gemeente Someren heeft een geurverordening vastgesteld voor het buitengebied (inclusief Deelgebied 4), waarbij de maximale waarde voor de geurbelasting van een specifieke veehouderij 14 OU_E/m^3 betreft.

De normstelling voor geurhinder (te berekenen als de achtergrondbelasting) is ook uit te drukken in OU/m^3 op basis van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij (aanvulling: Bijlagen 6 en 7). De in het buitengebied van de gemeente Someren nagestreefde cumulatieve geurbelasting van 28 OU/m^3 komt overeen met 25 % hinder²⁸. De in de bebouwde kom nagestreefde cumulatieve geurbelasting van 10 OU/m^3 komt overeen met 12 % hinder.

De vaste afstand tussen een (melk)rundveehouder en een geur gevoelig object is 50 dan wel 100 m, respectievelijk binnen dan wel buiten de bebouwde kom.

In de onderstaande figuur is de achtergrondbelasting weergegeven zoals die is berekend met Geomilieu voor de huidige situatie²⁹. Deze kaart geeft dus de cumulatie weer van alle veehouderijen zoals die in de huidige situatie operationeel zijn³⁰.

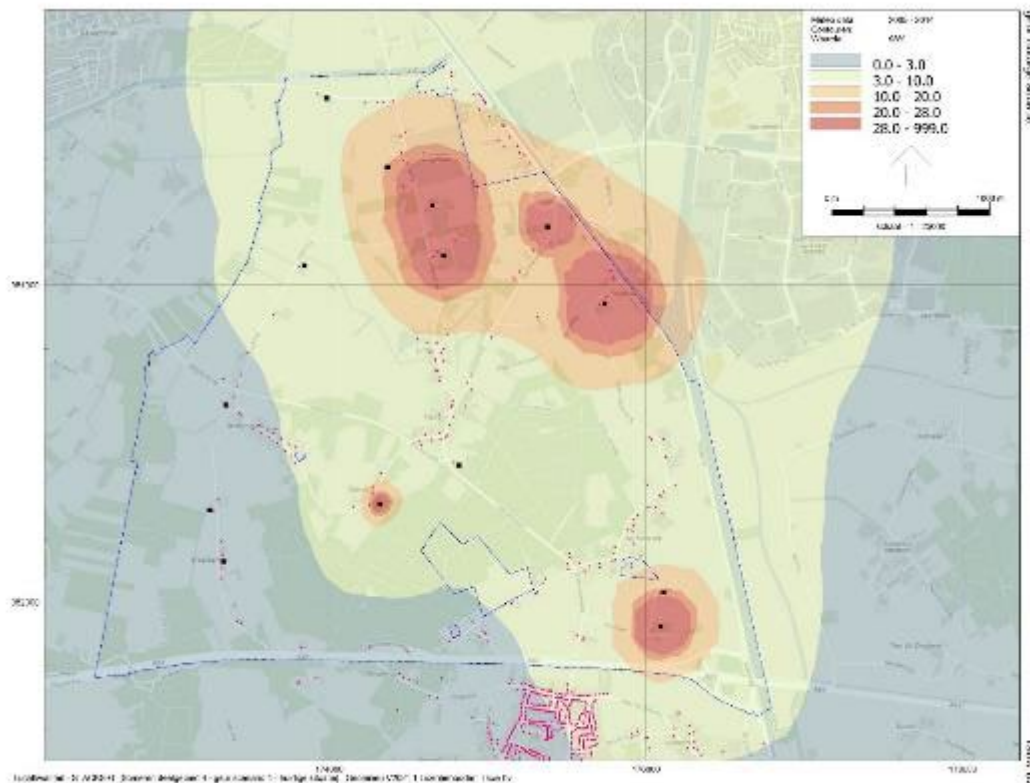
Opgemerkt wordt dat de input voor de berekeningen gebaseerd is op de generieke aannames vanuit het gebiedsmodel voor wat betreft de eigenschappen van de gebouwen, de emissiepunten en dergelijke. De rekenresultaten geven daarom een indicatie van de achtergrondwaardes in (en om) het plangebied. De uitkomsten zijn dan ook zeker niet geschikt voor het beoordelen van de situatie ten behoeve van een eventuele vergunningaanvraag voor een individuele onderneming.

²⁸ De basis voor deze verhoogde achtergrondgrenswaarde wordt gevormd door de EVALUATIE GEURGEBIEDSVISIE GEMEENTE SOMEREN 2017 van 6 juni 2017.

²⁹ Uitgangspunt voor de geurberekeningen zijn de resultaten van de inventarisatie van staltype en dieraantallen zoals die zijn verzameld ten behoeve van de stikstofberekeningen.

³⁰ Doordat alleen de geur emissies uit het onderhavige plangebied in het model zijn opgenomen is het aannemelijk dat het rekenresultaat de werkelijke achtergrondbelasting enigszins onderschat. Voor het beoordelen van het relatieve effect van de alternatieven is dit echter geen belemmering.

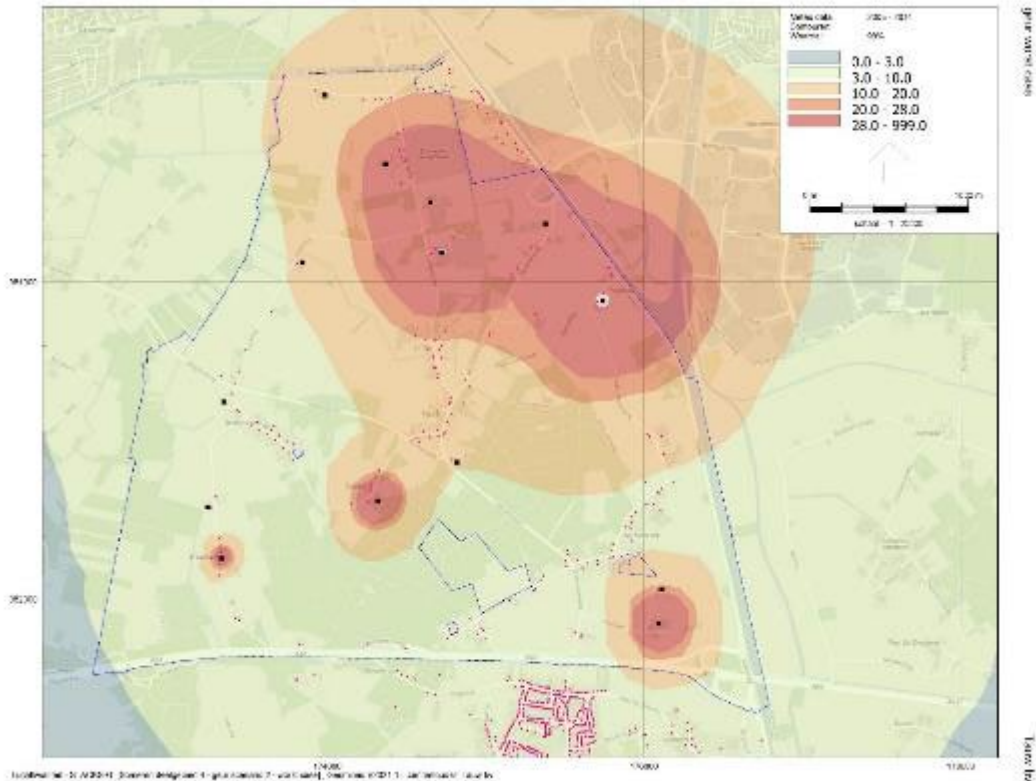
Wel is duidelijk dat er rondom de meeste intensieve veehouderijen sprake is van een verhoogde geurhinder ten opzichte van de geldende norm in het buitengebied van de gemeente.

Figuur 6.17 Berekende achtergrond geurbelasting in de huidige situatie

6.9.2 Effecten

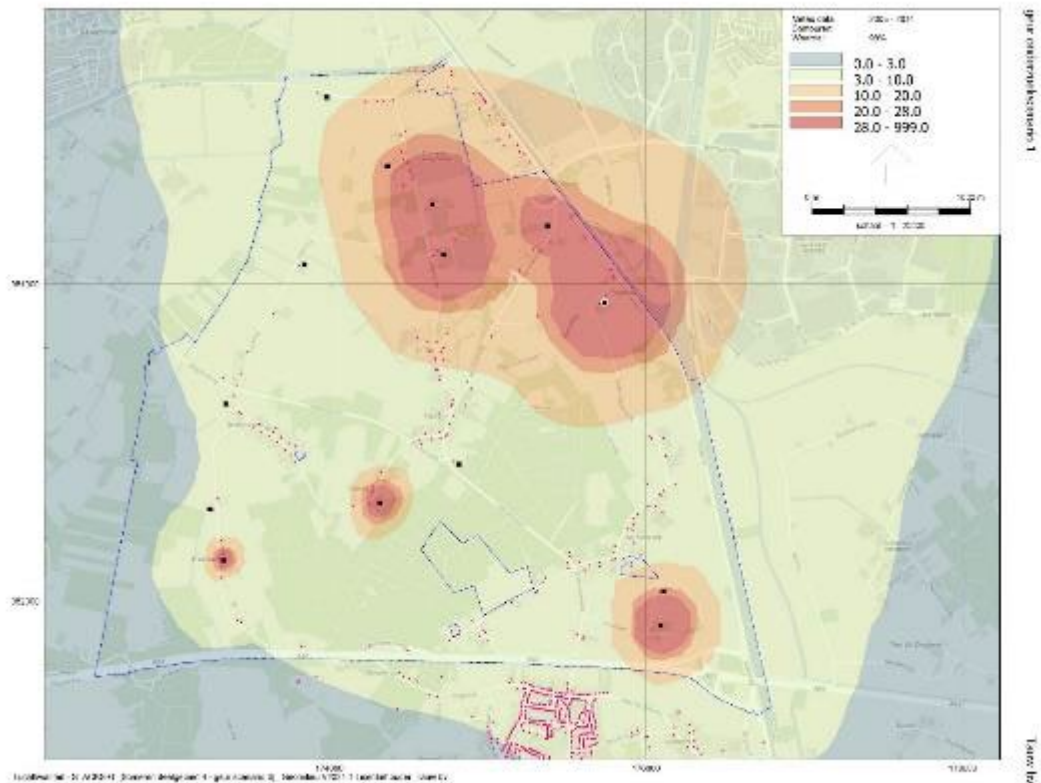
Een uitbreiding van een stal conform de geurverordening is binnen dan wel buiten de bebouwde kom niet mogelijk op een afstand van 50 respectievelijk 100 m van een geurgevoelig object (zoals een woning). Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 50 dan wel 100 m. Op termijn zullen daarmee steeds minder dierverblijven op minder dan 50 dan wel 100 m afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen. Een uitbreiding van grondgebonden veehouderij in het plangebied zal dus geen knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande bedrijven zal plaatsvinden buiten de 50 of 100 m contouren.

Figuur 6.18 Het effect op de achtergrond geurbelasting ten gevolge van de worst case

De bovenstaande figuur laat zien wat het effect zou zijn als alle intensieve veehouderijen in het plangebied volledig gebruik zouden maken van de bouwmogelijkheden die de worst case (80/50) hen biedt. Los van de vraag of dit vanuit de ammoniak-benadering tot significant negatieve effecten in de Natura 2000-gebieden zou leiden.

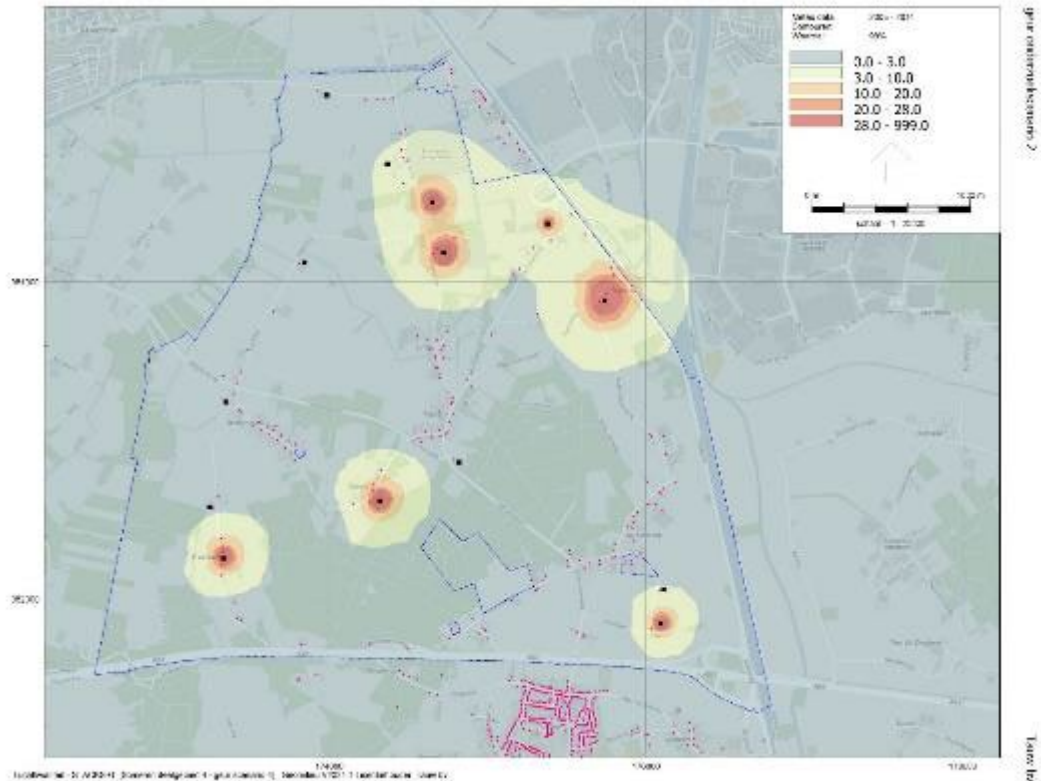
Een dergelijke worst case ruimtelijke ontwikkeling zorgt voor een negatief effect door de substantiële toename van de gecumuleerde geurbelasting op de woningen in en rondom het plangebied. Overigens geldt dat bij een uitbreiding van elke individuele onderneming het effect op de geurhinder aan sectorale wet- en regelgeving getoetst zal worden. Het scenario dat in figuur 6.19 is weergegeven zal dan ook niet op kunnen treden. Ten eerste is de vulgraad van de bouwvlakken veel hoger (80 % voor intensieve veehouderijen) dan nu de realiteit is. Ten tweede zijn er geur reducerende technieken beschikbaar die de emissies terug kunnen brengen met 85 % en 45 % voor respectievelijk varkens en kippen.

Figuur 6.19 Het effect op de achtergrond geurbelasting ten gevolge van het volbouwen van de bouwvlakken tot een vulgraad van niet meer dan 50 % voor intensieve veehouderijen

In figuur 6.19 is weergegeven wat de geurbelasting zou zijn als niet wordt uitgegaan van een vulling van de bouwvlakken met intensieve veehouderijen van 80 % maar van 50 %.

In figuur 6.20 is vervolgens het rekenresultaat weer gegeven van een scenario waarbij er op gebiedsniveau rekening is gehouden met de inzet van de maximaal mogelijke geur emissie reducerende technieken voor varkens en kippen.

Figuur 6.20 Het effect op de achtergrond geurbelasting bij een vulgraad van 50 % in combinatie met emissiereductie van 85 % dan wel 45 % voor varkens respectievelijk kippen

Door figuur 6.20 (planscenario) te vergelijken met figuur 6.17 (huidige situatie) wordt duidelijk dat er voor kippen en varkenshouders technieken beschikbaar zijn die, bij het benutten van de groeiruimte die nog in de bouwvlakken aanwezig is, de achtergrondgeurbelasting kan verlagen ten opzichte van de huidige situatie.

Opgemerkt wordt dat, op basis van het provinciaal beleid dat in het plan is overgenomen, het op perceel-niveau bijna niet mogelijk zal zijn dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de geurhinder. Ook geldt dat het aantal geurbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op geurhinder als neutraal wordt beoordeeld als rekening wordt gehouden met de planregels. Wel is duidelijk dat strikte toepassing van de planregels op perceelniveau noodzakelijk is om verdere verslechtering van de gecumuleerde geurbelasting te voorkomen in het buitengebied maar ook binnen de kernen met aaneengesloten woonbebouwing.

6.10 Gezondheid

6.10.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen in veehouderij, maar vooral de al lang lopende schaalvergroting en in het bijzonder de ontwikkeling in de richting van megastallen, hebben geleid tot discussies onder omwonenden over de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij door de verspreiding van zoönosen. Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen. Door de verschillende griepuitbraken, de recente Q-koortsuitbraak, die samenhangt met het intensief houden van melkgeiten, en de ontdekking van resistente MRSA-bacterie in de veehouderijketen enige jaren geleden, is deze discussie in een stroomversnelling gekomen.

De bedrijfsvoering van het merendeel van de veehouderijen is er in de huidige situatie nog niet op gericht om verspreiding van zoönosen te voorkomen. Ook bestaat er nog veel onduidelijkheid met betrekking tot de verspreidingsmechanismen en de kritische factoren die de kans op verspreiding succesvol kunnen beperken.

Onderzoek veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO)

In de zomer van 2016 bracht het RIVM een eerste onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden uit (RIVM Rapport 2016-0058, 2016). Dit onderzoek had zich beperkt tot Noord-Brabant en Noord-Limburg. Om te weten te komen of er in andere regio's ook een verband te vinden is tussen gezondheid en veehouderij, is het onderzoek nu ook uitgevoerd in gebieden in de provincies Gelderland, Utrecht en Overijssel. Ook in deze regio's zien de onderzoekers het extra risico op longontsteking rond geitenhouderijen, in meerdere jaren achter elkaar en ook met verschillende manieren van onderzoek. Daarom gaan de onderzoekers ervan uit dat in het algemeen geldt dat mensen die rond geitenhouderijen wonen iets vaker longontsteking krijgen dan mensen die rond andere veehouderijen wonen en mensen die niet bij een veehouderij in de buurt wonen. Voor geitenhouderijen geldt daarom vanuit de provincie een rechtstreeks werkend (vooralsnog tijdelijk) verbod op nieuwvestiging en uitbreiding.

Gedurende de planperiode zal sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen. Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toenemende schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er echter ruimte voor proces-geïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen.

GGD advies

Het beoordelen van een wens tot bedrijfsuitbreiding kan niet goed op basis van een generieke set voorschriften plaatsvinden. Elke casus dient op basis van een eigen risicoanalyse te worden beoordeeld. De GGD (in Brabant) adviseert om daarbij rekening te houden met de onderstaande elementen.

- Een minimumafstand van 250 m aanhouden tussen een veehouderij en woningen; deze afstand is vooral belangrijk bij nieuwe woningen, wijken (of nieuwe bedrijven)
- Het is ongewenst dat bepaalde combinaties van diersoorten op één bedrijf voorkomen
 - Geen varkens en pluimvee op één bedrijf
 - Geen rundvee en kleine herkauwers zoals geiten en schapen samen
 - Geen geiten en schapen samen tenzij er een gescheiden bedrijfsvoering is
 - Rundvee en varkens kunnen wel samen, als er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering

Voor wat betreft geurhinder adviseert de GGD deze te beperken tot 12 % van de bevolking in de bebouwde kom, en 20 % van de bevolking in het buitengebied. De gemeente Someren heeft er echter voor gekozen om in het buitengebied te streven het aantal gehinderden uiteindelijk terug te brengen naar 25 % (zie paragraaf 6.9.1).

Endotoxine

De blootstelling aan stoffen uit de veehouderij kunnen leiden tot negatieve gezondheidseffecten. Volgens de Gezondheidsraad is endotoxine een goede indicator voor de blootstelling van omwonenden van veehouderijen aan stoffen uit stallen die een negatieve invloed hebben op de luchtwegen. Daarom is in de 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid' de blootstelling aan endotoxine en de advieswaarde van de Gezondheidsraad als insteek gekozen. Het endotoxine toetsingskader³¹ biedt de mogelijkheid om bij de vergunningverlening aan veehouderijen uit voorzorg bescherming te bieden aan omwonenden.

Het toetsingskader haakt in op de lopende ontwikkeling van het landelijke Endotoxine toetsingskader en maakt gebruik van de daaruit voortkomende onderzoeksresultaten. Op basis van de verkregen nieuwe kennis en wetenschappelijke inzichten is met het Endotoxine toetsingskader per locatie en voor iedere individuele varkens- of pluimveehouderij in Nederland te bepalen of de endotoxineblootstelling naar de omgeving te hoog zal zijn of niet. Te hoog betekent in deze dat de blootstelling hoger is dan de advieswaarde van 30 EU/m³ van de Gezondheidsraad.

Wanneer uit de toetsing van een vergunningsaanvraag dan wel milieumelding blijkt dat sprake is van een overschrijding van de advieswaarde, dan gaat de gemeente of provincie het gesprek (dialoog) aan met de veehouder. Daarin wordt de problematiek en de ontstane situatie besproken. Vervolgens worden de mogelijkheden verkend om de aanvraag aan te passen tot standstil of

³¹ Opgemerkt wordt dat het toetsingskader 1.0 is geactualiseerd op 30 april 2018 tot de Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0

emissiereductie is bereikt. Ook kan worden nagegaan of schriftelijk instemming met uitstel op de besluitvorming op de vergunningaanvraag mogelijk is. Afhankelijk van de uitkomst van de dialoog besluit het bestuur van de gemeente of provincie hoe het verder moet met de vergunningsaanvraag. Het is aan het bestuur om de keuze te maken, elke keuze heeft juridische aspecten tot gevolg.

Naast het traject van de vergunningen kan de 'Notitie handelingsperspectieven' ook in het kader van de ruimtelijke ordening worden toegepast. Voor uitbreidingen van pluimvee of varkenshouderijen geldt dezelfde handelswijze als voor de vergunningsaanvragen van dit type bedrijven. Bij woningbouwontwikkelingen kan ook de toetsing plaatsvinden aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad voor endotoxine.

Uitgangspunt is dat de gemeenten en provincie, totdat er een landelijk toetsingskader beschikbaar komt, willen voorkomen dat nieuwe of grotere gezondheidsrisico's voor omwonenden ontstaan. Anders gezegd, gemeenten en provincie willen uit voorzorg voorkomen dat door lopende en nieuwe vergunningsaanvragen en milieumeldingen de endotoxine advieswaarde van de Gezondheidsraad wordt overschreden en daar waar deze al is overschreden er wordt voorkomen dat de overschrijding toeneemt. Dit betekent dat bij de vergunningverlening of bij milieumeldingen een standstil van de emissie fijnstof endotoxine gewenst is en bij voorkeur een reductie van de emissies wordt bereikt.

Zo lang er geen landelijk toetsingskader is voor endotoxine zitten er risico's aan elke keuze die gemaakt wordt. Dit betreffen zowel risico's voor de agrarische ondernemers als voor de bescherming van omwonenden. De risico's zijn zowel in financiële, maatschappelijke als juridische zin. Om die redenen is de doelstelling van het handelingsperspectief om op vrijwillige basis te handelen. Als met toepassing van de dialoog er uit vrijwilligheid niet minimaal een standstil wordt bereikt, zal de aanvraag aan het college van B&W worden voorgelegd voor de definitieve besluitvorming. Bij minimaal een standstil kan de aanvraag op basis van de mandaatregeling op ambtelijk niveau worden afgerond.

Op dit moment wordt al gehandeld conform het handelingsperspectief. De ODZOB adviseert de gemeente op basis van de aangevraagde vergunningen, toets aan de adviesgrenswaarde van de Gezondheidsraad en maakt inzichtelijk wat de gevolgen zijn van de vergunningsaanvraag. Met deze informatie voert de gemeente ambtelijk de dialoog met de agrarische ondernemer en verzoekt de gemeente om de aanvraag aan te passen zodat minimaal een standstil wordt gerealiseerd. De ondernemer krijgt daarna de gelegenheid om zich te beraden op de situatie, in de praktijk vraagt de gemeente namelijk om minder dieren aan te vragen of een andere staltechniek toe te passen.

6.10.2 Effecten

De verspreidingsberekeningen zoals die gepresenteerd zijn tonen aan dat als op alle percelen de maximale uitbreiding wordt gerealiseerd, er in de omgeving van de intensieve veehouderijen sprake zal zijn van meer dan 20 % geurhinder. Bij de maximale inzet van emissie reducerende

maatregelen kan de geurhinder worden teruggebracht. Geur emissie beperkende maatregelen die dit kunnen bewerkstelligen hebben ook een gunstig effect op de emissies van fijn stof. Met name in de niet-grondgebonden veehouderij geldt dat ammoniak emissie reducerende maatregelen vaak ook de emissies van geur en fijn stof beperken.

In tabel 6.3 zijn de effecten van de twee scenario's op de woonverblijven in het plangebied weergegeven.

Tabel 6.3 Effecten van de geurbelasting op het aantal woningen in het plangebied, uitgedrukt in het percentage van het aantal woningen in het plangebied

Berekende achtergrond geurbelasting op de gevel (OUe/m ³)	In de huidige situatie	In het scenario van figuur 6.20
<3	21 %	79 %
3-10	58 %	7 %
10-20	11 %	4 %
20-28	6 %	4 %
>28	5 %	6 %

Op basis van tabel 6.3 wordt vastgesteld dat in de huidige situatie, wat betreft geur, de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied minder is dan als het scenario uit figuur 6.20 gerealiseerd zou worden. Er zijn dus technieken beschikbaar waarmee verdergaande groei kan worden gerealiseerd zonder dat de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied verder afneemt. De inzet van beschikbare technische maatregelen (op nieuwe en bestaande diervverblijfplaatsen) is nodig om lokale verslechtering te voorkomen. Omdat er desondanks sprake blijft van een niet onaanzienlijke geurbelasting wordt dit aspect licht negatief beoordeeld.

Technische mogelijkheden om de gezondheid (verder) te verbeteren

Gekoppeld aan de Regeling ammoniak en veehouderij zijn voor een groot aantal verschillende diergroepen emissie arme stalsystemen beschreven, gericht op het verminderen van geur en fijnstof emissies. In het onderstaande overzicht worden de meest vergaande emissie reducerende technieken op een rijtje gezet. Voor de meeste diergroepen geldt dat door de inzet van (al dan niet gecombineerde) lucht-behandel-systemen, de emissies van geur en fijnstof kunnen worden teruggebracht. Voor melkkoeien zijn de beschikbare stof-reductie-systemen niet erg efficiënt en kan niet meer dan 35 % reinigingsrendement worden behaald. Opgemerkt wordt dat er voor de meeste andere categorieën rundvee, en voor schapen en paarden er überhaupt geen systemen beschikbaar zijn die de emissies van geur en fijnstof terug kunnen brengen.

Voor de reductie van fijnstof vanuit stallen voor varkens en pluimvee bestaan redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van fijnstof emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 80 %. Daarnaast zijn er ook stalsystemen beschikbaar die, zonder dat de ventilatielucht behandeld dient te worden, kunnen zorgen voor een afnemen van de emissies van fijnstof door aanpassingen aan met name de vloeren van de stallen en de mest-opvang-systemen.

Voor de reductie van geur bestaan er voor varkens ook redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van de geur emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 85 %. Voor de pluimveesector zijn dergelijke hoog-rendement systemen (nog) niet beschikbaar: het maximaal haalbare geur-reinigings-rendement vanuit een pluimveestal is vooralsnog niet meer dan 45 %. Alle andere stalsystemen, die wel de emissies van ammoniak en fijnstof in zekere mate terug kunnen brengen, hebben verder geen effect op de emissies van geur vanuit een pluimveestal.

DIERGROEP		meest vergaande geur-reductie technieken	meest vergaande stof-reductie technieken
A1	melkkoeien	niet vastgesteld	chemisch luchtwassysteem tot 35% reductie
A2	zoogkoeien	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A3	vrouwelijk jongvee	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A4	vleeskalveren	luchtwassysteem tot 85% reductie	gecombineerd luchtwassysteem tot 80% reductie
A6	vleesstieren	niet beschikbaar	niet beschikbaar
A7	fokstieren	niet vastgesteld	niet beschikbaar
B1	schapen	niet beschikbaar	niet beschikbaar
C	geiten	niet beschikbaar	niet beschikbaar
D1.1	fokzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.2	kraamzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.3	guste zeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D2	dekberen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D3	vleesvarkens	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
E1	opfokhennen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E2	legkippen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E3	jonge vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E4	vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E5	vleeskuikens	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F1	jonge vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F2	vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F3	oude vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F4	vleeskalkoenen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G1	vleeseendouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G2	vleeseenden	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
K	paarden/ponies	niet beschikbaar	niet beschikbaar

6.11 Gezondheidsbevordering

6.11.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Vanwege de aankomende Omgevingswet wordt nagedacht over hoe de inrichting van de leefomgeving kan bijdragen aan een gezonde(re) leefstijl. Een concreet voorbeeld hiervan is de werkgroep Ruimtelijke Ordening van GGD GHOR Nederland. Deze werkgroep heeft verschillende werksessies gehad samen met het RIVM en regionale GGD 's. De uitkomst van de werksessies is een set van kernwaarden die leidend kunnen zijn voor de inrichting van een gezonde leefomgeving. De gemeente Someren wil gezondheidsbevordering en de daarvoor benodigde inrichting van de leefomgeving een plek geven in de omgevingsvisie.

In de huidige situatie onderkent de gemeente Someren dat er met betrekking tot alcohol en drugs een probleem is in de gemeente. Er is, onder andere, binnen de ambitie notitie 'aanpak alcohol en drugs' beleid om dit aan te pakken. Dit vraagt echter om een cultuuromslag en is een proces met een lange adem.

De GGD Brabant-Zuid-Oost heeft een afdeling Gezondheidsbevordering. Regelmatig onderzoekt deze afdeling de staat van de gezondheid in de regio. Daarnaast ondersteunen de regionale GGD-afdelingen gemeentes bij het vormen van beleid voor gezondheidsbevordering. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het delen van basis- en onderzoeksgegevens, het aansluiten bij lokale uitgangspunten rondom gezondheid en het gezamenlijk ontwikkelen van projecten met als doelstelling een gezonde leefstijl³². De Brabantse Omgevings Scan (BrOS) is hier een goed voorbeeld van; data over de leefomgeving wordt hierin gekoppeld aan de gezondheidsbeleving van inwoners. De data is digitaal inzichtelijk in cijfers en op de kaart via: www.brabantscan.nl/bros. Vanuit de regionale GGD is er dus beleid met betrekking tot gezondheidsbevordering. Hoewel, dit meer relevant is voor stedelijke gebieden, is het goed een aantal punten met betrekking tot gezondheidsbevordering in het buitengebied te noemen.

In de huidige situatie liggen er al fiets- en wandelpaden in het buitengebied als onderdeel van het recreatief netwerk. Er is echter geen nader beleid om wandel- en fietsmogelijkheden verder te versterken.

De Herselse heide en bossen

De gemeente Someren schrijft in de Structuurvisie Someren 2028 dat gelet op het gezondheidsbelang goede sportvoorzieningen een basisvoorwaarde zijn. Mochten er zich in de periode tot aan 2028 wijzigingen voltrekken met een ruimtelijke component dan is het ruimtelijk belang ondergeschikt aan het sportbelang. De gemeente noemt de Herselsse Bossen als bijzonder sportterrein waar een positieve planologische bestemming wenselijk is.

In de structuurvisie Someren 2028 wordt de voormalige stortplaats de Herselsse heide genoemd als locatie waar in aanvulling op bestaande mountainbike routes in de Somerse bossen een mountainbike en of BMX parcours kan worden aangelegd. Door een grondophoging vanwege de doelstelling om natuur- en boswaarden te versterken, komt dit mooi samen met het voornemen de mountainbike routes uit te breiden.

Beleidsnota niet agrarische functies in het buitengebied

De beleidsnota voor niet agrarische functies in het buitengebied is hier een koppelkans. In de beleidsnota wordt de problematiek rondom voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) verbonden met de vraag welke functies wenselijk worden geacht in het buitengebied. Het doel is "een aantrekkelijk, groen en landelijk buitengebied dat in combinatie met een vitale dorpskern ervoor zorgt dat aan iedere inwoner en bezoeker een prettige fysieke en sociale leefomgeving wordt geboden. Hierbij is er een duidelijke scheiding tussen het stedelijk gebied en het buitengebied en wordt gestreefd naar zo min mogelijk leegstand van VAB's. Duurzaamheid is hierbij het kernwoord." Duurzaamheid in brede zin behelst: people, planet & profit. Een prettige fysieke en sociale leefomgeving voor alle inwoners kan ook betekenen dat de gelegenheid wordt geboden in of nabij vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen om te bewegen of waar een gezonde levensstijl wordt gestimuleerd vanuit regionale of lokale beleidsprogramma's.

³² [Gezondheidsbevordering - GGD Brabant-Zuidoost - Digitale Sociale Kaart Nederland \(digitale-sociale-kaart.nl\)](#)

6.11.2 Effecten

Hoewel gezondheidsbevordering slechts in beperkte mate een relevant beleidsthema is voor het buitengebied zijn er mogelijkheden om een gezonde levensstijl te stimuleren. Het versterken van het recreatieve netwerk van fiets- en wandelpaden kan gebruikt worden voor beweging niet alleen van recreanten maar juist ook van inwoners. Het verbinden van een opgave voor natuur en het realiseren van mountainbikeroutes is een mooi voorbeeld van het uitbreiden van het netwerk van fietspaden en daarmee van gezondheidsbevordering. Wellicht zijn (VAB's) plekken waar in of nabij bewoners de mogelijkheid wordt geboden te bewegen of waar een gezonde(re) levenswijze wordt gepromoot vanuit gemeentelijke of regionale beleidsprogramma's. Er is echter geen direct effect van het plan op het thema gezondheidsbevordering want als men de volledige ambitie wil bereiken dan is alleen het aanleggen van fietspaden niet voldoende. Het effect van het plan wordt beoordeeld als neutraal (0).

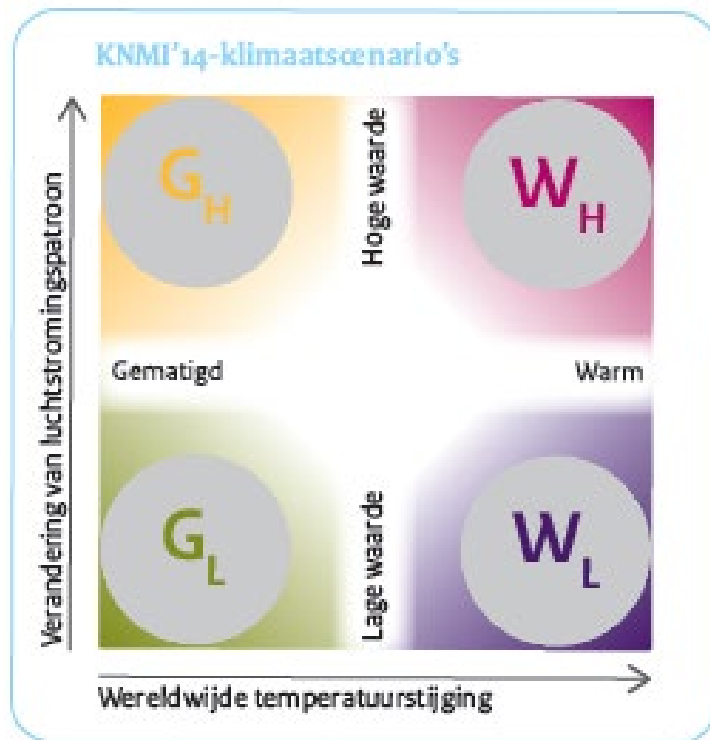
6.12 Klimaatambities en klimaatrobustheid

Bij klimaat gaat het hierna om wateroverlast, overstromingen, droogte en hitte. In deze paragraaf zijn de klimaataspecten: droogtestress, hittestress en wateroverlast beschreven. Deze aspecten bieden inzicht in de huidige situatie van het klimaat voor Someren en meer specifiek, deelgebied 4. Met informatie van de gemeente wordt kwalitatief beoordeeld wat de bijdrage van het plan is aan de klimaatambities van de gemeente en de klimaatrobustheid van het plan. Onder andere de klimaat stresstest van de gemeente Someren en de klimaateffectenatlas bieden hiervoor de basis.

6.12.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Klimaat

Het is onzeker hoe het toekomstige klimaat er precies uit ziet. Op basis van de wereldwijde temperatuurstijging heeft het KNMI vier klimaatscenario's ontwikkeld voor Nederland. In de G-scenario's (Gematigd) is er sprake van 1 °C mondiale temperatuurstijging in 2050 en in de W-scenario's (Warm) is er sprake van 2 °C stijging in 2050 ten opzichte van 1981-2010. In de GH en de WH scenario's is er daarnaast ook sprake van verandering van luchtstromingspatronen waardoor bijvoorbeeld de zomers droger worden. Samen geven de scenario's de hoekpunten weer waarbinnen klimaatverandering waarschijnlijk zal plaatsvinden (zie figuur 6.21).

Figuur 6.21 KNMI '14 Klimaatscenario's

Gemeentelijk klimaatbeleid: Onweerstaanbaar Someren

De gemeente Someren, Waterschappen Aa en Maas en de Dommel hebben in 2017 de handen ineengeslagen om Someren klimaatbestendiger te maken. Gezamenlijk met inwoners, agrariërs en andere partijen wordt naar oplossingen gezocht voor klimaatknelpunten in het landschap.

Hiervoor is de eerste stap gezet met de Klimaatagenda 2030. Hierin staat een heldere ambitie en aanpak voor een klimaatbestendiger Someren. Met klimaatagenda 2030 slaan de gemeente, de Waterschappen Aa en Maas en de Dommel, ZLTO Someren, IVN, WOCOM, Bosgroep Zuid en Staatsbosbeheer, de provincie Noord-Brabant en de Rabobank de handen ineen om Someren weerbaar te maken tegen droogte, hevige regenval en hittestress. Het klimaat verandert en daarmee moeten bepaalde eisen worden gesteld aan de openbare ruimte. Dit doen de genoemde organisaties onder de naam van 'Onweerstaanbaar Someren'.

De doelen die zijn opgenomen in de klimaatagenda 2030 zijn overzichtelijk samengevat in het factsheet 'Onweerstaanbaar Someren'. In 2030:

- Hebben we samen onze leefomgeving klimaatbestendiger gemaakt
- Klimaatbestendig bouwen/inrichten is de standaard
- Weten we op detailniveau hitte/droogte/water risico's
- Zijn er richtlijnen en beleidsregels voor klimaatadaptatie
- Hebben we alle mogelijkheden (binnen kaders) benut

- Zijn de projecten uit het uitvoeringsprogramma uitgevoerd
- Zijn we aangesloten bij regionale en landelijke agenda's

Op basis van de principes 'samen', 'adaptatie', 'water' en de agendapunten 'risicodialogen', 'waterkwaliteit', 'hitte' en '(burger)initiatief' wordt aan het klimaatprogramma gewerkt.

Gemeentelijk klimaatbeleid: Onweerstaanbaar Someren deelgebied 4

Als onderdeel van de gemeentelijke projectenbundel 'Onweerstaanbaar Someren' is in deelgebied 4 de Steemertseweg en vrachtwagenparkeerplaats heringericht waardoor het hemelwater niet naar de rioolwaterzuivering stroomt. Dit project is inmiddels gereed en draagt bij aan het tegengaan van wateroverlast, hittestress, droogte en draagt bij aan de water- en bodemkwaliteit.

Hittestress (meer tropische dagen/nachten)

De verschillende scenario's bevatten relevante afgeleide effecten (op basis van onder meer de klimaateffectenatlas) van klimaatverandering binnen en rondom het plangebied:

De kwetsbaarheid van de gemeente Someren voor het aspect hitte is in navolging van de klimaatstresstest van Arcadis³³ bekeken aan de hand van het aantal tropische nachten en hittestress door warme nachten. De resultaten voor het specifieke deelgebied 4 volgen uit de klimaateffectenatlas.

Tropische dagen: huidige- en toekomstige situatie

Het aantal tropische dagen (max groter of gelijk aan 30 °C) is in de huidige situatie 6-9 dagen per jaar. Het aantal tropische dagen (max groter of gelijk aan 30 °C) is in de toekomstige situatie 2050 meer dan 18 tropische dagen per jaar.

Tropische nachten: huidige- en toekomstige situatie

Volgens de klimaateffectenatlas en de klimaatstresstest is er in de huidige en toekomstige situatie 2050 geen hittestress door warme of tropische nachten in deelgebied 4.

Hittestress voor vee

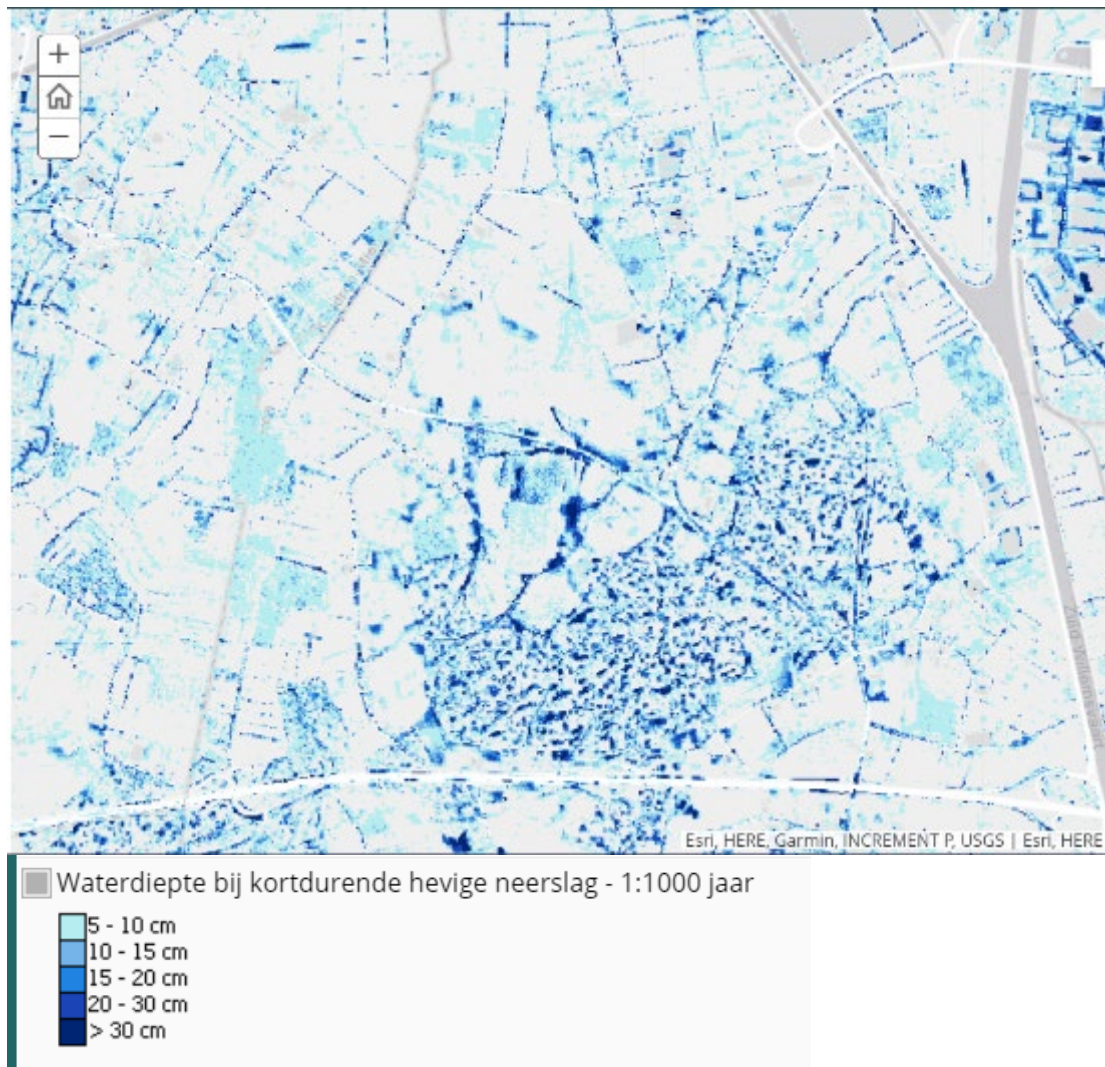
Als apart onderdeel wordt in de bijlage van de klimaatstresstest nog hittestress specifiek benoemd voor vee. Gezien de voornaamste functie van veehouderijen binnen het plangebied 4, wordt dit hier kort aangestipt. Hittestress bij runderen kan leiden tot minder voedselopname waardoor het gewicht afneemt en de productie van zuivel of vlees afneemt terwijl de kans op longproblemen toeneemt. Hittestress is ook van invloed op het geboortegewicht van jongvee en de vruchtbaarheid van koeien. Een hoge luchtvochtigheid én hitte zorgt daarnaast voor een grotere kans op schimmelvorming op gras. De effecten van hittestress gelden ook voor varkenshouderijen. Zeker, omdat deze voornamelijk binnen worden gehouden. Daarbij zorgt een hoge luchtvochtigheid voor een grotere kans op virusoverdracht bij varkens. Bovendien neemt de ammoniakemissie onder invloed van hitte verder toe. Concluderend leidt dit tot hogere kosten voor de boeren. Met name voor de intensieve veeteelt is dit een negatief effect.

³³ Klimaatstresstest gemeente Someren 083940075 A - Datum: 26 oktober 2020 (Veldmaat & van der Aa, 2020)

Wateroverlast (door meer extreme neerslag)

Door klimaatverandering veranderen neerslagpatronen. Als gevolg hiervan zullen er vaker overstromingen plaatsvinden door hevige regenbuien. In verstedelijkte gebieden staan straten vaker blank en dit zorgt voor de nodige overlast. Het klimaataspect wateroverlast is bekeken aan de hand van de klimaateffectenatlas en de klimaatstresstest van de gemeente. Wateroverlast is uitgesplitst naar wateroverlast door extreme neerslag en grondwateroverlast.

In figuur 6.22 is aangegeven op welke plaatsen in het plangebied water zich kan ophopen als gevolg van extreme neerslag (1:1000 jaar). Over het algemeen is zichtbaar dat in gebieden met meer verharding (straten en wegen) meer wateroverlast is door hevige neerslag.

Figuur 6.22 Uitsnede wateroverlastkaart (bron: Klimaateffectatlas): Deze kaart laat globaal zien op welke plekken in het deelgebied neerslag zich kan ophopen (blauw= waterdiepte > 5 cm)

Met het plan zijn nieuwe ontwikkelingen en uitbreidingen mogelijk die leiden tot extra verharding. Figuur 6.22 laat zien waar wateroverlast optreedt door klimaatverandering. De problemen treden vooral op in bebouwd gebied. Binnen het plangebied van Buitengebied Someren deelgebied 4 zijn vooral problemen zichtbaar op plekken waar meer verharding aanwezig is.

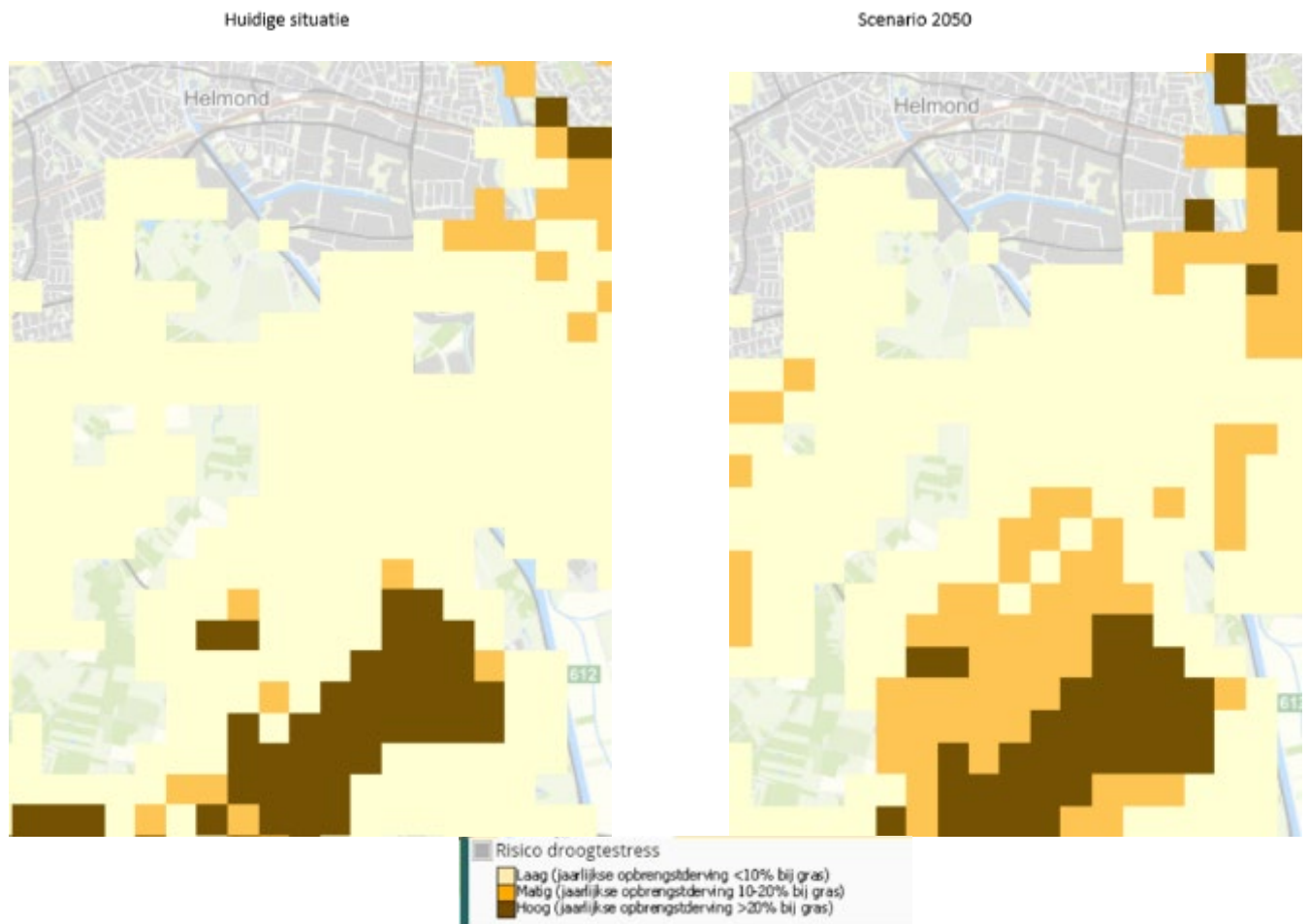
Grondwateroverlast

In de KNMI '14 klimaatscenario's neemt de neerslag in de winter toe, terwijl de verdamping ongeveer gelijk blijft. Een gevolg daarvan is dat de aanvulling van het grondwater in de winter toeneemt, de grondwaterstand stijgt, kwel (uittredend grondwater) toeneemt en daarmee de kans op overlast groter wordt. In de huidige situatie ligt de gemiddeld laagste grondwaterstand in de gemeente Someren tussen de 60 cm en > 200 cm onder maaiveld. Voor gemeente Someren deelgebied 4 is de kans op toename van de grondwateroverlast in 2050 klein tot aanmerkelijk op basis van gegevens van de klimateffectenatlas en de klimaatstresstest uitgevoerd door Arcadis. Dat betekent voor delen van plangebied deel 4 een kleine tot aanmerkelijke kans op een maximale grondwaterstijging van 0,05-0,2 meter in landelijk gebied en een kleine tot aanmerkelijke kans op een grondwaterdiepte van minder dan 1,1 meter.

Droogtestress

Naast nattere perioden en heviger buiten wordt er ook droogte verwacht. De kans op drogere zomers neemt toe. Dit betekent dat het neerslagtekort in het groeiseizoen toeneemt, de grondwaterstanden in de zomer verder uit kunnen zakken en dit kan leiden tot het verdrogen van vegetatie. In de zomer kan de bodem zo ver uitdrogen, dat planten niet meer optimaal kunnen verdampen. Ze ondervinden dan droogtestress. Eerst sluit een plant zijn huidmondjes om waterverlies via verdamping te voorkomen, maar uiteindelijk kan de plant geheel of gedeeltelijk afsterven. Droogtestress komt met name voor op bodems met een diepe grondwaterstand beneden het maaiveld en met een grove textuur, zoals grof zand. Op zware kleigrond (vooral komklei) ontstaat echter ook makkelijk droogtestress.

In de landbouw leidt droogtestress tot een afname van de gewasopbrengst. Gewassen die slecht tegen droogte kunnen zijn bijvoorbeeld groenten, aardappelen en bieten. Op basis van de klimateffectatlas kan gesteld worden dat het risico op droogtestress in de huidige situatie het plangebied deelgebied 4 voor een groot deel matig (jaarlijkse opbrengstderving 10 % - 20 % bij gras) tot hoog is (jaarlijkse opbrengstderving >20 % bij gras). De aanname die hierbij gedaan is, is dat er overal in Nederland gras ligt. In het specifieke plangebied staat ook andere vegetatie die meer of minder kwetsbaar is dan gras. Over het algemeen neemt de droogtestress in het kaartscenario van 2050 aanzienlijk toe en met name op hogere zandgronden. Het risico op droogtestress is in het specifieke deelgebied 4 matig tot hoog.

Figuur 6.23 Uitsnede droogtekaart (bron: Klimateffectatlas): Deze kaart laat globaal zien op welke plekken in de huidige situatie en het scenario 2050 het deelgebied een risico vormen voor droogtestress (gekeken naar: jaarlijkse opbrengstderving)

Voor de meeste droogtegevoelige gebieden geldt dat klimaatverandering tussen de 1 en 2,5 % potentieel extra gewasderiving leidt. Slechts zeer lokaal loopt dit percentage op tot meer dan 5 %. De ondergrond op de droogtegevoelige locaties bestaan veelal uit zwak lemige en leemarme (podzol- en stuifzand-) gronden in combinatie met een lage grondwaterstand. Op locaties waar deze bodemsoort voorkomt maar geen toename aan potentiële gewasderiving optreedt ligt het rekenkundig gemiddelde van de drie laagste grondwaterstanden over een bepaalde periode [gemiddeld laagste grondwaterstand: GLG] dat er nog voldoende capillaire nalevering mogelijk is om een toename aan droogteschade te voorkomen. Dat betekent dat de bodem nog voldoende vocht kan opnemen om de droogte te voorkomen.

6.12.2 Effecten en klimaatrobustheid

Hierna wordt het plan getoetst op de criteria van: de bijdrage aan de gemeentelijke klimaatambities en de klimaatrobustheid. De gemeentelijke klimaatambities zijn vervat in de Klimaatagenda 2030. De doelen die hierin zijn opgenomen zijn: het klimaatbestendiger maken van de leefomgeving, klimaatbestendig bouwen en inrichten moet de standaard zijn, het op detailniveau beschikken over informatie met betrekking tot hitte, droogte en water risico's, het benutten van de mogelijkheden voor klimaatadaptatie, het uitvoeren van projecten binnen de uitvoeringsprogramma's en aansluiten bij regionale en landelijke klimaatagenda's. Het is een kwalitatieve beoordeling op basis van beleidsinformatie van de gemeente Someren op het gebied van klimaat.

Bijdrage van het plan aan de klimaatrobustheid

Ruimtelijke ontwikkelingen hebben invloed op de klimaatrobustheid. Hieronder is per effect een korte beschouwing opgenomen van de effecten van het plan. Daarna is een conclusie opgenomen over de bijdrage van het plan aan de klimaatbestendigheid van het gebied. Bij de beschrijvingen is gebruik gemaakt van de Klimaatstresstest voor gemeente Someren.

Hittestress

Bebouwing vergroot hittestress en groen en water verminderen de hittestress. Het plan maakt verdere verdichting van bestaande bouwvlakken mogelijk en draagt daardoor bij aan hittestress. Echter, dit effect is in het buitengebied vrijwel te verwaarlozen. Er wordt geen effect verwacht, de beoordeling is neutraal (0).

Droogtestress

Naast nattere perioden en heviger buiten wordt er ook droogte verwacht. De kans op drogere zomers neemt toe. Dit betekent dat het neerslagtekort in het groeiseizoen toeneemt, de grondwaterstanden in de zomer verder uit kunnen zakken en dit kan leiden tot het verdrogen van vegetatie. Het plan maakt verdere verdichting van agrarische bouwvlakken mogelijk. De grondwaterstanden in de zomer kunnen verder uitzakken wanneer hemelwater niet ten goede komt aan grondwateraanvulling. Dit kan verder doorwerken in verdroging van vegetatie zoals op grasland. Dit is een licht negatief effect (-).

Wateroverlast - oppervlaktewater

Eén van de gevolgen van klimaatverandering is dat hevige regenbuien vaker voor zullen komen én intenser worden. Volgens het KNMI neemt tot 2050 de intensiteit van hevige regenbuien met 12 tot 25 % toe. In de huidige situatie zijn er enkele watergangen die overstromen en waar sprake is van plaatselijke inundatie. Met het plan zijn uitbreidingen binnen bouwvlak mogelijk die eventueel leiden tot extra verharding. Door de eisen voor waterberging zouden deze niet tot extra wateroverlast mogen leiden. Wel is het zo dat als er een gebied ontwikkeld wordt, er minder mogelijkheden over blijven om huidige problemen met wateroverlast op te lossen. De problemen treden vooral op in bebouwd gebied. de beoordeling is neutraal (0).

Klimaatrobuustheid

Door uitbreiding van bebouwing veehouderijen binnen de bestaande bouwvlakken zal het plangebied over het geheel gezien meer gaan verdichten. Door meer verharding/bebouwing neemt de kans, hoewel klein in het buitengebied, op hittestress toe. Tegelijkertijd neemt de kans op overstroming toe, omdat het water bij verharding niet opgevangen kan worden of niet in de bodem infiltreert. In het bestemmingsplan zijn geen specifieke maatregelen opgenomen om de gevolgen van hittestress tegen te gaan. Bijvoorbeeld door meer groen of water op te nemen in het plan of verplichtingen op te nemen voor nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot schaduwwerking, kleur daken, et cetera. Met betrekking tot wateroverlast zijn geen aanvullende maatregelen, zoals toepassen waterdoorlatende verharding, benoemd in het bestemmingsplan. Onder de naam van 'Onweerstaanbaar Someren' is in plangebied deel 4 wel in een project gewerkt aan het tegengaan van droogte, hittestress en wateroverlast. Daarom is gekozen het effect op dit aspect als neutraal te benoemen (0).

Doelbereik gemeentelijke klimaatambities

Een positieve ontwikkeling op het gebied van klimaatadaptatie is de projectenbundel van Onweerstaanbaar Someren. Ook de gemeentelijke Klimaatagenda 2030 is beleid gericht op het waarmaken van ambities met betrekking tot klimaat(adaptatie). In het plan zijn verder geen randvoorwaarden en uitgangspunten opgenomen met betrekking tot klimaatadaptatie en het klimaat robuuster inrichten van de leefomgeving. Het bestemmingsplan voor deelgebied 4 van het buitengebied draagt niet bij aan de gemeentelijke klimaatambities. Hierna zijn een aantal mitigerende maatregelen opgenomen die kunnen bijdragen aan het realiseren van de klimaatambities van de gemeente.

Mitigerende maatregelen

Met betrekking tot wateroverlast kan gedacht worden aan de berging van hemelwater in de openbare ruimte, het toepassen van waterdoorlatende verharding, aanleg van extra groenstroken inclusief wadi's, waterberging op daken van bedrijfsgebouwen en kassen, dimensionering van het watersysteem en riolering op een bui van minstens 60 mm, bij voorkeur meer. Met betrekking tot hitte zijn er de volgende mogelijkheden voor mitigatie en optimalisatie:

- Zorgen voor schaduw. Dit werkt het beste door het plaatsen van bomen
- Laat de straten oost-west lopen, zodat er altijd aan 1 kant schaduw is voor fietsers of voetgangers
- Zorgen voor schaduw bij laden en lossen. Dit kan door een afdak, door een slimme inrichting van de gebouwen in de ruimte. Ook is het slim om de laden en lossen plekken zo te situeren dat zij rond het middaguur in de schaduw vallen, zodat de hittestress voor werknemers beperkt blijft
- Aanleg van zonnepanelen. Dit heeft een koelende werking voor de gebouwen
- Aanleg van witte daken (in plaats van zwart bitumen). Dit is een simpele en kostenefficiënte maatregel, waardoor er minder koeling/airconditioning nodig is en het binnenklimaat prettiger is

- Aanleg van groene daken. Dit is ook een kosten efficiënte maatregel, die de natuur in de omgeving ten goede komt. Ook mogelijk om voor de werknemers een groen dak als lunchplek ter beschikking te stellen
- Rode of witte bestrating, in plaats van asfalt. Dit vermindert de warmte-uitstraling aanzienlijk

Daarnaast geldt in het algemeen dat ontwikkelingen kansen bieden om zaken aan te pakken. Het kan dan gaan om hoe nieuwe bebouwing wordt aangelegd en ingepast, of bestaande situaties kunnen aangepast worden. Denk bijvoorbeeld aan het aanplanten van meer groen om hittestress te beperken wanneer een weg wordt aangepakt. Dit is alleen niet als hard uitgangspunt opgenomen in het plan, maar biedt zeker mogelijkheden.

6.13 Energie

Energie moet bekeken worden als volledige infrastructuur. Met andere woorden: van de productie van energie tot aan de gebruiker ervan. In toenemende mate is de ambitie op vrijwel alle bestuurlijke schaalniveaus mondiaal, (inter)nationaal, regionaal, provinciaal en lokaal om over te stappen naar meer hernieuwbare vormen van energieopwekking. Energie speelt in toenemende mate een onmisbare rol voor het functioneren van de maatschappij. Op basis van de door de gemeente geformuleerde ambities voor energie wordt getoetst of deze binnen het plangebied gerealiseerd worden. Daarbij wordt zowel gekeken naar energieverbruik als energieopwekking. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in hoeveel het energieverbruik en de CO₂-emissie in de huidige situatie is en met welke maatregelen het plan bijdraagt aan het halen van gemeentelijke en provinciale ambities. Deze beoordeling vindt kwalitatief plaats op basis van het ambitiesdocument Someren Natuurlijk Duurzaam en het beleidsproject Onweerstaanbaar Someren.

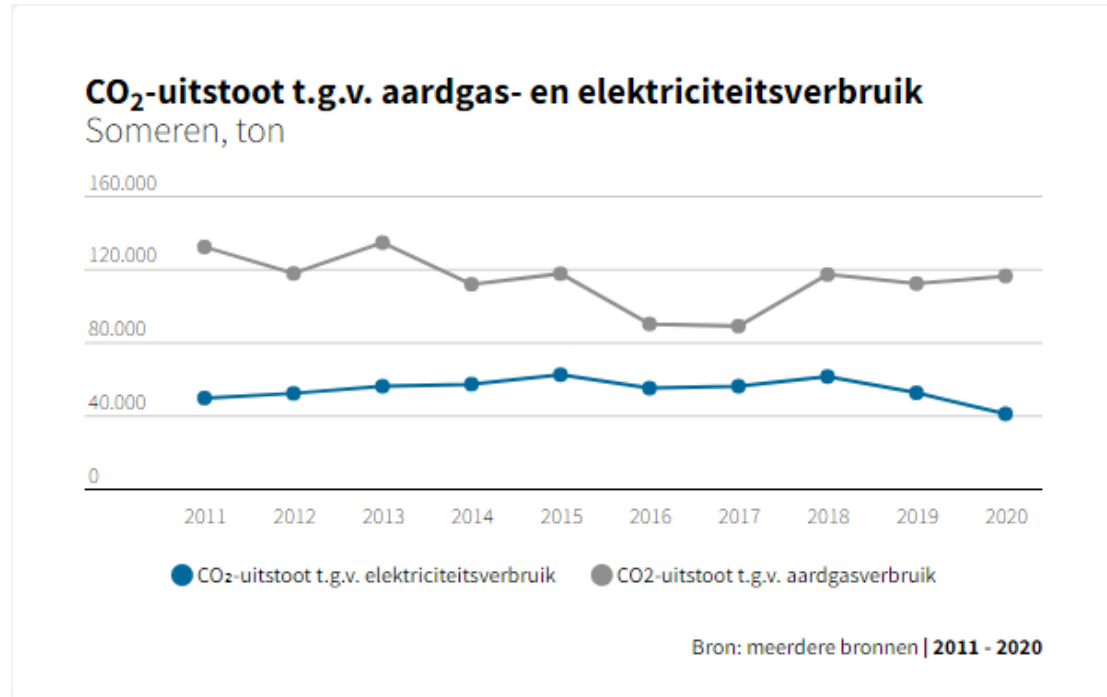
6.13.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Hierna wordt de huidige situatie en autonome ontwikkeling met betrekking tot duurzame energie in de gemeente Someren besproken. Allereerst wordt gekeken naar het energiegebruik in de gehele gemeente Someren. Daarna is gekeken naar de gemiddelde gas- en elektriciteitslevering per bedrijf in het deelgebied 4 van het buitengebied. Vervolgens wordt gekeken naar de energieopwekking van hernieuwbare energie in de gehele gemeente Someren. Wat volgt is een beschrijving van de beleidsambities van de gemeente Someren op het gebied van duurzame energie. Na de effectbeschouwing van energiegebruik en energieopwekking en ambities voor duurzame energie volgen aanvullende maatregelen voor een verbetering van mogelijkheden voor duurzame energie.

Energiegebruik gehele gemeente Someren

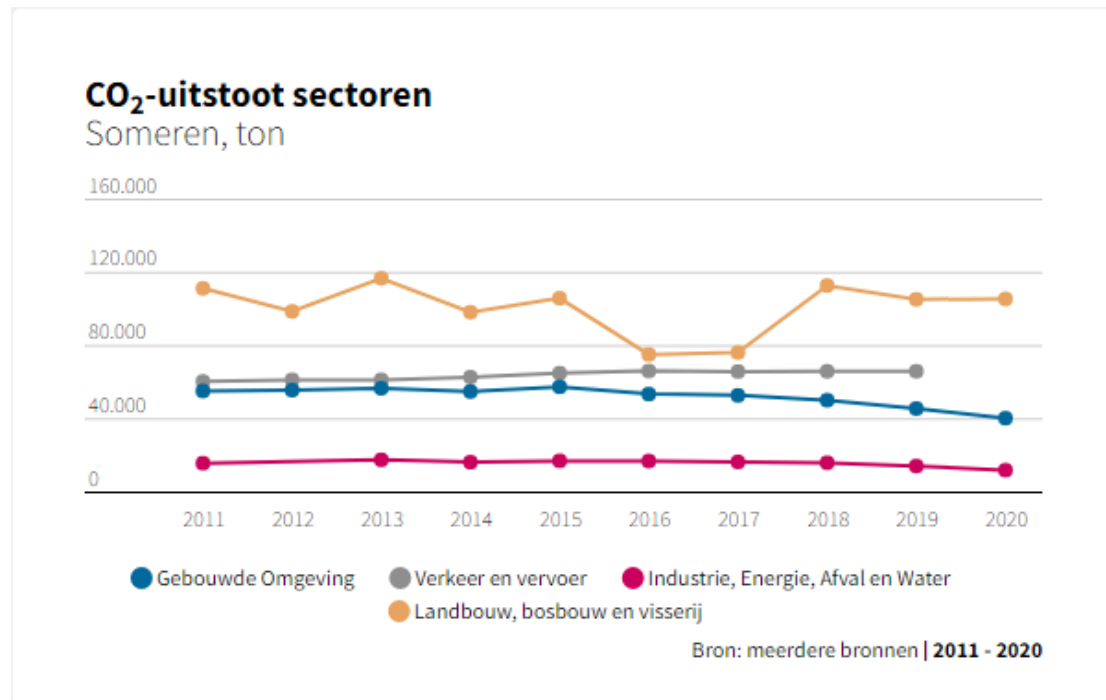
Op basis van bronmateriaal uit de digitale klimaatmonitor is gekeken naar het aspect Emissiefactor elektriciteit kg/kWh en de Emissiefactor aardgas kg/m³ voor de gemeente Someren als geheel. De emissiefactor elektriciteit is voor Someren 0,29kg/kWh in 2020 en de emissiefactor aardgas is voor Someren 1,785 kg/m³ in 2021. In figuur 6.24 en figuur 6.25 is de CO₂-uitstoot in tonnen in de gehele gemeente Someren zichtbaar ten gevolge van gas en elektriciteitsgebruik

over de afgelopen tien jaar. Daarnaast is de CO₂-uitstoot in tonnen uitgesplitst naar verschillende sectoren gezien over de afgelopen 9 à 10 jaar.

Figuur 6.24 CO₂-uitstoot ten gevolge van gas- en elektriciteitsgebruik in gemeente Someren over de periode 2010-2020 ³⁴

³⁴ Afkomstig van klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/co2uitstoot

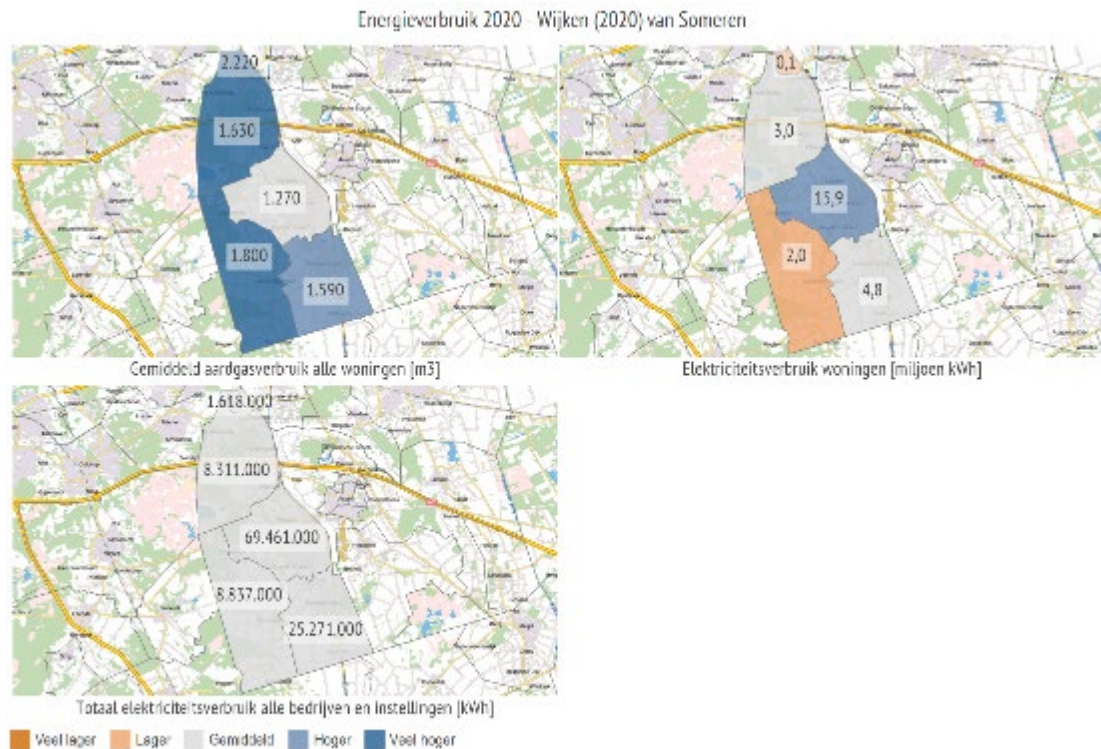

Figuur 6.25 CO₂-uitstoot over de verschillende sectoren in Someren over de periode 2011 - 2020

Energiegebruik Someren deelgebied 4 Buitengebied

Voor het specifieke deelgebied 4 is in onderstaande figuur 6.26 weergegeven wat het gemiddelde aardgasverbruik van alle woningen (m³) en het elektriciteitsgebruik van woningen (miljoen kWh) is in 2020 in verschillende delen van Someren. De verschillende wijken zijn tegen elkaar afgezet waardoor een schaal van 'veel lager' tot 'veel hoger ontstaat'. Het aardgasverbruik van woningen in deelgebied 4 is veel hoger en het elektriciteitsgebruik is gemiddeld. Het elektriciteitsgebruik van bedrijven en instellingen is gemiddeld. Van het aardgasverbruik van bedrijven en instellingen zijn voor deelgebied 4 geen cijfers beschikbaar³⁵.

³⁵ https://klimaatmonitor.databank.nl/jive?presel_code=kaart_gas_woningen_wijk&geoitem_codes=gemeente_1680

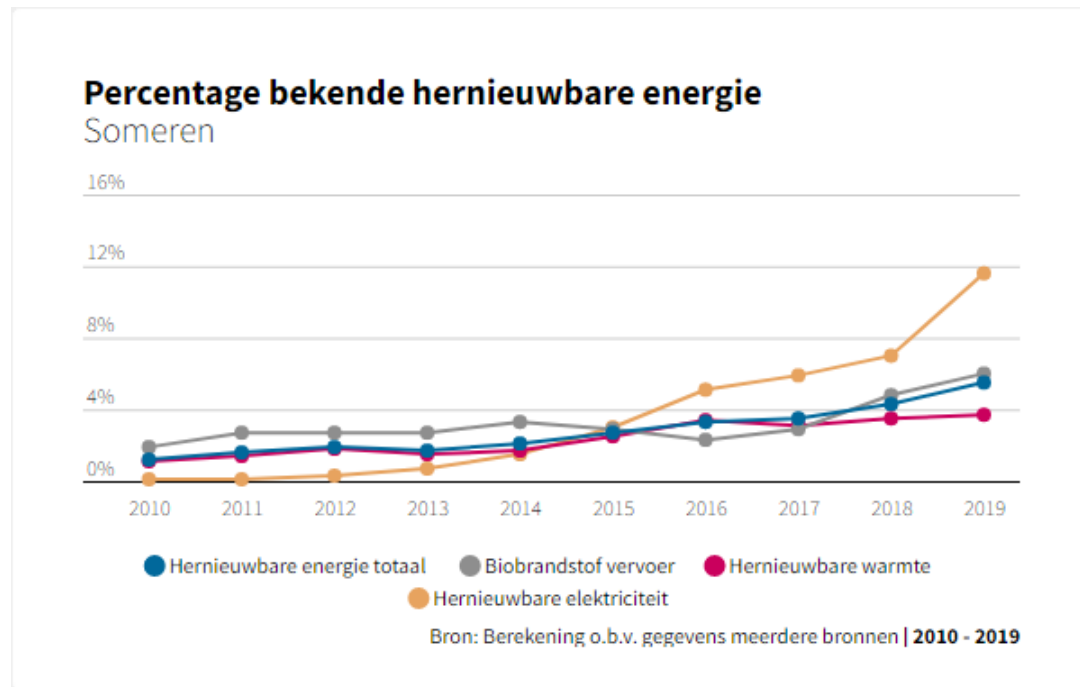
Bron: CBS - Statistiek energieverbruik woningen, Berekening totaalverbruik woningen o.b.v. gemiddeld verbruik en aantal woningen, CBS - Statistiek energieverbruik bedrijven en instellingen

Figuur 6.26 Energie verbruik 2020 relatief in verschillende wijken van Someren.

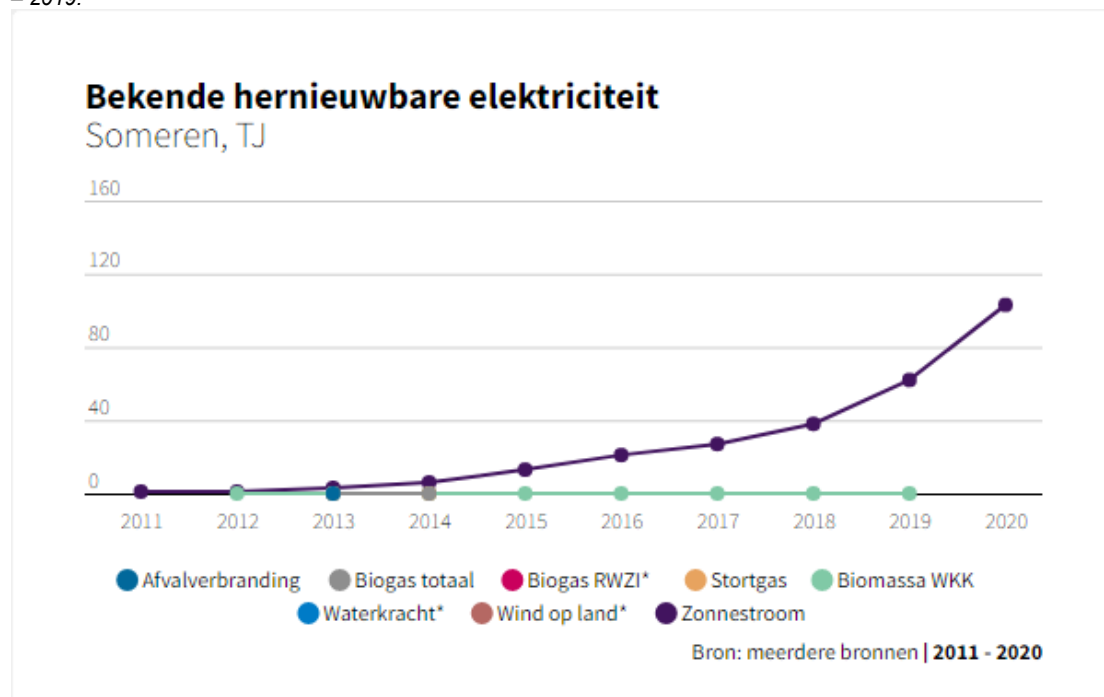
Energieopwekking

In het deelgebied 4 zijn recent (in 2019 en 2020) voor twee zonneparken de vergunningen onherroepelijk geworden. Deze parken zijn ondertussen in aanbouw. Het betreft in totaal ongeveer 15 hectare en kunnen ongeveer 3.500 huishoudens van stroom voorzien.

Op basis van gegevens van de klimaatmonitor is gekeken naar het aandeel hernieuwbare energie en het aandeel bekende hernieuwbare elektriciteit in de gehele gemeente Someren over ongeveer de periode 2010-2019. In figuur 6.27 en figuur 6.28 is dit verder uitgesplitst.

Figuur 6.27 Hernieuwbare energie uitgesplitst naar vervoer, warmte en elektriciteit in Someren over de periode 2011 – 2019.³⁶

Figuur 6.28 Hernieuwbare elektriciteit in TJ uit verschillende bronnen in Someren over de periode 2010-2020

³⁶ Figuren afkomstig van <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/hernieuwbare-energie/>

Opvallend is dat zonnestroom vanaf 2014 sterk is toegenomen. De zonnestroom per inwoner is in Someren 5312 MJ per inwoner.

Beleidsambities energie

In deze paragraaf wordt beschreven welke maatregelen bijdragen aan energieambities van gemeente en provincie. In 2016 heeft de gemeenteraad van Someren uitgesproken dat de gemeente in 2050 een energie neutrale gemeente wil zijn. Destijds is het programma Someren Natuurlijk Duurzaam (c2c) opgestart. Dat is inmiddels geëvalueerd en er wordt een nieuw kader voor een integrale aanpak van duurzaamheid (energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit voor de periode 2019-2022). Gemeente Someren definieert energietransitie als; de reductie op CO₂ uitstoot, het beperken van de opwarming van de aarde en het beheersen van de gevolgen van de opwarming. De thema's energietransitie en klimaatadaptatie zijn opgenomen in het document en project Onweerstaanbaar Someren.

RES MRE

De gemeente Someren heeft samen met 20 andere gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven stevige ambities om als regio als eerste in Nederland energieneutraal te zijn. De Regionale Energie Strategie Metropoolregio Eindhoven (RES MRE 1.0) is eind 2021 vastgesteld.

In de RES MRE 1.0 is langs alle snelwegen duurzame opwekking met wind en zon opgenomen, voor zover er geen belemmeringen zijn, zoals gevoelige objecten (woningen) en Natura 2000 gebieden. In gemeente Someren gaat het specifiek om windturbines parallel aan de noord en zuidzijde van de A67, ten westen van Lierop. Daarvoor moet wel de belemmering van windturbines die boven natuurgebieden draaien (Natura 200 of Natuurnetwerk Brabant worden opgeheven.

Someren neemt met de gemeenten Heeze-Leende (initiator) en Geldrop-Mierlo deel aan de ontwikkeling van de Energiecorridor A67. Daarvoor is recent een subsidie binnen gehaald voor het versterken van de ecologie langs de snelweg in combinatie met het opwekken en transporteren van energie. Denk daarbij aan een ecologische zone van zo'n 200-250 aan beide zijden van de snelweg die herinricht worden, ter plaatse van de natuurgebieden die grenzen aan de snelweg, dan wel doorsneden worden door de snelweg.

Duurzame energie

Someren heeft zichzelf ten doel gesteld om jaarlijks 2 % minder CO₂ uit te gaan stoten en in 2050 energieneutraal te zijn. Daarbij is uitgesproken dat alle haalbare en beschikbare vormen van duurzame energie, naast verbeteringen in de toekomst, noodzakelijk zijn om deze doelstelling te realiseren. Om deze doelstelling haalbaar te maken dienen alle partijen, zowel inwoners, bedrijven als overheden mee te werken aan het realiseren van energiebesparing (d.m.v. fysieke aanpassingen en gedragsverandering) en het duurzaam opwekken van de resterende energievraag. De gemeente Someren kiest er daarom voor om op lokaal niveau te beginnen: op het eigen grondgebied. Er heeft wel al overleg plaatsgevonden met bijvoorbeeld de gemeente Helmond om samen op te trekken op het gebied van duurzame energieopwekking. Helmond heeft

grondposities in het noorden van Someren, waar wellicht mogelijkheden liggen om een zonnepark te realiseren.

In het ambitiesdocument Someren Natuurlijk Duurzaam stelt de gemeente zichzelf ten doel om in 2021 de energietransitie te verwerken in de lokale omgevingsvisie. Verder wordt een warmtevisie gerealiseerd, worden de eerste zonneparken aangelegd en wordt het eerste windpark aangelegd.

Beleid duurzame energie gehele buitengebied Someren

In het buitengebied groeit de vraag naar ruimte voor initiatieven op het gebied van duurzame energie. Het uitgangspunt is in eerste instantie om zon op dak bij bestaande bouwblokken te realiseren. De provinciale Interim omgevingsverordening Noord-Brabant biedt mogelijkheden voor het realiseren van zonneparken in het buitengebied. In 2017 heeft Someren beleid opgesteld om op een eenduidige wijze met de aanvragen voor zonneparken in het gehele buitengebied om te gaan. Vooral van belang hierbij is de locatiekeuze. Het moet technisch haalbaar zijn om zonnenvelden op de locatie te realiseren, maar het moet ook landschappelijk aanvaardbaar zijn. In september 2018 heeft een evaluatie van het beleid plaatsgevonden: 'Evaluatie beleid zonneparken en windmolens'. Het beleid is naar aanleiding van de evaluatie uitgebreid met beleid voor windenergie en enkele criteria zijn aangepast. Verder staat de Provincie mestvergistings toe in een cluster van 5 bedrijven, mits de mest ondergronds naar de vergister wordt verpompt.

Bestemmingsplan deelgebied 4

Zoals in het voorontwerp bestemmingsplan te lezen staat, is de beleidsvraag voor niet agrarische functies in het buitengebied inmiddels verbonden met de problematiek van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Duurzaamheid is hierbij het uitgangspunt. Dit biedt kansen voor het plaatsen van functies met betrekking tot duurzame energie opwekking.

6.13.2 Effecten Energieambities

In de huidige situatie en autonome ontwikkeling is zoals beschreven aandacht voor duurzame energie in de vorm van beleid en projecten met betrekking tot energietransitie. Verduurzaming vindt plaats op kleine schaal bijvoorbeeld in de vorm van zonnepanelen. De gemeente Someren als geheel heeft concrete ambities op het gebied van duurzame energie. De CO₂-uitstoot jaarlijks met 2% verlagen en in 2050 energieneutraal zijn. Via de RES Metropool regio Eindhoven is het streven om zelfs nog eerder energieneutraal te zijn. Via het gemeentelijke ambitiesdocument Someren Natuurlijk Duurzaam en het programma Onweerstaanbaar Someren wil de gemeente invulling geven aan CO₂ reductie en invulling geven aan energietransitie en klimaatadaptatie. In het specifieke bestemmingsplan deelgebied 4 zijn echter geen duidelijke uitgangspunten en randvoorwaarden met betrekking tot duurzame energie opgenomen. De beoordeling voor het effect van het plan in het buitengebied Deelgebied 4 op het aspect energie is licht negatief (-). Hierna zijn mitigerende maatregelen opgenomen die bijdragen aan verduurzaming van het gebied.

Duurzaamheid

Maatregelen voor de verduurzaming van het gebied kunnen zijn:

- Zonnepanelen en zonneboilers op de daken van de agrarische bedrijven. Dit in combinatie met bijvoorbeeld het plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's en busjes
- Gebruik maken van de warmte uit het riool (riothermie). Op sommige plekken is er veel warmte beschikbaar in het riool. Deze warmte zou dan gebruikt kunnen worden om bijvoorbeeld gebouwen mee op te warmen. Om dit financieel rendabel te maken moet dit wel worden gecombineerd met onderhoud/vervanging van het riool. Een andere optie is als je warmte wilt uit bijvoorbeeld oppervlaktewater, dat je deze warmte dan loost op het riool. Afhankelijk van de situatie op het RWZI kan dit kosten en energie schelen, omdat het rioolwater dan minder verwarmd hoeft te worden op het RWZI
- Mestvergisting: De Provincie staat 1 vergister toe per 5 bedrijven, mits de mest ondergronds naar de vergister wordt gepompt
- Bio-energie - Als duurzaam alternatief voor aardgas. Met lokaal beschikbare biomassa kan de energievraag lokaal aangevuld worden
- Duurzame(re) elektriciteit - Het opwekken van elektriciteit in eigen beheer met energie-efficiënte warmtekrachtkoppeling (wkk)

Zonneparken en met name grootschalige kunnen op een verhoogde draagconstructie boven een waterretentiegebied aangelegd worden. Door dit dubbele grondgebruik vermindert de druk op de ruimte in het buitengebied.

7 De effecten op een rij

In de vorige hoofdstukken 4, 5 en 6 zijn de effecten van het plan per milieuaspect beschreven. In dit hoofdstuk 7 worden de resultaten van de effectbeschrijvingen samengevat. Voor de meeste toetsingscriteria worden de milieueffecten van de worst case beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, rekening houdend met de voorgestelde planregels. Voor de cijfermatig benaderde criteria (stikstof, geur en fijn stof) worden eerst de worst case effecten beschreven zonder rekening te houden met de (aanvullende) planregels.

Wanneer alle mogelijkheden die het plan biedt worden benut, kunnen, zonder het toepassen van maatregelen, negatieve effecten optreden vanwege emissies vanuit de landbouw. Met name de extra emissies van stikstof en geur vragen om maatregelen. Vastgesteld is dat de afname van het aantal agrarische ondernemingen, in combinatie met de werking van de regels in het plan, de boven bedoelde negatieve effecten kunnen voorkomen.

De aanleiding voor het bestemmingsplan voor deelgebied 4 is met name gericht op continuïteit van de bestaande situatie. Er zijn verschillende mogelijkheden om bij te dragen aan de klimaatrobuustheid en de energietransitie, maar deze zijn niet als zodanig opgenomen in het plan. Het integrale effect van het plan op de ambities van de gemeente met betrekking tot klimaatadaptatie en de energietransitie worden daarom ook als licht negatief beoordeeld. Deze beoordeling hangt samen met de urgentie van de opgaves op het gebied van klimaat en energie.

In dit planMER voor deelgebied 4 is steeds per milieuthema de mogelijkheden die het plan biedt vergeleken met de referentiesituatie. De effecten van het plan die hiervan per milieuthema zijn beschreven, staan in onderstaande tabel 7.1 onder elkaar opgesomd.

Tabel 7.1 De effecten op een rij van de gereguleerde mogelijkheden die het plan biedt ten opzichte van de referentie situatie

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
Ecologie		
• Gebiedsbescherming - Natura 2000	--	0
• Gebiedsbescherming – Provinciaal beleid: NNN, Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen', de Groenblauwe mantel	-	0
• Beschermde soorten Wnb	-	0
• Beschermde Houtopstanden	0	0
Landschap		
• Vanuit agrarische bedrijven		0

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
• Vanuit nevenfuncties		0
• Vanuit recreatieve voorzieningen		0
• Cumulatieve beoordeling		0
Overige criteria		
• Cultuurhistorische structuren		0
• Archeologische waarden		0
• Waterkwaliteit		0
• Waterkwantiteit		0
• Bodem(kwaliteit)		0
• Verkeer		0
• Geluid		0
• Fijn stof	-	0
• Geur	--	0
• Gezondheid		-
• Gezondheidsbevordering		0
• Klimaatbestendigheid		0
• Bijdrage aan klimaatambities		-
• Bijdrage aan energieambities		-

8 Uitvoerbaarheid van het plan-alternatief

In dit hoofdstuk worden vanuit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt beoordeeld op uitvoerbaarheid. De beoordeling vindt plaats op het onderdeel stikstof. Uit voorgaande hoofdstukken blijkt namelijk dat wat betreft de uitvoerbaar in relatie tot de andere milieuthema's geen belemmeringen worden verwacht. Voor wat betreft stikstofdepositie wordt beschreven welke technieken er ingezet zouden moeten worden, op bedrijfsniveau en op stalniveau, om op basis van interne saldering te kunnen voldoen aan de gebruiksregel die als maatregel in het plan-alternatief is opgenomen.

8.1 Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid

Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie qua stikstofemissie en -depositie op Natura 2000-gebieden vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen voor de functies en bestemmingen die het plan mogelijk maakt. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt zijn negatieve effecten niet uit te sluiten doordat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden dan zal toenemen. Dat is in het voorliggende planMER gebleken bij de beoordeling van het worstcase scenario (bestemmingsplan zonder emissieplafond).

Daarom is in het ontwerpbestemmingsplan de keuze gemaakt dat bij recht geen toename van stikstofemissie/depositie plaats mag vinden, waarbij moet worden aangetoond dat er geen negatieve effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de stikstofdepositie. Doordat het bestemmingsplan op deze manier is ingericht, is de huidige situatie vastgelegd en uitbreiding zodanig aan voorwaarden verbonden dat het ontwerpbestemmingsplan geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Dat wil echter niet zeggen dat voor individuele bedrijven er geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Dit vergt evenwel maatwerk per geval, gebruik makend van de mogelijkheden die de beleidsregels van de provincie aanbiedt voor de verlening van Wnb-vergunningen.

Op gebiedsniveau is onderzocht welke inzet van techniek in generieke zin afdoende zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, te kunnen voorkomen dat de gebiedsemissies toenemen bij het volbouwen van de bestaande bouwvlakken. In paragraaf 4.4.4 blijkt dat dit planscenario overeenkomt met de inzet van 85 % emissie reductie in de intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij.

8.1.1 Beoordeling van de uitvoerbaarheid op basis van de worst case vulgraad (80 % / 50 %)

Ten behoeve van de haalbaarheidsbeoordeling (bijlage 7) is in eerste instantie de haalbaarheid getoetst van het plan-scenario waarvan op gebiedsniveau is aangetoond dat er op basis van interne saldering binnen het gebied mogelijkheden zijn om, per saldo, het volledig opvullen van de

bouwvlakken toe te staan zonder dat er op gebiedsniveau sprake zal zijn van een groei van de stikstofemissie dan wel stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. In bijlage 7 is het scenario gepresenteerd waarbij is uitgegaan van een aanvullende technische reductie op een intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij van 85 % in combinatie met een aanvullende technische reductie op een melkveestal van 54 %³⁷, in combinatie met een groei van de bebouwing op alle bouwpercelen tot een vulgraad van 80/50 procent.

In de beoordeling van de uitvoerbaarheid wordt in de primaire bedrijfsbeoordeling, de vanuit het plan alternatief berekende emissie vergeleken met de referentie situatie. Als in het plan alternatief de emissie vanuit een bedrijf lager uitpakt dan in de referentie situatie, dan is er op dat bedrijf voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar om extra dierenverblijfplaatsen te kunnen realiseren. Als in het plan alternatief de emissie hoger uitpakt dan in de referentie situatie wordt in de secundaire toetsing de benodigde emissiereductie verder opgevoerd tot de maximale combinatie van in te zetten technieken die nog door de Rav wordt ondersteund.

Op deze manier wordt in bijlage 7, per dierenverblijfplaats, weergegeven welke (extra) emissie reductie er mogelijk te realiseren valt om, op basis van interne saldering, een toename van het aantal dieren mogelijk te maken zonder dat er sprake is van een toename van de emissie vanuit het perceel.

In de kolom met de uitkomst van de secundaire bedrijfsbeoordeling staat per bedrijf weergegeven of met maximale inzet van beschikbare technieken die in de Rav worden ondersteund het plan-alternatief uitvoerbaar is. Uitgaande van een vulgraad van 80/50 % is uitgerekend dat op slechts twee van de grondgebonden melkveehouderijen er afdoende interne salderingscapaciteit beschikbaar is om het plan-alternatief uit te kunnen voeren. Op alle intensieve veehouderijen is er wel voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar.

8.1.2 Beoordeling van de uitvoerbaarheid op basis van een vulgraad van 80/20-procent

In de vorige paragraaf is vastgesteld dat een vulgraad van 50 % voor de (melk)rundveehouderij niet goed uitvoerbaar is. Daarom is aanvullend onderzoek gedaan naar het effect van de vulgraad op de uitvoerbaarheid. Bij een vulgraad van 20 %³⁸ in de grondgebonden (melk)veehouderij geldt dat er dan nog slechts 1 melkveehouderij is met onvoldoende interne salderings capaciteit om deze verdichting van het bestaande bouwvlak ook daadwerkelijk te kunnen realiseren zonder dat de emissies (en dus de depositie) toe zal nemen.

³⁷ In paragraaf 4.4.4 is op gebiedsniveau berekend dat een reductie van de emissie van de grondgebonden bedrijven niet per se noodzakelijk zou zijn; maar om op bedrijfsniveau intern te kunnen salderen is bij de toetsing van de uitvoerbaarheid uitgegaan van 54 % emissiereductie voor grondgebonden bedrijven.

³⁸ Zie voor de onderbouwing van dit scenario ook bijlage 7.

9 Leemten in kennis, monitoring en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen. De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het planMER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente (aanvullende) maatregelen nemen.

9.1 Leemten in kennis en informatie

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de niet-grondgebonden veehouderij en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in dit deel van Someren
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor dit planMER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura 2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- Zowel de geluidnormen, de geurnormen als de normen voor luchtkwaliteit dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor kunnen in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig zijn

9.2 Monitoring en evaluatie

Op grond van artikel 7.39 van de Wet milieubeheer moet 'het bevoegd gezag dat een plan heeft vastgesteld onderzoeken wat de gevolgen van de uitvoering van dat plan zijn wanneer de in het plan voorgenomen activiteit wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen'. Dit betekent dat een evaluatie moet worden uitgevoerd op het moment dat een m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteit op grond van het bestemmingsplan deelgebied 3 van het buitengebied van de gemeente Someren plaatsvindt. In het planMER moet een begin van een dergelijke evaluatie zijn opgenomen.

Het advies is om regelmatig de ontwikkelingen in het plangebied in het algemeen en in de agrarische bedrijfstak in het bijzonder te onderzoeken. Wanneer uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten van het voorliggende planMER, dan is het wenselijk om te beoordelen of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Omdat de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven voor een deel ook op grond van wet- en regelgeving zijn beoordeeld, is het ook belangrijk om regelmatig wijzigingen in wet- en regelgeving te volgen. Ook wanneer hieruit blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten.

Van het voorliggende planMER, is het wenselijk om te beoordelen of aanpassingen aan het beleid of het bestemmingsplan nodig zijn. Een goede basis voor het regelmatig onderzoeken van de ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied en de agrarische bedrijfstak, is het volgen van de aangevraagde en verleende omgevingsvergunningen en meldingen op grond van Activiteitenbesluit. Op basis van de resultaten van het voorliggende planMER is het hierbij vooral belangrijk de volgende onderwerpen te overwegen:

- De effecten op Natura 2000-gebieden wat betreft de stikstofdepositie
- De effecten op de woon- en leefomgeving wat betreft de geuremissie

Hierbij is het ook belangrijk om te bepalen op welke manier de effecten van de verschillende activiteiten binnen een ontwikkeling en van activiteiten binnen andere ontwikkelingen elkaar versterken of verzwakken. Overigens moet bij sommige afzonderlijke ontwikkelingen bij agrarische bedrijven een besluit-m.e.r. worden doorlopen. Op basis van de resultaten van dat besluitMER (ook wel projectMER genoemd) kan beoordeeld worden of de voor dit planMER gebruikte uitgangspunten juist waren. Mocht dit niet zo zijn, dan moet worden beoordeeld of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Bijlage 1**Stappen in uitgebreide m.e.r.-
procedure**

Uitgebreide m.e.r.-procedure

Mededeling van het project
 Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is dan deelt de initiatiefnemer schriftelijk aan het bevoegd gezag mede dat hij een activiteit wil ondernemen waarvoor de uitgebreide m.e.r.-plicht geldt.

Openbare kennisgeving
 Het bevoegde gezag geeft er kennis van dat het een besluit aan het voorbereiden is, waarvoor de uitgebreide besluit-m.e.r. procedure geldt.

Raadpleging en inspraak over reikwijdte en detailniveau
 Een ieder kan zienswijzen over het voornemen indienen conform de Awb.
 Het bevoegd gezag raadpleegt de betrokken overheidsorganen over de reikwijdte en detailniveau van het MER. Raadplegen van de Commissie m.e.r. is facultatief.

vormvrij

Advies Reikwijdte en detailniveau
 Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is, geeft het bevoegd gezag advies over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER. Dit moet binnen zes weken nadat de mededeling is ontvangen

Milieu-effectrapportage (MER)
 De initiatiefnemer stelt een MER op.

Kennisgeving en ter inzagelegging MER en ontwerpplan of aanvraag / (voor-)ontwerpbesluit
 Het bevoegd gezag geeft kennis van het MER en ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit en legt beide ter inzage

Inspraak
 Een ieder kan zienswijzen indienen op het MER en het ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit conform de Awb.

6 weken

Advisering door de Commissie m.e.r.
 De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt.

Vaststelling van het plan of besluit en bekendmaking
 Het bevoegde gezag stelt het plan vast of neemt een definitief besluit. Daarbij geeft het aan hoe rekening is gehouden met milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Het plan of besluit wordt bekendgemaakt.

Evaluatie
 Evaluatie van de werkelijke optredende milieueffecten.

De procedure

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor m.e.r. in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving beoogt vereenvoudiging van en meer uniformiteit in de m.e.r.-procedures voor plannen en projecten. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de stappen die in het kader van de Uitgebreide procedure moeten worden doorlopen en welke keuzes u hierin kunt maken. De m.e.r.-procedure is op te knippen in de volgende stappen:

- Voorfase (NRD)
- Opstellen MER
- Toetsingsfase

Voorfase

Bekendmaking en participatie

De m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van de gemeente dat de m.e.r.-procedure doorlopen gaat worden voor het bestemmingsplan.

Het is verplicht in de voorfase van de m.e.r.-procedure een ieder in de gelegenheid te stellen tot het indienen van zienswijzen op het voornemen (lees: het bestemmingsplan). Aan deze stap zijn echter geen inhouds- en procedure-eisen verbonden. In onderstaande paragraaf geven wij u wat aandachtspunten ter overweging.

Met betrekking tot de te hanteren procedure adviseren wij in het kader van goed bestuur in elk geval de Algemene wet bestuursrecht (Awb) te volgen. Dit betekent dat er uitgegaan moet worden van een inspraaktermijn van zes weken, mits de gemeente dit in haar eigen inspraakverordening anders heeft geregeld.

Voor wat betreft de inhoudelijke randvoorwaarden zijn verschillende lijnen te bedenken olopend in uitwerkingsniveau. Al naar gelang behoefte en maatschappelijke betrokkenheid moet de insteek van de kennisgeving bepaald worden. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende opties:

- Alleen een aankondiging van het voornemen (de feitelijke bekendmaking)
- Korte toelichting op het voornemen
- Uitgebreide onderzoeksopzet conform de voormalige startnotitie/Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)³⁹

De keuze van het uitwerkingsniveau is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de planning en de beschikbare tijd, de maatschappelijke gevoeligheid van het project, de communicatiestrategie van de desbetreffende gemeente, detailniveau van de voorgenomen activiteit, de bandbreedte van oplossingsrichtingen, et cetera.

³⁹ In het onderhavige geval wordt gebruik gemaakt van de NRD zoals die in 2016 ter visie heeft gelegen. De voorgenomen activiteit komt namelijk nog op hoofdlijnen overeen met die van destijds. Met het afronden van het planMER bestemmingsplan buitengebied Berkelland 2020 wordt de m.e.r.-procedure die in 2016 is gestart nu afgerond.

Het bevoegd gezag verantwoordt de wijze van participatie achteraf in het besluit (verplicht). Bij het besluit (vaststellen bestemmingsplan) over het project dient de gemeente aan te geven hoe de participatie heeft plaatsgevonden en wat de doorwerking hiervan is.

Commissie voor de m.e.r.

In de voorfase is de Commissie voor de m.e.r. (Commissie m.e.r.) niet meer wettelijk betrokken. Het staat gemeenten echter vrij in de voorfase de Commissie voor de m.e.r. wel te vragen advies uit te brengen over het voornemen (startdocument). Als gemeenten hiervoor kiezen dan wordt hier door het ministerie van VROM EUR 5.000,00 voor in rekening gebracht.

De vrijwillige advisering van de Commissie m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden (zes weken) en loopt daarmee waarschijnlijk gelijk op aan de inspraaktermijn die een ieder wordt geboden. Indien de gemeente wil dat de Commissie voor de m.e.r. deze inspraakreacties betreft bij haar advies, dan wordt hier drie weken extra voor gevraagd (in totaal negen weken).

Opstellen MER

Nadat de participatie heeft plaatsgevonden en de Commissie voor de m.e.r. eventueel om een advies is gevraagd kan gestart worden met het feitelijk opstellen van het MER. Aan deze stap zijn geen verdere procedurestappen verbonden. De enige wijziging als gevolg van de nieuwe wetgeving is het vervallen van het verplichte Meest Milieuvriendelijk Alternatief.

Toetsingsfase

Als het definitieve planMER is opgesteld, start de toetsingsfase. Het planMER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In deze fase is de toetsing van het planMER door de Commissie voor de m.e.r. wel een verplicht onderdeel. Ook hier geldt dat het toetsingsadvies van de Commissie binnen de wettelijke inspraaktermijn moet plaatsvinden. Voor het meenemen van de inspraakreacties in het advies wordt drie weken extra gevraagd.

Bijlage 2**Begrippen en afkortingen**

Achtergronddepositie

Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen.

Best beschikbare techniek

Technieken om de emissie te verlagen, bijvoorbeeld door de inzet van luchtwassers.

Bestemmingsplan

Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.

Bevoegd gezag

Overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit.

Commissie voor de m.e.r

Onafhankelijk adviesorgaan, in het leven geroepen door ministeries van VROM en LNV, die op vastgestelde momenten conform Wet milieubeheer advies uitbrengt met betrekking tot m.e.r.- procedures.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Flora

Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Geluidcontour

Lijn getrokken door een aantal punten van gelijke geluidbelasting. Door contouren te berekenen is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde geluiddruk ondervindt.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zoneringsbestemmingen; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grondgebonden veehouderij

Alle veehouderijen niet zijnde de veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; paarden.

Initiatiefnemer

Rechtspersoon die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Intensieve veehouderijen/niet grond gebonden veehouderij)

Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; pluimvee, runderen en varkens. Niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).

Instandhoudingsdoelstellingen

Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

Kritische depositiewaarde

Dit is de hoeveelheid ammoniakdepositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.

Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan het milieu toe te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

MER

Milieueffectrapport (het fysieke rapport).

m.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure).

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor het effect positiever wordt.

Natura 2000

Een Europees beschermd netwerk van waardevolle natuurgebieden.

NO_x

Stikstofoxiden.

NO₂

Stikstofdioxide.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

PM₁₀

Fijnstof.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Saldering

Interne saldering biedt een ondernemer de mogelijkheid om de emissie uit één of enkele van zijn stallen die nog niet voldoen aan de IPPC-norm, te compenseren met vergaande emissiebeperkende maatregelen in één of meerdere andere stallen.

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

Significant negatieve effecten

Negatieve effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet worden gehaald. Bij negatieve effecten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen nog worden gehaald.

Startnotitie/Notitie reikwijdte en detailniveau

Startdocument van de milieueffectrapportage waarin beschreven staat welke activiteit(en) een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stikstofdepositie

Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het planMER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

µg/m³

Microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per etmaal een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

De wijze waarop de initiatiefnemer de voorgenomen activiteit wenst uit te voeren.

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water.

Waterkwantiteit

De hoeveelheid water betreffend.

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.

Bijlage 3 Gebiedsbeschrijvingen N2000

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Dit gebied bestaat uit de deelgebieden Weerterbos, Ringselven en Kruispeel (Habitatrichtlijngebied) en de Hugterheide en de Weerter- en Budelerbergen (Vogelrichtlijngebied). Het Weerterbos is een oud bosgebied. Daarvoor was het een moerasgebied omgeven door heide en moeras. Het wordt gekenmerkt door een gecompliceerde bodemopbouw met leemarm en lemig dekzand en lokale veenontwikkeling. Soortenarme dennenaanplanten bepalen tegenwoordig in sterke mate het aanzien van het terrein. Op natte delen, in slenken en geïsoleerde laagtes staat relatief zuur berkenbroekbos. In deze laagtes liggen vele watertjes en worden zwak gebufferde vennen hersteld. De Hugterheide ligt in Noord Brabant en is een bosgebied dat voornamelijk bestaat uit grove dennen en is aangeplant op stuifzand. De stuifzanden zijn nog duidelijk te herkennen in het heuvelachtige terrein. Het naastgelegen gebied Hugterbroek en 'In den Vloed' aan de Limburgse zijde bestaan uit moeras en bos. De Weerter en Budelerbergen bestaan uit een aaneengesloten (naald)bosgebied met een centraal gelegen heide- en stuifzandterrein. Het Ringselven en de Kruispeel zijn gelegen aan weerszijden van de Zuid-Willemsvaart. Het Ringselven is een ven omgeven door moerasvegetaties. De Kruispeel bestaat uit berken- en elzenbroekbossen, met enkele vennen gelegen langs de Tungelroysche beek.

Tabel B3.1 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Habitattype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	>	>	C (<2%)
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	ontwerp	>	>	C (<2%)
H4030 - Droge heiden		ontwerp	>	>	C (<2%)
H6410 - Blauwgraslanden		ontwerp	=	=	C (<2%)
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		ontwerp	=	=	C (<2%)
H7210 - Galigaanmoerassen		definitief	=	>	A1 (15-30%)
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst		ontwerp	=	>	C (<2%)
H91D0 - Hoogveenbossen		definitief	>	>	B1 (2-6%)
H1134 - Bittervoorn	ontwerp	=	=	=	C (<2%)
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=	

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H1166 - Kamsalamander	definitief (in ontwerp verwijderd)	=	=	=	n.n.b.
H1337 - Bever	ontwerp	=	=	=	C (<2%)

Tabel B3.2 Broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Broedvogels	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage
A224 - Nachtzwaluw	definitief	18	=	=	C (<2%)
A246 - Boomleeuwerik	definitief	55	=	=	C (<2%)
A276 - Roodborsttapuit	definitief	20	=	=	C (<2%)

Strabrechtse Heide & Beuven

De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van ons land. Hier is één van de eerste venherstelprojecten uitgevoerd, wat geleid heeft tot de terugkeer van zeldzame soorten. In dit ven wordt water uit de Peelrijt via een bezinkingsbekken ingelaten. Een aantal vennen worden deels gevoed door lokale kwel. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden.

Tabel B3.4 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H2310 - Stuifzandheiden met struikhei		definitief	=	=	B1 (2-6%)
H2330 - Zandverstuivingen		definitief	=	=	B1 (2-6%)
H3110 - Zeer zwakgebufferde vennen		definitief	>	>	A1 (15- 30%)
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	=	>	B1 (2-6%)

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H3160 - Zure vennen		definitief	=	=	B1 (2-6%)
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	definitief	=	>	B2 (6-15%)
H4030 - Droge heiden		definitief	=	=	C (<2%)
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		ontwerp	=	=	B1 (2-6%)
H91D0 - Hoogveenbossen		ontwerp	=	>	C (<2%)
H91E0C - Vochtige alluviale bossen	beekbegeleidende bossen	definitief	=	>	C (<2%)
H1149 - Kleine modderkruiper	ontwerp	=	=	=	
H1831 - Drijvende waterweegbree	definitief	=	=	=	B1 (2-6%)

Tabel B3.4 Broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven

Broedvogels	Status doel?	Aantal broedparen?	Omvang leefgebied?	Kwaliteit leefgebied?	Relatieve bijdrage?
A021 - Roerdomp	definitief	5	=	=	C (<2%)
A022 - Woudaap	definitief	2	=	=	B2 (6-15%)

Tabel B3.5 Niet-broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven

Niet-broed- vogels	Status doel	Populatie behoud	Populatie waarde	Instandhoudings- doelstelling	Omvang leef- gebied	Kwaliteit leef- gebied	Relatieve bijdrage
A127 - Kraanvogel	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	

Sarsven en De Banen

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het is een Peelrestant. Gezoned en in mozaïek met elkaar komen gemeenschappen voor van zeer zwak gebufferde wateren en van zwak gebufferde wateren. De vennen worden deels gevoed met kwelwater uit omliggende hoge gronden. Het gebied is gelegen in één van de laagten die worden aangetroffen in de voedselarme zandafzettingen van het middenteras van de Maas. Plaatselijk komt moerasveen voor, variërend in diepte. Het bestaat uit een samenstel van vennen, wilgen- en gagelstruweel, elzen- en berkenbroekbos en zowel natte als drogere graslanden.

Tabel B3.6 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen

Habitattype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H3110 - Zeer zwakgebufferde vennen		definitief	>	=	B2 (6-15%)
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	>	=	C (<2%)
H3140 - Kranswierwateren		definitief	>	=	C (<2%)
H1831 - Drijvende waterweegbree	definitief	>	>	=	C (<2%)

Deurnsche Peel & Mariapeel

Het gebied bestaat uit de drie deelgebieden: Deurnsche Peel, Mariapeel en Grauwveen. Tezamen met de nabijgelegen Grootte Peel zijn het restanten van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. Deze gebieden zijn de zuidelijkste representanten van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. Door de verschillende verveningsgeschiedenis van de onderdelen van het gebied is er een grote en fijnschalige variatie in vegetatie en landschap, met gradiënten naar iets mineraalrijker milieu. In de oudste veenputten is al lange tijd sprake van hoogveengroei op miniatuurschaal. Op de grote restveeneenheden is nog een relatief grote veendikte aanwezig, waarop door herstelbeheer inmiddels ook op verschillende plaatsen ontwikkeling van hoogveenbegroeiingen plaats vindt. De Deurnsche Peel is het Brabantse deel van het gebied en bestaat naast de kern die grenst aan de Mariapeel ook uit een drietal kleinere deelgebieden: De Bult in het noorden en Grauwveen en Het Zinkske in het zuiden. In de Deurnsche Peel is tot in de jaren zeventig turf gewonnen, de sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. In sommige oude turfputten zijn goed ontwikkelde hoogveenvegetaties te vinden. Het gebied bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadiën van regenererend hoogveen, natte heide op rustend hoogveen en droge heide op minerale gronden, opgaand loof- en naaldbos, gras- en bouwlanden en open water (sloten, kanalen en plassen). De Mariapeel bestaat uit drie complexen (Griendtsveen, De Driehonderd Bunders en Mariaveen). Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterreinen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken, vennen en open water. Het Mariaveen is een open heidegebied met enkele zandruggen. Na herstelmaatregelen in de jaren negentig herstelt het hoogveen zich weer. Grauwveen bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadiën van regenererend hoogveen, droge en vochtige heide, moeras en opgaand loofbos. Er zijn turfputten aanwezig.

Tabel B3.7 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel

Habitattype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H4030 - Droge heiden		definitief	=	=	C (<2%)
H7110A - Actieve hoogvenen	hoogveenlandschap	definitief	>	>	C (<2%)
H7120 - Herstellende hoogvenen		definitief	= (<)	>	B2 (6-15%)
H1134 - Bittervoorn	ontwerp	=	=	=	C (<2%)
H1149 - Kleine modderkruiper					

Tabel B3.8 Broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel

Broedvogels	Status doel?	Aantal broedparen?	Omvang leefgebied?	Kwaliteit leefgebied?	Relatieve bijdrage?
A004 - Dodaars	definitief	35	=	=	C (<2%)
A224 - Nachtzwaluw	definitief	3	=	=	C (<2%)
A272 - Blauwborst	definitief	350	=	=	B1 (6-15%)
A276 - Roodborsttapuit	definitief	120	=	=	C (<2%)

Tabel B3.9 Niet-broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel

Niet-broedvogels	Status doel	Populatie	Populatie waarde	Instandhoudings- doelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage
A041 - Kogans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	C (<2%)
A127 - Kraanvogel	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	A3 (50-75%)
A702 - Toendrarietgans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	A1 (15-30%)

Bijlage 4**Uitgangspunten stikstofberekeningen**

Gedetailleerde uitgangspunten voor de uitgevoerde stikstofberekeningen

Dier categorie	IV_NIETIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd staloppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarheid	
A1	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	15	melkvee	5,1	6,0
A2	Zoogkoeien ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	25	vleesvee	4,1	4,1
A3	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	NIETIV	0	10	melkvee	4,4	4,4
A4	vleeskalveren tot 8 maanden	IV	1,8	0	vleesvee	0,18	0,095
A6	vleesstieren en overig vleesvee van 6 tot 24 maanden (roodvleesproductie)	NIETIV	0	25	vleesvee	5,3	5,3
A7	Fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	25	vleesvee	6,2	6,2
B1	Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg1, 2	NIETIV	0	1,5	schapen	0,7	0,7
C1	Geiten ouder dan 1 jaar	IV	0	1,5	overig	0,19	0,19
C2	Opfokgeiten van 61 dagen tot en met 1 jaar	IV	0	1,5	overig	0,08	0,08
C3	Opfokgeiten en afmest lammeren tot en met 60 dagen	IV	0	1,5	overig	0,02	0,02
D1.1	Biggenopfok (gespeende biggen)	IV	2,25	0	varkens	0,03	0,0075
D1.2	Kraam zeugen (incl. biggen tot spenen)	IV	2,25	0	varkens	0,42	0,12
D1.3	Guste en dragende zeugen	IV	2,25	0	varkens	0,21	0,09
D2	Dekberen, 7 maanden en ouder	IV	10	0	varkens	0,28	0,28
D3	Vlees varkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfok zeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	IV	1	0	varkens	0,15	0,05
E1	Opfok hennen en hanen van legrassen: jonger dan 18 weken	IV	0,13	0	legkippen	0,001	0,0006

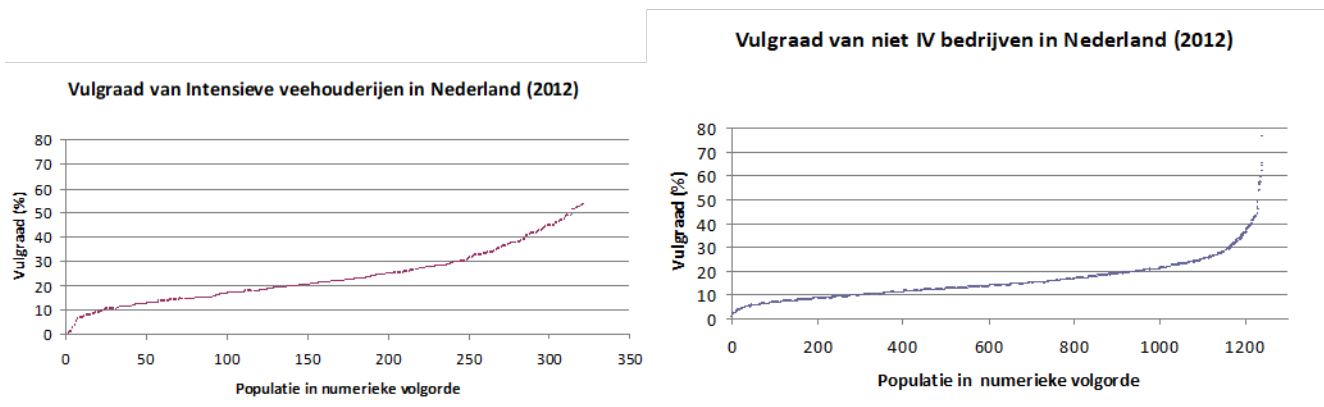
Dier categorie	IV_NIETIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd staloppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarheid	
E2	Legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen	IV	0,11	0	legkippen	0,001	0,0012
E3	(groot-) Ouderdieren van vlees kuikens in opfok: jonger dan 19 weken	IV	0,13	0	vleeskuikens	0,025	0,0044
E4	(groot-) Ouderdieren van vlees kuikens	IV	0,13	0	vleeskuikens	0,058	0,008
E5	Vleeskuikens	IV	0,045	0	vleeskuikens	0,004	0,0004
F1	Ouderdieren van vlees kalkoenen in opfok: tot 6 weken	IV	0,25	0	overig	0,02	0,003
F2	Ouderdieren van vlees kalkoenen in opfok: van 6 tot 30 weken	IV	0,25	0	overig	0,05	0,015
F3	Ouderdieren van vlees kalkoenen van 30 weken en ouder	IV	0,25	0	overig	0,06	0,06
F4	Vleeskalkoenen	IV	0	0,33	overig	0,07	0,021
G1	Ouderdieren van vlees eenden tot 24 maanden	IV	0	0,15	overig	0,032	0,032
G2	Vlees eenden	IV	0	0,1	overig	0,019	0,019
H1	Nertsen, per fokteef	IV	0	0	overig	0,25	0,25
I1	Voedster inclusief 0,15 ram en bij behorende jongen tot speenleeftijd	IV	0	0	overig	0,12	0,012
I2	Vlees en opfok konijnen tot dekleeftijd	IV	0	0	overig	0,02	0,02
J1	Parel hoenders voor de vlees productie	IV	0	0	overig	0	0
K1	Volwassen paarden (3 jaar en ouder)	NIETIV	0	10	paarden	5	5
K2	Paarden in opfok (jonger dan 3 jaar)	NIETIV	0	10	paarden	2,1	2,1

	Dier categorie	IV_NIETIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd staloppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaar- heid
K3	Volwassen pony's (3 jaar en ouder)	NIETIV	0	10	paarden	3,1	3,1
K4	Pony's in opfok (jonger dan 3 jaar)	NIETIV	0	10	paarden	1,3	1,3
L1	Struisvogel ouderdieren	IV	0	0	overig	2,5	2,5
L2	Opfok struisvogels (tot 4 maanden)	IV	0	0	overig	0,3	0,3
L3	Vlees struisvogels (4 tot 12 maanden)	IV	0	0	overig	1,8	1,8

Bijlage 5**Gebruikelijke vulgraad van het
bouwvlak**

Uit de literatuur zijn geen duidelijke en eenduidige kentallen bekend die te gebruiken zijn voor de vulgraad van veehouderijen in Nederland. Daarom hebben wij ons gebaseerd op door TAUW verzamelde praktijkcijfers die voortkomen uit dossiers die wij hebben verzameld ten behoeve van meerdere procedures die betrekking hebben op het opnieuw vaststellen van een gemeentelijk bestemmingsplan landelijk gebied. De dossiers komen uit de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Limburg, Utrecht, Overijssel, Friesland, Utrecht en Noord Holland. In totaal zijn 321 bedrijven met intensieve veehouderij (i.c. kippen- en varkenshouderijen) en 1245 bedrijven met (melk)veehouderij meegenomen. Mede gezien de geografische spreiding, en omdat deze steekproef 5,8 % van het totaal aantal hokdierbedrijven⁴⁰ en 3,4 % van het totaal aantal graasdierbedrijven⁴¹ omvat, lijkt er sprake van een redelijk representatieve populatie voor de sector in Nederland.

Van al deze bedrijven is voor de huidige situatie de vulgraad van het bouwvlak vastgesteld. Het oppervlak van de dierverblijven is daartoe uitgedrukt als percentage van de omvang van het vigerende bouwvlak. De onderstaande grafieken laten het verloop van de vulgraad zien binnen de populaties van beide steekproeven. Op de x-as van de grafieken zijn de bedrijven in numerieke volgorde gerangschikt: links staan de bedrijven met een lage vulgraad, naar rechts toe neemt de vulgraad steeds verder toe. Een vergelijking van beide curves laat zien dat er geen grote verschillen zijn tussen beide onderdelen van de veehouderij in Nederland. Wat opvalt is dat er bij de grote melkveehouderijen een aantal bedrijven lijken te zijn met een soms heel hoge vulgraad. Analyse van deze individuele gevallen leert dat er in de meeste van deze gevallen sprake is van illegale bebouwing die zich uitstrekt buiten het planologisch toegekende bouwvlak.

Figuur B5.1 Vulgraad van de Nederlandse veehouderij in 2012 (bron: verzameling gegevens van 15 Tauw-projecten)

In een nadere analyse is ingegaan op het verschil in de vulgraad tussen intensieve veehouderij en de overige (melk)veehouderij. Onderstaande staafdiagram (figuur B2) geeft het resultaat weer van die analyse. Uit de staafdiagram is bijvoorbeeld af te lezen dat ongeveer 45 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 20 %. Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op

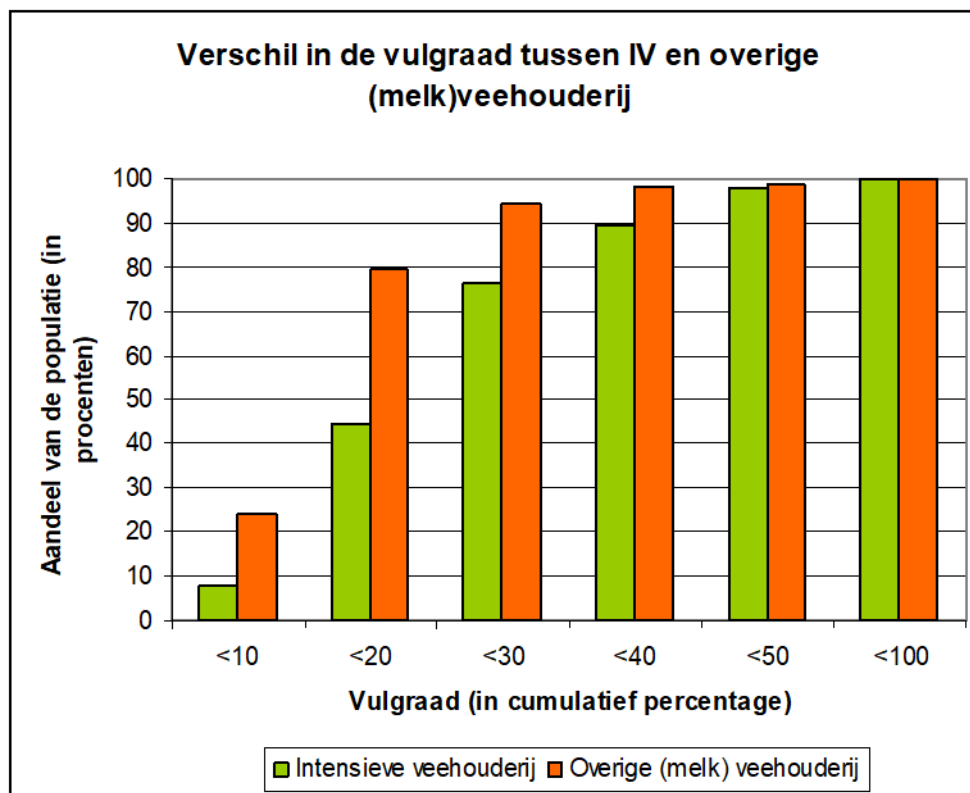
⁴⁰ Het totaal aantal hokdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 5.500

⁴¹ Het totaal aantal graasdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 36.500

ongeveer 80 % van de overige (melk) veehouderijen. Uit de staafdiagram is ook af te lezen dat meer dan 75 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 30 %. Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op ongeveer 95 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus voor de bedrijven met een relatief lage vulgraad geldt dat het aandeel overige melkveehouderijen beduidend groter is dan het aandeel intensieve veehouderijen.

Het doel van de analyse is echter om vast te stellen wat de maximaal haalbare vulgraad zou kunnen zijn. Uit de staafdiagram valt af te lezen dat ongeveer 98 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 50 %.

Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op 99 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus als is gekeken naar de maximaal haalbare vulgraad geldt dat dit (in 2012) ongeveer 50 % is geweest en dat er eigenlijk geen verschil is waar te nemen tussen de intensieve veehouderijen enerzijds en de overige (melk)veehouderijen anderzijds.

Figuur B5.2 Verskil in de vulgraad binnen twee sectoren van de Nederlandse veehouderij in 2012

Uit deze analyse blijkt dat, onder de huidige omstandigheden, 50 % geldt als een maximaal haalbare vulgraad voor heel Nederland. Er is geen reden om aan te nemen dat deze omstandigheden zo snel zullen veranderen dat de sector er over 10 jaar heel anders uit zal zien. Over 10 jaar zal er namelijk nog steeds een belangrijk deel van het bouwvlak gebruikt moeten zijn voor andere functies dan het houden van dieren.

Duidelijk is wel dat er lokale omstandigheden kunnen zijn op basis waarvan een (veel) lagere vulgraad de werkelijkheid ter plaatse beter benaderd, vooral bij de melkveehouderij. Bij de melkveehouderij hangt de maximaal haalbare vulgraad namelijk heel sterk af van de regels in het bestemmingsplan die bepalen welke bouwwerken eventueel ook buiten een bouwvlak gerealiseerd mogen worden.

In de onderstaande tabel is een realistische invulling weergegeven van een nieuw ingerichte melkveehouderij waarbij het voorschrift geldt dat alle silo's binnen een bouwvlak gerealiseerd moeten zijn. In de onderstaande tabel is globaal weergegeven hoe een dergelijke bouwvlakvulling is opgebouwd.

Bouwvlakvulling op een modern bouwvlak met een melkveehouderij

Object	Globaal benodigd oppervlak (m ²)
Wonen en tuin	1.000
Mest silo's	1.500
Voersilo's	1.800
loodsen	550
Brandcorridor om melkveestal	1.400
Parkeer en manoeuvreer ruimte	540
groenstrook	2.000
dierenverblijf	2.000
Totaal	10.790
Vulgraad (percentage dierenverblijf op bouwvlak)	19 %

De conclusie van deze analyse is dat een vulgraad op een grondgebonden (melk) veehouderij van 50 % niet altijd haalbaar is, zeker niet als de verschillende silo's die voor de bedrijfsvoering nodig zijn binnen het bouwvlak gerealiseerd zijn. Op bestaande bouwvlakken in een historisch landschap waarbij rekening gehouden moet worden met landschappelijke elementen is soms sprake van een vulgraad van niet meer dan 10 %. De maximale vulgraad (in de melkveehouderij) moet dan ook worden gezien als een theoretisch maximum. Omdat veel bedrijven rekening hebben te houden met het (veelal) kleinschalige landschap is een (gemiddelde) vulgraad van ongeveer 20 % veel realistischer. Bij het bepalen van de uitvoerbaarheid van het plan is hier dan ook gebruik van gemaakt. Voor de niet grondgebonden bedrijven is wel aan een vulgraad van 50 % vastgehouden.

Bijlage 6**Uitgangspunten referentie en worst
case**

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 4				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
1	B 1.100	45	0,7	32
2	A 1.100	60	13	780
2	A 3.100	60	4,4	264
4	E 4.4.3	18565	0,435	8076
5	K 1.100	20	5	100
5	K 2.100	20	2,1	42
7	D 1.1.12.2	140	0,21	29
7	D 1.1.12.3	870	0,18	157
7	D 1.1.100	200	0,69	138
7	D 1.2.100	66	8,3	548
7	D 1.3.100	260	4,2	1092
7	D 2.100	2	5,5	11
7	D 3.2.1	100	4,5	450
7	D 3.2.7.2.1	1008	1,5	1512
7	D 3.100	882	3	2646
8	D 3.2.1	1506	4,5	6777
8	D 3.2.9	2553	0,9	2298
8	D 3.2.14	1920	0,15	288
9	K 1.100	6	5	30
9	K 2.100	2	2,1	4
10	D 1.1.9	3360	0,21	706
10	D 1.2.6	277	4	1108
10	D 1.3.101	867	4,2	3641
10	D 1.3.3	342	2,5	855
10	D 2.100	12	5,5	66
10	D 3.2.8	6912	0,9	6221
11	D 3.2.15.4	13824	1,2	16589
12	A 1.100	1820	13	23660
12	A 3.100	113	4,4	497
12	B 1.100	51	0,7	36
13	A 1.100	199	13	2587
13	A 3.100	140	4,4	616

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 4				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
13	A 7.100	1	6,2	6
14	A 1.28	151	6	906
14	A 3.100	88	4,4	387
15	D 1.1.10	8160	0,21	1714
15	D 1.2.11	588	2,5	1470
15	D 1.3.7	1743	1,3	2266
15	D 2.2	15	1,7	26
15	D 3.2.9	590	0,9	531
16	A 1.100	80	13	1040
16	A 3.100	104	4,4	458
16	A 7.100	24	6,2	149
17	A 1.100	118	13	1534
17	A 3.100	95	4,4	418
18	A 1.100	20	13	260
18	A 3.100	34	4,4	150

Emissieprofiel van de worst case situatie in Someren - deelgebied 4				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
1	B 1.100	2222	0,7	1555
2	A 1.100	191	13	2483
2	A 3.100	256	4,4	1128
4	E 4.4.3	62517	0,435	27195
5	K 1.100	293	5	1463
5	K 2.100	293	2,1	614
7	D 1.1.12.2	383	0,21	80
7	D 1.1.12.3	1113	0,18	200
7	D 1.1.100	443	0,69	306
7	D 1.2.100	309	8,3	2563
7	D 1.3.100	503	4,2	2112
7	D 2.100	57	5,5	311
7	D 3.2.1	646	4,5	2909
7	D 3.2.7.2.1	1554	1,5	2332

Emissieprofiel van de worst case situatie in Someren - deelgebied 4				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
7	D 3.100	1428	3	4285
8	D 3.2.1	4481	4,5	20165
8	D 3.2.9	5528	0,9	4975
8	D 3.2.14	4895	0,15	734
9	K 1.100	304	5	1521
9	K 2.100	300	2,1	631
10	D 1.1.9	4144	0,21	870
10	D 1.2.6	1061	4	4245
10	D 1.3.101	1651	4,2	6935
10	D 1.3.3	1126	2,5	2816
10	D 2.100	188	5,5	1036
10	D 3.2.8	8676	0,9	7809
11	D 3.2.15.4	35243	1,2	42292
12	A 1.100	1820	13	23660
12	A 3.100	113	4,4	497
12	B 1.100	51	0,7	36
13	A 1.100	247	13	3207
13	A 3.100	212	4,4	931
13	A 7.100	30	6,2	184
14	A 1.28	250	6	1501
14	A 3.100	237	4,4	1041
15	D 1.1.10	8160	0,21	1714
15	D 1.2.11	588	2,5	1470
15	D 1.3.7	1743	1,3	2266
15	D 2.2	15	1,7	26
15	D 3.2.9	590	0,9	531
16	A 1.100	137	13	1778
16	A 3.100	189	4,4	832
16	A 7.100	58	6,2	360
17	A 1.100	234	13	3043
17	A 3.100	269	4,4	1184
18	A 1.100	138	13	1798
18	A 3.100	212	4,4	931

Bijlage 7**Uitvoerbaarheidstoets per perceel**

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Dierverblijfplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
1	B 1.100	45	0,7	32	2222	0,7	1555	bedrijfsemissie neemt toe	0,7	1555	niet uitvoerbaar
2	A 1.100	60	13	780	191	6	1146	bedrijfsemissie neemt toe	6	1146	niet uitvoerbaar
2	A 3.100	60	4,4	264	256	4,4	1128		4,4	1128	
4	E 4.4.3	1856 5	0,435	8076	6251 7	0,0652 5	4079	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar
5	K 1.100	20	5	100	293	5	1463	bedrijfsemissie neemt toe	5	1463	niet uitvoerbaar
5	K 2.100	20	2,1	42	293	2,1	614		2,1	614	
7	D 1.1.12.2	140	0,21	29	383	0,0315	12	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar
7	D 1.1.12.3	870	0,18	157	1113	0,027	30				
7	D 1.1.100	200	0,69	138	443	0,1035	46				
7	D 1.2.100	66	8,3	548	309	1,245	384				
7	D 1.3.100	260	4,2	1092	503	0,63	317				
7	D 2.100	2	5,5	11	57	0,825	47				
7	D 3.2.1	100	4,5	450	646	0,675	436				

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Dierverblijfplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
7	D 3.2.7.2.1	1008	1,5	1512	1554	0,225	350				
7	D 3.100	882	3	2646	1428	0,45	643				
8	D 3.2.1	1506	4,5	6777	4481	0,675	3025	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
8	D 3.2.9	2553	0,9	2298	5528	0,135	746				
8	D 3.2.14	1920	0,15	288	4895	0,05	245				
9	K 1.100	6	5	30	304	5	1521	bedrijfsemis- sie neemt toe	5	1521	niet uitvoerbaar
9	K 2.100	2	2,1	4	300	2,1	631		2,1	631	
10	D 1.1.9	3360	0,21	706	4144	0,0315	131	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
10	D 1.2.6	277	4	1108	1061	0,6	637				
10	D 1.3.101	867	4,2	3641	1651	0,63	1040				
10	D 1.3.3	342	2,5	855	1126	0,375	422				
10	D 2.100	12	5,5	66	188	0,825	155				
10	D 3.2.8	6912	0,9	6221	8676	0,135	1171				
11	D 3.2.15.4	1382 4	1,2	16589	3524 3	0,18	6344	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Dierverblijfplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
12	A 1.100	1820	13	23660	1820	6	10920	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar
12	A 3.100	113	4,4	497	113	4,4	497				
12	B 1.100	51	0,7	36	51	0,7	36				
13	A 1.100	199	13	2587	247	6	1480	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar
13	A 3.100	140	4,4	616	212	4,4	931				
13	A 7.100	1	6,2	6	30	6,2	184				
14	A 1.28	151	6	906	250	6	1501	bedrijfsemissie neemt toe	6	1501	niet uitvoerbaar
14	A 3.100	88	4,4	387	237	4,4	1041		4,4	1041	
15	D 1.1.10	8160	0,21	1714	8160	0,0315	257	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar
15	D 1.2.11	588	2,5	1470	588	0,375	221				
15	D 1.3.7	1743	1,3	2266	1743	0,195	340				
15	D 2.2	15	1,7	26	15	0,28	4				
15	D 3.2.9	590	0,9	531	590	0,135	80				
16	A 1.100	80	13	1040	137	6	820	bedrijfsemissie neemt toe	6	820	niet uitvoerbaar

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Dierverblijfplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
16	A 3.100	104	4,4	458	189	4,4	832		4,4	832	
16	A 7.100	24	6,2	149	58	6,2	360		6,2	360	
17	A 1.100	118	13	1534	234	6	1405	bedrijfsemis- sie neemt toe	6	1405	niet uitvoerbaar
17	A 3.100	95	4,4	418	269	4,4	1184		4,4	1184	
18	A 1.100	20	13	260	138	6	830	bedrijfsemis- sie neemt toe	6	830	niet uitvoerbaar
18	A 3.100	34	4,4	150	212	4,4	931		4,4	931	

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Dierverblijfplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emisie	Aantal	e-factor	Emisie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
1	B 1.100	45	0,70	32	889	0,70	622	bedrijfsemis- sie neemt toe	0,7	622	niet uitvoerbaar
2	A 1.100	60	13,00	780	82	6,00	494	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
2	A 3.100	60	4,40	264	94	4,40	412				
4	E 4.4.3	1856 5	0,44	8076	6251 7	0,07	4079	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
5	K 1.100	20	5,00	100	117	5,00	585	bedrijfsemis- sie neemt toe	5	831	niet uitvoerbaar
5	K 2.100	20	2,10	42	117	2,10	246		2,1		
7	D 1.1.12.2	140	0,21	29	383	0,03	12	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
7	D 1.1.12.3	870	0,18	157	1113	0,03	30				
7	D 1.1.100	200	0,69	138	443	0,10	46				
7	D 1.2.100	66	8,30	548	309	1,25	384				
7	D 1.3.100	260	4,20	1092	503	0,63	317				
7	D 2.100	2	5,50	11	57	0,83	47				
7	D 3.2.1	100	4,50	450	646	0,68	436				

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Dierverblijfplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
7	D 3.2.7.2.1	1008	1,50	1512	1554	0,23	350				
7	D 3.100	882	3,00	2646	1428	0,45	643				
8	D 3.2.1	1506	4,50	6777	4481	0,68	3025	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
8	D 3.2.9	2553	0,90	2298	5528	0,14	746				
8	D 3.2.14	1920	0,15	288	4895	0,05	245				
9	K 1.100	6	5,00	30	123	5,00	615	bedrijfsemis- sie neemt toe	5	864	niet uitvoerbaar
9	K 2.100	2	2,10	4	119	2,10	250		2,1		
10	D 1.1.9	3360	0,21	706	4144	0,03	131	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
10	D 1.2.6	277	4,00	1108	1061	0,60	637				
10	D 1.3.101	867	4,20	3641	1651	0,63	1040				
10	D 1.3.3	342	2,50	855	1126	0,38	422				
10	D 2.100	12	5,50	66	188	0,83	155				
10	D 3.2.8	6912	0,90	6221	8676	0,14	1171				
11	D 3.2.15.4	1382 4	1,20	16589	3524 3	0,18	6344	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Dierverblijfplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
12	A 1.100	1820	13,00	23660	1820	6,00	10920	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
12	A 3.100	113	4,40	497	113	4,40	497				
12	B 1.100	51	0,70	36	51	0,70	36				
13	A 1.100	199	13,00	2587	199	6,00	1194	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
13	A 3.100	140	4,40	616	140	4,40	616				
13	A 7.100	1	6,20	6	1	6,20	6				
14	A 1.28	151	6,00	906	151	6,00	906	bedrijfsemis- sie blijft gelijk			uitvoerbaar
14	A 3.100	88	4,40	387	88	4,40	387				
15	D 1.1.10	8160	0,21	1714	8160	0,03	257	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
15	D 1.2.11	588	2,50	1470	588	0,38	221				
15	D 1.3.7	1743	1,30	2266	1743	0,20	340				
15	D 2.2	15	1,70	26	15	0,28	4				
15	D 3.2.9	590	0,90	531	590	0,14	80				
16	A 1.100	80	13,00	1040	80	6,00	480	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek											
Diervolijplaatsen		Huidige situatie			Emissie reductie 85%/54%			Primaire bedrijfsbeoorde- ling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav		
ID	RAV	Aan- tal	e- factor	Emis- sie	Aan- tal	e- factor	Emis- sie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel
16	A 3.100	104	4,40	458	104	4,40	458				
16	A 7.100	24	6,20	149	24	6,20	149				
17	A 1.100	118	13,00	1534	118	6,00	708	bedrijfsemis- sie neemt af			uitvoerbaar
17	A 3.100	95	4,40	418	95	4,40	418				
18	A 1.100	20	13,00	260	55	6,00	327	bedrijfsemis- sie neemt toe	6	705	niet uitvoerbaar
18	A 3.100	34	4,40	150	86	4,40	378		4,4		

Bijlage 8 Literatuurlijst

WUR 2015 Emissies naar lucht uit de landbouw, 1990-2013; WOt-technical report 46

AERIUS, 2021. AERIUS verspreidingsmodel.

Atlas leefomgeving, z.d. geraadpleegd via: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

CBS, z.d. Inwoners per gemeente. <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/inwoners>

Commissie voor de MER, 2012. Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan.

Gemeente Someren, z.d. Onweerstaanbaar Someren [website]

Gemeente Someren, Factsheet Onweerstaanbaar Someren

Gemeente Someren, 2010. De kracht van Toerisme
Beleidsvisie Toerisme & Recreatie Gemeente Someren

Gemeente Someren, 2011. Archeologische Beleidskaart

Gemeente Someren, 2011. Beeldkwaliteitsplan buitengebied.

Gemeente Someren, 2012. Kaartenbijlagen Bodemkwaliteitskaart.

Gemeente Someren, 2013. Structuurvisie Someren 2028

Gemeente Someren, 2018. Aanpak alcohol en drugs in Someren

Gemeente Someren, 2019. Beleidsnota Project Duurzaamheid 2019 – 2021

Gemeente Someren, 2019 . Klimaatagenda 2030. <https://www.onweerstaanbaarsomeren.nl/>

Gemeente Someren, 2020. Landschapsinvesteringsregeling gemeente Someren.

GGD Brabant-Zuid-Oost, z.d., Digitale Sociale Kaart Gezondheidsbevordering

Griffienieuws Gemeente Someren, 2021. Verwijderen Stipdonk uit deelgebied 4

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

Kennisbank Monumenten, z.d. : <https://kennisbank.monumentengemeenten.nl/cultuur-en-bouwhistorische-waarden/cultuurhistorische-waarden/>

Klimaateffectenatlas, z.d. <https://www.klimaateffectatlas.nl/nl/>

KNMI, z.d. KNMI '14 Klimaatscenario's

Ministerie van EZ, 2016. Effectenindicator.

Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007, Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

PBL, 2020. Balans van de Leefomgeving 2020. Burger in zicht, overheid aan zet, PBL-publicatienummer 4165

Provincie Noord-Brabant, z.d. Kaartbank Provincie Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant (2016). Cultuurhistorische Waardenkaart Provincie Noord-Brabant1 Verkregen

via: <https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1dab0b45b3234ffa8090a4bc8ae06f8>

Provincie Noord-Brabant (2022). Natuurbeheerplan, <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>

Provincie Noord-Brabant, 2021. Ontwerp omgevingsverordening Noord-Brabant (23-03-2021)

Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed 2013. Cultuurhistorisch onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening

Rijksoverheid, z.d. Regionale klimaatmonitor.

Rijkswaterstaat, z.d. <https://klimaatmonitor.databank.nl/Jive/>

RIVM, 2016. Veehouderijen en gezondheid omwonenden. RIVM Rapport 2016-0058.

RvS, 2013. Buitengebied' van de gemeente Oisterwijk/ ECLI:NL:RVS:2013:697

RVS, 2014. Uitspraak 1 juni 2016/ 201201041/1/R4

RvS, 2017. Uitspraak 17 mei 2017/ ECLI:NL:RVS:2017:1260

Kenmerk R002-1281780LBE-V02-mdg-NL

RvS, 2019. Uitspraak 29 mei 2019/ CLI:NL:RVS:2019:1603

TAUW, 2017. planMER buitengebied Someren deel 1

TAUW, 2019 . planMER buitengebied Someren deel 2

TAUW, 2021. Notitie Reikwijdte en Detailniveau buitengebied Someren deel 4

TAUW, 2021. planMER buitengebied Someren deel 3

TNO, 2019. Factsheet emissies en depositie van stikstof in Nederland.

Veldmaat & Aa, van der, 2020, 26 oktober. Klimaatstresstest gemeente Someren 083940075 A.

Werkgroep Ruimtelijke Ordening GGD GHOR Nederland, 2020. Kernwaarden gezonde leefomgeving

WUR, 2014. Berekeningen met het model NEMA Emissies naar lucht uit de landbouw in 2014 [WOT-technical report].